

Βρυξέλλες, 9 Δεκεμβρίου 2022
(OR. en)

15837/22

Διοργανικός φάκελος:
2022/0402 (CNS)

JUSTCIV 167
FREMP 261
JAI 1654
IA 219

ΠΡΟΤΑΣΗ

Αποστολέας:	Για τη Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κα Martine DEPREZ, Διευθύντρια
Ημερομηνία Παραλαβής:	8 Δεκεμβρίου 2022
Αποδέκτης:	κα Thérèse BLANCHET, Γενική Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	COM(2022) 695 final
Θέμα:	Πρόταση ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση αποφάσεων και την αποδοχή δημόσιων εγγράφων σε θέματα γονικής σχέσης και την καθιέρωση ευρωπαϊκού πιστοποιητικού γονικής σχέσης

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - COM(2022) 695 final.

συνημμ.: COM(2022) 695 final

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 7.12.2022
COM(2022) 695 final

2022/0402 (CNS)

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση αποφάσεων και την αποδοχή δημόσιων εγγράφων σε θέματα γονικής σχέσης και την καθιέρωση ευρωπαϊκού πιστοποιητικού γονικής σχέσης

{SEC(2022) 432 final} - {SWD(2022) 390 final} - {SWD(2022) 391 final} -
{SWD(2022) 392 final}

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

• Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης

Στόχος της Ένωσης είναι η δημιουργία, η διατήρηση και η ανάπτυξη ενός χώρου ελευθερίας και δικαιοσύνης εντός του οποίου εξασφαλίζονται η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων, η πρόσβαση στη δικαιοσύνη και ο πλήρης σεβασμός των θεμελιωδών δικαιωμάτων.

Για την επίτευξη αυτού του στόχου, η πρόεδρος της Επιτροπής, κ. von der Leyen, δήλωσε στην ομιλία της για την κατάσταση της Ένωσης το 2020 ότι «Αν είσαι γονέας σε μία χώρα, είσαι γονέας σε κάθε χώρα». Με τη δήλωση αυτή, η πρόεδρος της Επιτροπής αναφέρθηκε στην ανάγκη να διασφαλιστεί ότι η γονική σχέση που έχει θεμελιωθεί σε ένα κράτος μέλος αναγνωρίζεται σε όλα τα άλλα κράτη μέλη για κάθε σκοπό. Η πρωτοβουλία αυτή προσδιορίστηκε ως βασική δράση στη στρατηγική της ΕΕ για τα δικαιώματα του παιδιού¹ και στη στρατηγική της ΕΕ για την ισότητα των ΛΟΑΤΚΙ².

Στόχος της πρότασης είναι η ενίσχυση της **προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων και άλλων δικαιωμάτων των παιδιών σε διασυνοριακές καταστάσεις**, συμπεριλαμβανομένων του δικαιώματός τους στην ταυτότητα³, στη μη διάκριση⁴ και στην ιδιωτική και οικογενειακή ζωή⁵, και των δικαιωμάτων τους στην κληρονομική διαδοχή και τη διατροφή σε άλλο κράτος μέλος, λαμβανομένου πρωτίστως υπόψη του υπέρτερου συμφέροντος του παιδιού⁶. Σύμφωνα με τον στόχο αυτό, τα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τη στρατηγική της ΕΕ για τα δικαιώματα του παιδιού⁷ υπογραμμίζουν ότι τα δικαιώματα του παιδιού είναι οικουμενικά, ότι κάθε παιδί απολαμβάνει τα ίδια δικαιώματα χωρίς κανενός είδους διακρίσεις και ότι το υπέρτερο συμφέρον του παιδιού πρέπει να αποτελεί πρωταρχικό μέλημα σε όλες τις δράσεις που σχετίζονται με τα παιδιά, είτε αυτές αναλαμβάνονται από τις δημόσιες αρχές είτε από ιδιωτικούς οργανισμούς.

Πρόσθετοι στόχοι της πρότασης είναι η παροχή **ασφάλειας δικαίου** και προβλεψιμότητας σχετικά με τους κανόνες για τη διεθνή δικαιοδοσία και το εφαρμοστέο δίκαιο για τη θεμελίωση γονικής σχέσης σε διασυνοριακές καταστάσεις και για την αναγνώριση γονικής σχέσης, καθώς και η **μείωση των δικαστικών εξόδων** και του φόρτου για τις οικογένειες και τα δικαστικά συστήματα των κρατών μελών σε σχέση με τις δικαστικές διαδικασίες αναγνώρισης γονικής σχέσης σε άλλο κράτος μέλος.

¹ Στρατηγική της ΕΕ για τα δικαιώματα του παιδιού [COM(2021) 142 final].

² Ένωση ισότητας: Στρατηγική για την ισότητα των ΛΟΑΤΚΙ 2020-2025 [COM(2020) 698 final].

³ Άρθρο 8 της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού.

⁴ Άρθρο 2 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού και άρθρο 21 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

⁵ Άρθρο 9 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού και άρθρα 7 και 24 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

⁶ Άρθρο 3 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού και άρθρο 24 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

⁷ Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τη στρατηγική της ΕΕ για τα δικαιώματα του παιδιού, της 9ης Ιουνίου 2022, 10024/22.

Η ανάγκη να διασφαλιστεί η αναγνώριση γονικής σχέσης μεταξύ των κρατών μελών προκύπτει επειδή οι πολίτες βρίσκονται όλο και περισσότερο σε διασυνοριακές καταστάσεις, για παράδειγμα όταν έχουν μέλη της οικογένειάς τους σε άλλο κράτος μέλος, όταν ταξιδεύουν εντός της Ένωσης ή όταν μετακινούνται σε άλλο κράτος μέλος για να βρουν εργασία ή να δημιουργήσουν οικογένεια, ή όταν αγοράζουν περιουσία σε άλλο κράτος μέλος. Ωστόσο, εκτιμάται ότι 2 εκατομμύρια παιδιά ενδέχεται επί του παρόντος να βρεθούν αντιμέτωπα με μια κατάσταση στην οποία η αναγνώριση της γονικής τους σχέσης, όπως έχει θεμελιωθεί σε ένα κράτος μέλος, δεν αναγνωρίζεται για κάθε σκοπό σε άλλο κράτος μέλος.

Το δίκαιο της Ένωσης απαιτεί ήδη από τα κράτη μέλη να αναγνωρίζουν τη γονική σχέση ενός τέκνου όπως έχει θεμελιωθεί σε άλλο κράτος μέλος για τους σκοπούς των **δικαιωμάτων που το τέκνο αντλεί από το δίκαιο της Ένωσης**, ειδικότερα δυνάμει του δικαίου της Ένωσης για την ελεύθερη κυκλοφορία, συμπεριλαμβανομένων της οδηγίας 2004/38/EK⁸ σχετικά με το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην επικράτεια των κρατών μελών⁹, το οποίο συνεπάγεται το δικαίωμα ίσης μεταχείρισης¹⁰ και την απαγόρευση εμποδίων σε ζητήματα όπως η αναγνώριση ονομάτων¹¹.

Ωστόσο, το δίκαιο της Ένωσης δεν απαιτεί ακόμη από τα κράτη μέλη να αναγνωρίζουν τη γονική σχέση ενός τέκνου όπως έχει θεμελιωθεί σε άλλο κράτος μέλος για **άλλους σκοπούς**. Αυτή η μη αναγνώριση μπορεί να έχει σημαντικές **αρνητικές συνέπειες για τα παιδιά**. Παρεμποδίζει τα θεμελιώδη δικαιώματά τους σε διασυνοριακές καταστάσεις και μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την άρνηση των δικαιωμάτων που απορρέουν από τη γονική σχέση σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο. Ως εκ τούτου, τα παιδιά μπορούν να απολέσουν τα κληρονομικά δικαιώματα ή τα δικαιώματα διατροφής τους σε άλλο κράτος μέλος, ή το δικαίωμά τους ένας από τους γονείς τους να ενεργεί ως νόμιμος εκπρόσωπός τους σε άλλο κράτος μέλος σε θέματα όπως η ιατρική περίθαλψη ή η σχολική φοίτηση. Οι δυσκολίες αυτές

⁸ Οδηγία 2004/38/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην επικράτεια των κρατών μελών, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68 και την κατάργηση των οδηγιών 64/221/ΕΟΚ, 68/360/ΕΟΚ, 72/194/ΕΟΚ, 73/148/ΕΟΚ, 75/34/ΕΟΚ, 75/35/ΕΟΚ, 90/364/ΕΟΚ, 90/365/ΕΟΚ και 93/96/ΕΟΚ (ΕΕ L 158 της 30.4.2004).

⁹ Βλ., ειδικότερα, την απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 14 Δεκεμβρίου 2021, V.M.A. κατά Stolichna obshtina, C-490/20, ECLI:EU:C:2021:1008, με την οποία το Δικαστήριο έκρινε ότι τα κράτη μέλη υποχρεούνται να αναγνωρίζουν τη γονική σχέση ώστε να είναι δυνατόν για το τέκνο που έχει την ιθαγένεια κράτους μέλους να ασκεί ανεμπόδιστα, με κάθε γονέα, το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας και διαμονής στο έδαφος των κρατών μελών, και ότι αυτό περιλαμβάνει το δικαίωμα κάθε γονέα να διαθέτει έγγραφο που να του επιτρέπει να ταξιδεύει με το τέκνο.

¹⁰ Αποφάσεις του Δικαστηρίου της 31ης Μαΐου 1979, Even, C-207/78, ECLI:EU:C:1979:144, και της 8ης Ιουνίου 1999, Meeusen, C-337/97, EU:ECLI:C:1999:284.

¹¹ Βλ., για παράδειγμα, αποφάσεις του Δικαστηρίου της 2ας Οκτωβρίου 2003, Carlos Garcia Avello κατά Βελγικού Δημοσίου, υπόθεση C-148/02, ECLI:EU:C:2003:539· της 14ης Οκτωβρίου 2008, Grunkin και Paul, υπόθεση C-353/06, ECLI:EU:C:2008:559· της 8ης Ιουνίου 2017, Freitag, C-541/15, ECLI:EU:C:2017:432. Άλλα δικαιώματα που απορρέουν από το δίκαιο της Ένωσης είναι, για παράδειγμα, τα δικαιώματα που σχετίζονται με υποτροφίες, εισαγωγή στην εκπαίδευση, μειώσεις του κόστους των δημόσιων συγκοινωνιών για τα μέλη πολυμελών οικογενειών, μειωμένα φοιτητικά εισιτήρια για τις δημόσιες συγκοινωνίες και μειωμένο αντίτιμο για την είσοδο σε μουσεία. Βλ., για παράδειγμα, αποφάσεις του Δικαστηρίου της 3 Ιουλίου 1974, Casagrande κατά Landeshauptstadt München, C-9/74, ECLI:EU:C:1974:74· της 27ης Σεπτεμβρίου 1988, Matteucci κατά Communauté française de Belgique, C-235/87, ECLI:EU:C:1988:460· της 30ής Σεπτεμβρίου 1975, Cristini κατά S.N.C.F., C-32/75, ECLI:EU:C:1975:120· και της 4ης Οκτωβρίου 2012, Επιτροπή κατά Αυστρίας, C-75/11, ECLI:EU:C:2012:605.

ενδέχεται να αναγκάσουν τις οικογένειες να κινήσουν **δικαστικές διαδικασίες** για την αναγνώριση της γονικής σχέσης με τα τέκνα τους σε άλλο κράτος μέλος, αλλά οι εν λόγω δικαστικές διαδικασίες συνεπάγονται χρόνο, κόστος και επιβάρυνση τόσο για τις οικογένειες όσο και για τα δικαστικά συστήματα των κρατών μελών και έχουν αβέβαια αποτελέσματα. Τέλος, μολονότι τα κράτη μέλη υποχρεούνται να αναγνωρίζουν γονική σχέση όπως αυτή έχει θεμελιωθεί σε άλλο κράτος μέλος για τους σκοπούς των δικαιωμάτων που απορρέουν από το δίκαιο της Ένωσης, οι οικογένειες ενδέχεται να **αποθαρρυνθούν** από την άσκηση του δικαιώματός τους στην ελεύθερη κυκλοφορία, φοβούμενες ότι η γονική σχέση με τα τέκνα τους δεν θα αναγνωριστεί σε άλλο κράτος μέλος για κάθε σκοπό.

Οι **λόγοι** για τις τρέχουσες δυσκολίες όσον αφορά την αναγνώριση γονικής σχέσης είναι ότι τα κράτη μέλη έχουν διαφορετικούς ουσιαστικούς κανόνες σχετικά με τη θεμελίωση γονικής σχέσης σε εγχώριες καταστάσεις, οι οποίοι εμπίπτουν και θα παραμείνουν στην αρμοδιότητά τους, αλλά και διαφορετικούς κανόνες σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία και τους κανόνες ως προς το εφαρμοστέο δίκαιο για τη θεμελίωση γονικής σχέσης σε διασυνοριακές καταστάσεις και για την αναγνώριση γονικής σχέσης που έχει θεμελιωθεί σε άλλο κράτος μέλος, βάσει της οποίας η Ένωση έχει αρμοδιότητα να ενεργεί. Ωστόσο, σήμερα, οι πράξεις της Ένωσης σχετικά με το οικογενειακό δίκαιο με διασυνοριακές επιπτώσεις, μεταξύ άλλων όσον αφορά τη γονική μέριμνα και τη διατροφή, την κληρονομική διαδοχή και την υποβολή δημόσιων εγγράφων σε άλλο κράτος μέλος, δεν περιλαμβάνουν στο πεδίο εφαρμογής τους κανόνες σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία ή τη σύγκρουση νόμων για τη θεμελίωση γονικής σχέσης σε διασυνοριακές καταστάσεις ή για την αναγνώριση γονικής σχέσης μεταξύ των κρατών μελών.

Οι καταγγελίες των πολιτών, οι αναφορές στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και οι δικαστικές διαδικασίες καταδεικνύουν τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι οικογένειες όσον αφορά την αναγνώριση της γονικής σχέσης με τα τέκνα τους σε διασυνοριακές καταστάσεις εντός της Ένωσης, μεταξύ άλλων όταν μεταβαίνουν σε άλλο κράτος μέλος ή επιστρέφουν στο κράτος μέλος προέλευσής τους και ζητούν την αναγνώριση της γονικής σχέσης για κάθε σκοπό.

Για να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα όσον αφορά την αναγνώριση της γονικής σχέσης για κάθε σκοπό και να καλυφθεί το υφιστάμενο κενό στο δίκαιο της Ένωσης, η Επιτροπή προτείνει τη θέσπιση κανόνων της Ένωσης σχετικά με τη διεθνή **δικαιοδοσία** για τη γονική σχέση (οι οποίοι θα καθορίζουν ποιου κράτους μέλους τα δικαστήρια είναι αρμόδια να επιλαμβάνονται υποθέσεων γονικής σχέσης, μεταξύ άλλων για τη θεμελίωση γονικής σχέσης, σε διασυνοριακές καταστάσεις) και το **εφαρμοστέο δίκαιο** (οι οποίοι θα καθορίζουν το εθνικό δίκαιο που θα πρέπει να εφαρμόζεται σε υποθέσεις γονικής σχέσης, συμπεριλαμβανομένης της θεμελίωσης γονικής σχέσης, σε διασυνοριακές καταστάσεις), ώστε στη συνέχεια να διευκολυνθεί η **αναγνώριση**, σε ένα κράτος μέλος, γονικής σχέσης που έχει θεμελιωθεί σε άλλο κράτος μέλος. Η Επιτροπή προτείνει επίσης την καθιέρωση ενός **ευρωπαϊκού πιστοποιητικού γονικής σχέσης**, το οποίο μπορούν να αιτούνται τα τέκνα (ή οι νόμιμοι εκπρόσωποί τους) και να το χρησιμοποιούν για να προσκομίσουν αποδεικτικά στοιχεία για τη γονική τους σχέση σε άλλο κράτος μέλος.

Δεδομένου ότι στο διεθνές δίκαιο, στο δίκαιο της Ένωσης και στο δίκαιο των κρατών μελών, όλα τα παιδιά έχουν τα ίδια δικαιώματα χωρίς διακρίσεις, η πρόταση καλύπτει την αναγνώριση της γονικής σχέσης με ένα τέκνο **ανεξάρτητα από τον τρόπο σύλληψης ή γέννησης του τέκνου και ανεξάρτητα από το είδος της οικογένειας του τέκνου**. Ως εκ τούτου, η πρόταση περιλαμβάνει την αναγνώριση της γονικής σχέσης ενός τέκνου με γονείς

του ίδιου φύλου, καθώς και την αναγνώριση της γονικής σχέσης ενός τέκνου που υιοθετείται στο εσωτερικό ενός κράτους μέλους.

Ωστόσο, η πρόταση **δεν θίγει την αρμοδιότητα των κρατών μελών** να θεσπίζουν ουσιαστικούς κανόνες οικογενειακού δικαίου, όπως κανόνες για τον ορισμό της οικογένειας ή κανόνες για τη θεμελίωση γονικής σχέσης σε εγχώριες καταστάσεις. Η πρόταση δεν θίγει επίσης τους κανόνες των κρατών μελών σχετικά με την αναγνώριση των γάμων ή των συμφώνων συμβίωσης που συνάπτονται στο εξωτερικό.

Η πρόταση εφαρμόζεται **ανεξάρτητα από την ιθαγένεια** των τέκνων και την ιθαγένεια των γονέων τους. Ωστόσο, σύμφωνα με τις ισχύουσες πράξεις της Ένωσης για αστικές υποθέσεις (συμπεριλαμβανομένου του οικογενειακού δικαίου) και εμπορικές υποθέσεις, η πρόταση απαιτεί μόνο την αναγνώριση ή την αποδοχή εγγράφων που θεμελιώνουν ή αποδεικνύουν γονική σχέση **και εκδίδονται σε ένα κράτος μέλος**, ενώ η αναγνώριση ή η αποδοχή εγγράφων που θεμελιώνουν ή αποδεικνύουν γονική σχέση και εκδίδονται σε τρίτο κράτος θα εξακολουθήσουν να υπόκεινται στο εθνικό δίκαιο.

- **Συνέπεια με τις διατάξεις πολιτικής στον τομέα πολιτικής**

Επί του παρόντος, τα κράτη μέλη υποχρεούνται ήδη από το ισχύον δίκαιο της Ένωσης να αναγνωρίζουν τη γονική σχέση ενός τέκνου όπως έχει θεμελιωθεί σε άλλο κράτος μέλος για τον σκοπό της άσκησης των δικαιωμάτων που το τέκνο αντλεί από το δίκαιο της Ένωσης, ιδίως όσον αφορά την ελεύθερη κυκλοφορία. Η πρόταση δεν επηρεάζει την εν λόγω υποχρέωση των κρατών μελών. Ωστόσο, ελλείψει κανόνων της Ένωσης σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία και το εφαρμοστέο δίκαιο για τη θεμελίωση γονικής σχέσης σε διασυνοριακές καταστάσεις και για την αναγνώριση γονικής σχέσης σε άλλο κράτος μέλος για τους σκοπούς των δικαιωμάτων που το τέκνο αντλεί από τη γονική σχέση σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, τα ζητήματα αυτά διέπονται επί του παρόντος από το δίκαιο κάθε κράτους μέλους.

Οι υφιστάμενες πράξεις της Ένωσης διέπουν την αναγνώριση δικαστικών αποφάσεων και δημόσιων εγγράφων σε διάφορους τομείς που αφορούν άμεσα τα παιδιά σε διασυνοριακές καταστάσεις, όπως η γονική μέριμνα¹², η διατροφή¹³ και η κληρονομική διαδοχή¹⁴. Ωστόσο τα ζητήματα γονικής σχέσης εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής των εν λόγω πράξεων. Από την πλευρά του, ο κανονισμός για τα δημόσια έγγραφα¹⁵ αφορά τη γνησιότητα των δημόσιων εγγράφων σε ορισμένους τομείς, συμπεριλαμβανομένης της γέννησης, της γονικής σχέσης και της υιοθεσίας, αλλά δεν καλύπτει την αναγνώριση του περιεχομένου των εν λόγω

¹² Κανονισμός (ΕΕ) 2019/1111 του Συμβουλίου, της 25ης Ιουνίου 2019, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας, και για τη διεθνή απαγωγή παιδιών (ΕΕ L 178 της 2.7.2019, σ. 1).

¹³ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 4/2009 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων και τη συνεργασία σε θέματα υποχρεώσεων διατροφής (ΕΕ L 7 της 10.1.2009, σ. 1).

¹⁴ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 650/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4ης Ιουλίου 2012, σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων, την αποδοχή και εκτέλεση δημόσιων εγγράφων στον τομέα της κληρονομικής διαδοχής και την καθιέρωση ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου (ΕΕ L 201 της 27.7.2012, σ. 107).

¹⁵ Κανονισμός (ΕΕ) 2016/1191 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Ιουλίου 2016, για την προώθηση της ελεύθερης κυκλοφορίας των πολιτών μέσω της απλούστευσης των απαιτήσεων για την υποβολή ορισμένων δημόσιων εγγράφων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1024/2012 (ΕΕ L 200 της 26.7.2016, σ. 1).

δημόσιων εγγράφων. Η θέσπιση κοινών κανόνων για τη διεθνή δικαιοδοσία και το εφαρμοστέο δίκαιο για τη θεμελίωση γονικής σχέσης σε διασυνοριακές καταστάσεις και για την αναγνώριση γονικής σχέσης σε άλλο κράτος μέλος θα **συμπληρώσει** την ισχύουσα νομοθεσία της Ένωσης για το οικογενειακό δίκαιο και την κληρονομική διαδοχή και θα **διευκολύνει την εφαρμογή της**, δεδομένου ότι η γονική σχέση ενός τέκνου αποτελεί προκαταρκτικό ζήτημα που πρέπει να επιλύεται πριν από την εφαρμογή των υφιστάμενων κανόνων της Ένωσης για τη γονική μέριμνα, τη διατροφή και την κληρονομική διαδοχή όσον αφορά το τέκνο.

Δεδομένου ότι η πρόταση αποσκοπεί στην προστασία των δικαιωμάτων των παιδιών σε διασυνοριακές καταστάσεις, συνάδει με τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού, η οποία προβλέπει ότι τα συμβαλλόμενα κράτη πρέπει να διασφαλίζουν ότι το παιδί προστατεύεται έναντι κάθε μορφής διάκρισης ή κύρωσης, βασισμένης στη νομική κατάστασή ή στις δραστηριότητες των γονέων του (άρθρο 2): ότι, σε όλες τις δράσεις που αφορούν παιδιά, ανεξαρτήτως του αν εκπορεύονται από δικαστήρια ή νομοθετικά όργανα, πρέπει να λαμβάνεται πρωτίστως υπόψη το συμφέρον του παιδιού (άρθρο 3): και ότι τα παιδιά έχουν δικαίωμα σε ταυτότητα και ανατροφή από τους γονείς τους (άρθρα 7 και 8). Η πρόταση συνάδει επίσης με την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, η οποία προβλέπει το δικαίωμα στον σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής, καθώς και με τη σχετική νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, μεταξύ άλλων όσον αφορά την αναγνώριση των παιδιών που γεννιούνται με παρένθετη μητρότητα. Τέλος, συνάδει επίσης με τον σκοπό της προστασίας και της προώθησης των δικαιωμάτων του παιδιού που ορίζεται στη **Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση** (άρθρο 3 παράγραφοι 3 και 5 της ΣΕΕ) **και στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης** (στο εξής: Χάρτης). Ο Χάρτης εγγυάται, κατά την εφαρμογή και την υλοποίηση του δικαίου της Ένωσης, την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων των παιδιών και των οικογενειών τους. Τα δικαιώματα αυτά περιλαμβάνουν το δικαίωμα στον σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής (άρθρο 7), το δικαίωμα στη μη διάκριση (άρθρο 21) και το δικαίωμα των παιδιών να διατηρούν τακτικά προσωπικές σχέσεις και απευθείας επαφές με τους δύο γονείς τους, εάν αυτό είναι προς το υπέρτατο συμφέρον τους (άρθρο 24). Με βάση τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού, το άρθρο 24 παράγραφος 2 του Χάρτη προβλέπει επίσης ότι, σε όλες τις πράξεις που αφορούν τα παιδιά, είτε επιχειρούνται από δημόσιες αρχές είτε από ιδιωτικούς οργανισμούς, πρωταρχική σημασία πρέπει να δίνεται στο υπέρτατο συμφέρον του παιδιού.

- **Συνέπεια με άλλες πολιτικές της Ένωσης**

Η πρόταση βασίζεται σε διάφορες πρωτοβουλίες πολιτικής. Σε αυτές περιλαμβάνονται το πρόγραμμα του 2010 με τίτλο «Το πρόγραμμα της Στοκχόλμης του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου — Μια ανοικτή και ασφαλής Ευρώπη που εξυπηρετεί και προστατεύει τους πολίτες»¹⁶, το σχέδιο δράσης για την εφαρμογή του προγράμματος της Στοκχόλμης της Επιτροπής¹⁷ και η Πράσινη Βίβλος του 2010 με τίτλο «Λιγότερα διοικητικά διαβήματα για τους πολίτες: προώθηση της ελεύθερης κυκλοφορίας των δημόσιων εγγράφων και της αναγνώρισης των εννόμων αποτελεσμάτων των πιστοποιητικών προσωπικής κατάστασης»¹⁸. Επιπλέον, το

¹⁶ EE C 115 της 4.5.2010, σ. 1.

¹⁷ COM(2010) 171 τελικό.

¹⁸ COM(2010) 747 τελικό.

2017, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ζήτησε από την Επιτροπή να υποβάλει πρόταση νομοθετικής πράξης σχετικά με τη διασυννοριακή αναγνώριση των αποφάσεων υιοθεσίας¹⁹.

Το 2020 η Επιτροπή ανακοίνωσε μέτρα²⁰ για να διασφαλίσει ότι η γονική σχέση που έχει θεμελιωθεί σε ένα κράτος μέλος θα αναγνωρίζεται σε όλα τα άλλα κράτη μέλη. Η πρωτοβουλία αυτή συμπεριλήφθηκε στη στρατηγική της ΕΕ για τα δικαιώματα του παιδιού του 2021²¹ ως βασική δράση για τη στήριξη της ισότητας και των δικαιωμάτων των παιδιών, καθώς και στη στρατηγική της ΕΕ για την ισότητα των ΛΟΑΤΚΙ του 2020²². Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέφρασε την ικανοποίησή του για την πρωτοβουλία της Επιτροπής στο ψήφισμά του του 2022 σχετικά με την προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού σε διαδικασίες αστικού, διοικητικού και οικογενειακού δικαίου²³.

Τα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τη στρατηγική της ΕΕ για τα δικαιώματα του παιδιού²⁴ υπογραμμίζουν ότι τα δικαιώματα του παιδιού είναι οικουμενικά, ότι κάθε παιδί απολαμβάνει τα ίδια δικαιώματα χωρίς κανενός είδους διακρίσεις και ότι το υπέρτερο συμφέρον του παιδιού πρέπει να αποτελεί πρωταρχικό μέλημα σε όλες τις δράσεις που σχετίζονται με τα παιδιά, είτε αυτές αναλαμβάνονται από τις δημόσιες αρχές είτε από ιδιωτικούς οργανισμούς. Αυτό συνεπάγεται κατ' ανάγκη τη θέσπιση ενός νομικού πλαισίου με ενιαίους κανόνες σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία και το εφαρμοστέο δίκαιο για την αναγνώριση γονικής σχέσης μεταξύ των κρατών μελών, το οποίο θα παρέχει τη δυνατότητα στα παιδιά να απολαμβάνουν τα δικαιώματά τους στην Ένωση χωρίς διακρίσεις.

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ, ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

• Νομική βάση

Σύμφωνα με τις Συνθήκες της Ένωσης, το ουσιαστικό δίκαιο για τα οικογενειακά θέματα, συμπεριλαμβανομένου του νομικού καθεστώτος των προσώπων, εμπίπτει στην αρμοδιότητα των κρατών μελών, το οποίο σημαίνει ότι οι ουσιαστικοί κανόνες για τη θεμελίωση της γονικής σχέσης ενός προσώπου καθορίζονται στο εθνικό δίκαιο. Ωστόσο, η Ένωση μπορεί να θεσπίζει μέτρα σχετικά με το οικογενειακό δίκαιο με διασυννοριακές επιπτώσεις σύμφωνα με το άρθρο 81 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ, όπως μέτρα που διευκολύνουν την αναγνώριση της γονικής σχέσης σε άλλα κράτη μέλη από τη στιγμή που η γονική σχέση έχει θεμελιωθεί σε ένα κράτος μέλος. Τα μέτρα αυτά μπορούν να περιλαμβάνουν τη θέσπιση κοινών κανόνων για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο και τις διαδικασίες για την αναγνώριση γονικής σχέσης σε άλλο κράτος μέλος. Τα μέτρα αυτά δεν θα οδηγήσουν στην εναρμόνιση

¹⁹ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 2ας Φεβρουαρίου 2017, που περιέχει συστάσεις προς την Επιτροπή σχετικά με τις διασυννοριακές πτυχές των υιοθεσιών [2015/2086(INL)].

²⁰ Ομιλία της προέδρου της Επιτροπής κ. von der Leyen για την κατάσταση της Ένωσης στην ολομέλεια του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, 20 Σεπτεμβρίου 2020. Η πρόεδρος δήλωσε ότι «Αν είσαι γονέας σε μία χώρα, είσαι γονέας σε κάθε χώρα».

²¹ Στρατηγική της ΕΕ για τα δικαιώματα του παιδιού [COM(2021) 142 final].

²² Ένωση ισότητας: Στρατηγική για την ισότητα των ΛΟΑΤΚΙ 2020-2025 [COM(2020) 698 final].

²³ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 5ης Απριλίου 2022, σχετικά με την προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού σε διαδικασίες αστικού, διοικητικού και οικογενειακού δικαίου [2021/2060(INI)]. Η πρωτοβουλία επικροτήθηκε επίσης στο ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 14ης Σεπτεμβρίου 2021, σχετικά με τα δικαιώματα των ΛΟΑΤΚΙ στην ΕΕ [2021/2679(RSP)].

²⁴ Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τη στρατηγική της ΕΕ για τα δικαιώματα του παιδιού, της 9ης Ιουνίου 2022, 10024/22.

του ουσιαστικού δικαίου των κρατών μελών όσον αφορά τον ορισμό της οικογένειας ή τη θεμελίωση γονικής σχέσης σε εγχώριες καταστάσεις.

Όπως και άλλες πράξεις της Ένωσης για το οικογενειακό δίκαιο, η πρόταση αποσκοπεί στη διευκόλυνση της αναγνώρισης των δικαστικών αποφάσεων και των δημόσιων εγγράφων που αφορούν γονική σχέση μέσω της θέσπισης κοινών κανόνων για τη διεθνή δικαιοδοσία και το εφαρμοστέο δίκαιο. Στόχος της πρότασης είναι να απαιτηθεί η αναγνώριση της γονικής σχέσης που έχει θεμελιωθεί σε άλλο κράτος μέλος για τους σκοπούς, ιδίως, των δικαιωμάτων που απορρέουν από τη γονική σχέση σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο. Ως εκ τούτου, η κατάλληλη νομική βάση είναι το άρθρο 81 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ.

Δυνάμει του πρωτοκόλλου αριθ. 22 της ΣΛΕΕ, τα νομικά μέτρα που θεσπίζονται στον τομέα της δικαιοσύνης δεν έχουν δεσμευτική ισχύ ούτε εφαρμόζονται όσον αφορά τη Δανία. Δυνάμει του πρωτοκόλλου αριθ. 21 της ΣΛΕΕ, η Ιρλανδία επίσης δεν δεσμεύεται από τέτοια μέτρα. Ωστόσο, μετά την υποβολή πρότασης στον εν λόγω τομέα, η Ιρλανδία μπορεί να κοινοποιήσει την επιθυμία της να συμμετάσχει στη θέσπιση και την εφαρμογή του μέτρου και, μετά τη θέσπιση του μέτρου, μπορεί να κοινοποιήσει την πρόθεσή της να αποδεχτεί το εν λόγω μέτρο.

• **Επικουρικότητα**

Ενώ εναπόκειται στα κράτη μέλη να θεσπίζουν κανόνες σχετικά με τον ορισμό της οικογένειας και τη θεμελίωση της γονικής σχέσης, η αρμοδιότητα για τη θέσπιση μέτρων σχετικά με το οικογενειακό δίκαιο και τα δικαιώματα του παιδιού με διασυνοριακές επιπτώσεις αποτελεί συντρέχουσα αρμοδιότητα της Ένωσης και των κρατών μελών²⁵. Τα προβλήματα όσον αφορά την αναγνώριση, σε ένα κράτος μέλος, της γονικής σχέσης που έχει θεμελιωθεί σε άλλο κράτος μέλος για τους σκοπούς των δικαιωμάτων που απορρέουν είτε από το εθνικό είτε από το ενωσιακό δίκαιο έχουν ενωσιακή διάσταση, καθώς η αναγνώριση απαιτεί τη συμμετοχή δύο κρατών μελών. Οι συνέπειες της μη αναγνώρισης της γονικής σχέσης έχουν επίσης ενωσιακή διάσταση, καθώς οι οικογένειες ενδέχεται να αποθαρρυνθούν από την άσκηση του δικαιώματός τους στην ελεύθερη κυκλοφορία φοβούμενες ότι η γονική σχέση με το τέκνο τους δεν θα αναγνωριστεί σε άλλο κράτος μέλος για κάθε σκοπό.

Τα προβλήματα όσον αφορά την αναγνώριση γονικής σχέσης προκύπτουν ειδικότερα από τους διαφορετικούς ουσιαστικούς κανόνες των κρατών μελών για τη θεμελίωση γονικής σχέσης και τους διαφορετικούς κανόνες των κρατών μελών σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία και το εφαρμοστέο δίκαιο για τη θεμελίωση γονικής σχέσης σε διασυνοριακές καταστάσεις. Τα κράτη μέλη, ενεργώντας μεμονωμένα, δεν θα μπορούσαν να εξαλείψουν ικανοποιητικά τα προβλήματα όσον αφορά την αναγνώριση γονικής σχέσης, δεδομένου ότι οι κανόνες και οι διαδικασίες των κρατών μελών θα πρέπει να είναι οι ίδιες ή τουλάχιστον συμβατές προκειμένου να αναγνωρίζεται η γονική σχέση μεταξύ των κρατών μελών. Απαιτείται δράση σε επίπεδο Ένωσης προκειμένου να διασφαλιστεί ότι ένα κράτος μέλος του οποίου τα δικαστήρια ή άλλες αρμόδιες αρχές θεμελιώνουν γονική σχέση σε διασυνοριακές καταστάσεις θεωρείται ότι έχει δικαιοδοσία να το πράξει, και ότι τα δικαστήρια και οι άλλες αρμόδιες αρχές όλων των κρατών μελών θα εφαρμόζουν το ίδιο δίκαιο για τη θεμελίωση της γονικής σχέσης σε διασυνοριακές καταστάσεις. Κατ' αυτόν τον τρόπο, θα αποφεύγονται εντός της Ένωσης οι αντικρουόμενες γονικές σχέσεις όσον αφορά το ίδιο πρόσωπο και κάθε κράτος μέλος θα αναγνωρίζει τη γονική σχέση που έχει θεμελιωθεί σε άλλο κράτος μέλος.

²⁵ Άρθρο 4 παράγραφος 2 στοιχείο ι) της ΣΛΕΕ.

Ως εκ τούτου, οι στόχοι της παρούσας πρότασης, λόγω του πεδίου εφαρμογής και των αποτελεσμάτων της, μπορούν να επιτευχθούν καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας.

- **Αναλογικότητα**

Στόχος της παρούσας πρότασης είναι να διευκολύνει την αναγνώριση γονικής σχέσης μεταξύ των κρατών μελών, προβλέποντας την αναγνώριση i) δικαστικών αποφάσεων και ii) δημόσιων εγγράφων που θεμελιώνουν γονική σχέση με δεσμευτική νομική ισχύ, καθώς και την αποδοχή δημόσιων εγγράφων που δεν έχουν δεσμευτική νομική ισχύ στο κράτος μέλος προέλευσης αλλά έχουν αποδεικτική ισχύ στο εν λόγω κράτος μέλος. Για τον σκοπό αυτόν, η πρόταση εναρμονίζει τους κανόνες των κρατών μελών σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία για τη θεμελίωση γονικής σχέσης σε διασυνοριακές καταστάσεις και τους κανόνες σύγκρουσης ως προς το εφαρμοστέο δίκαιο των κρατών μελών που ορίζουν το εφαρμοστέο δίκαιο για τη θεμελίωση γονικής σχέσης σε διασυνοριακές καταστάσεις.

Η πρόταση δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη των στόχων της: δεν θίγει το ουσιαστικό εθνικό δίκαιο σχετικά με τον ορισμό της οικογένειας· δεν θίγει το εθνικό δίκαιο σχετικά με την αναγνώριση των γάμων ή των συμφώνων συμβίωσης που συνάπτονται στο εξωτερικό· οι κανόνες για τη διεθνή δικαιοδοσία και το εφαρμοστέο δίκαιο εφαρμόζονται μόνο στη θεμελίωση της γονικής σχέσης σε διασυνοριακές καταστάσεις· απαιτεί από τα κράτη μέλη να αναγνωρίζουν τη γονική σχέση μόνο όταν αυτή έχει θεμελιωθεί σε κράτος μέλος και όχι όταν έχει θεμελιωθεί σε τρίτο κράτος· δεν θίγει την αρμοδιότητα των αρχών των κρατών μελών να επιλαμβάνονται υποθέσεων γονικής σχέσης· και το ευρωπαϊκό πιστοποιητικό γονικής σχέσης είναι προαιρετικό για τα τέκνα (ή τους νόμιμους εκπροσώπους τους) και δεν θα αντικαταστήσει ισοδύναμα εθνικά έγγραφα που αποδεικνύουν τη γονική σχέση.

Ως εκ τούτου, η πρόταση είναι σύμφωνη με την αρχή της αναλογικότητας.

- **Επιλογή της νομικής πράξης**

Η θέσπιση ενιαίων κανόνων για τη διεθνή δικαιοδοσία και το εφαρμοστέο δίκαιο για τη θεμελίωση γονικής σχέσης σε διασυνοριακές καταστάσεις μπορεί να επιτευχθεί μόνο μέσω κανονισμού, δεδομένου ότι μόνο ένας κανονισμός διασφαλίζει πλήρως συνεπή ερμηνεία και εφαρμογή των κανόνων. Σύμφωνα με προηγούμενες πράξεις της Ένωσης για το ιδιωτικό διεθνές δίκαιο, η προτιμώμενη νομική πράξη είναι, ως εκ τούτου, ο κανονισμός.

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ, ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΚΤΙΜΗΣΕΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

- **Διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη**

Κατά την κατάρτιση της πρότασης, η Επιτροπή διεξήγαγε εκτενείς διαβουλεύσεις το 2021 και το 2022, οι οποίες κάλυψαν όλα τα κράτη μέλη (με εξαίρεση τη Δανία²⁶). Οι διαβουλεύσεις αφορούσαν ευρύ φάσμα ενδιαφερόμενων μερών που εκπροσωπούσαν πολίτες, δημόσιες αρχές, ακαδημαϊκούς, επαγγελματίες του νομικού κλάδου, ΜΚΟ και άλλες σχετικές ομάδες

²⁶ Σύμφωνα με το πρωτόκολλο αριθ. 22 σχετικά με τη θέση της Δανίας, το οποίο προσαρτάται στις Συνθήκες, η Δανία δεν συμμετέχει στα μέτρα που θεσπίζονται δυνάμει του άρθρου 81 της ΣΛΕΕ.

συμφερόντων. Οι διαβουλεύσεις συνίσταντο σε i) παρατηρήσεις του κοινού σχετικά με την αρχική εκτίμηση των επιπτώσεων· ii) μια ανοικτή δημόσια διαβούλευση· iii) μια συνάντηση με ενδιαφερόμενα μέρη και εκπροσώπους της κοινωνίας των πολιτών· και iv) μια συνάντηση με εμπειρογνώμονες των αρχών των κρατών μελών.

Εκτός από τις δραστηριότητες διαβούλευσης της Επιτροπής, πραγματοποιήθηκαν διαβουλεύσεις από εξωτερικό ανάδοχο. Οι εν λόγω διαβουλεύσεις συνίσταντο σε i) διαδικτυακές έρευνες που απευθύνονταν στους υπαλλήλους ληξιαρχείων των κρατών μελών· ii) γραπτά ερωτηματολόγια προς τα υπουργεία των κρατών μελών και το δικαστικό σώμα· και iii) συνεντεύξεις με το δικαστικό σώμα και τις ΜΚΟ των κρατών μελών.

Συνολικά, τα ενδιαφερόμενα μέρη που εκπροσωπούν τα δικαιώματα των παιδιών, οι οικογένειες «κουράνιο τόξο», οι επαγγελματίες του νομικού κλάδου και οι υπάλληλοι ληξιαρχείων τάχθηκαν υπέρ του ότι η Ένωση θα πρέπει να αντιμετωπίσει τα τρέχοντα προβλήματα όσον αφορά την αναγνώριση γονικής σχέσης με τη θέσπιση δεσμευτικής νομοθεσίας. Αντιθέτως, οι οργανώσεις που εκπροσωπούν παραδοσιακές οικογένειες και εκείνες που τάσσονται κατά της παρένθετης μητρότητας κατά γενικό κανόνα επέκριναν το ενδεχόμενο υποβολής νομοθετικής πρότασης. Οι απόψεις των πολιτών ήταν ποικίλες.

Οι παρατηρήσεις που λήφθηκαν συνέβαλαν στην κατάρτιση της πρότασης και της συνοδευτικής εκτίμησης των επιπτώσεων. Λεπτομερής περίληψη των αποτελεσμάτων των διαβουλεύσεων που διεξήγαγε η Επιτροπή περιλαμβάνεται στην εκτίμηση των επιπτώσεων.

• Συλλογή και χρήση εμπειρογνομωσίας

Εκτός από τις προαναφερθείσες διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη, η Επιτροπή επίσης συγκέντρωσε και χρησιμοποίησε εμπειρογνομωσία από άλλες πηγές.

Κατά την κατάρτιση της πρότασης, η Επιτροπή ζήτησε την εμπειρογνομωσία της ομάδας εμπειρογνομόνων για την αναγνώριση γονικής σχέσης μεταξύ των κρατών μελών, την οποία συγκρότησε το 2021. Η Επιτροπή συμμετείχε επίσης σε συνεδριάσεις εμπειρογνομόνων σχετικά με το σχέδιο σχέσης γονέα και τέκνου / παρένθετης μητρότητας της Συνδιάσκεψης της Χάγης για το ιδιωτικό διεθνές δίκαιο και συμβουλευτήκε την ακαδημαϊκή βιβλιογραφία, εκθέσεις και μελέτες.

Για την κατάρτιση της εκτίμησης των επιπτώσεων, η Επιτροπή βασίστηκε σε μελέτη που εκπονήθηκε από εξωτερικό ανάδοχο. Ο εξωτερικός ανάδοχος εκπόνησε επίσης εκθέσεις ανά χώρα, μεταξύ άλλων, σχετικά με το ουσιαστικό δίκαιο των κρατών μελών και το ιδιωτικό διεθνές δίκαιο σχετικά με τη γονική σχέση. Η μελέτη του αναδόχου χρησιμοποίησε διάφορα εργαλεία για την ανάλυση των υφιστάμενων προβλημάτων όσον αφορά την αναγνώριση γονικής σχέσης, των επιπτώσεων της παρούσας πρότασης και των επιλογών πολιτικής που εξετάστηκαν. Τα εργαλεία αυτά περιλάμβαναν τη χρήση εμπειρικών δεδομένων που συλλέχθηκαν με διάφορους τρόπους (συνεντεύξεις, ερωτηματολόγια, εθνικές εκθέσεις), καθώς και στατιστικών και έρευνας τεκμηρίωσης. Στις περιπτώσεις που δεν υπήρχαν διαθέσιμα ποσοτικά στοιχεία, χρησιμοποιήθηκαν ποιοτικές εκτιμήσεις. Η μελέτη του εξωτερικού αναδόχου κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η καταλληλότερη επιλογή για την επίτευξη των στόχων πολιτικής της Ένωσης θα ήταν η έκδοση νομοθετικής πράξης για την αναγνώριση γονικής σχέσης μεταξύ των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένης της καθιέρωσης ευρωπαϊκού πιστοποιητικού γονικής σχέσης.

- **Εκτίμηση επιπτώσεων**

Με βάση τις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής για τη βελτίωση της νομοθεσίας²⁷ και τα συμπεράσματα της αρχικής εκτίμησης των επιπτώσεων, η Επιτροπή εκπόνησε εκτίμηση των επιπτώσεων της πρότασης. Στην εκτίμηση των επιπτώσεων εξετάστηκαν οι ακόλουθες επιλογές πολιτικής: i) το βασικό σενάριο· ii) σύσταση της Επιτροπής απευθυνόμενη στα κράτη μέλη· iii) νομοθετικά μέτρα που συνίστανται σε κανονισμό σχετικά με την αναγνώριση γονικής σχέσης μεταξύ των κρατών μελών· και iv) νομοθετικά μέτρα που συνίστανται σε κανονισμό σχετικά με την αναγνώριση γονικής σχέσης μεταξύ των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένης της καθιέρωσης προαιρετικού ευρωπαϊκού πιστοποιητικού γονικής σχέσης. Όλες αυτές οι επιλογές πολιτικής, συμπεριλαμβανομένου του βασικού σεναρίου, θα συνοδεύονται από ορισμένα μη νομοθετικά μέτρα για την αύξηση της ευαισθητοποίησης, την προώθηση ορθών πρακτικών και τη βελτίωση της συνεργασίας μεταξύ των αρχών των κρατών μελών που ασχολούνται με ζητήματα γονικής σχέσης.

Η εκτίμηση των επιπτώσεων εξέτασε καθεμία από τις επιλογές αυτές όσον αφορά τον αναμενόμενο αντίκτυπό τους και την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα και τη συνοχή τους με το νομικό πλαίσιο και το πλαίσιο πολιτικής της Ένωσης. Με βάση αυτήν την εκτίμηση, η επιλογή συνίσταται σε κανονισμό σχετικά με την αναγνώριση γονικής σχέσης μεταξύ των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένης της καθιέρωσης προαιρετικού ευρωπαϊκού πιστοποιητικού γονικής σχέσης.

Η εκτίμηση των επιπτώσεων καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η προκριθείσα επιλογή θα διευκολύνει σημαντικά την αναγνώριση γονικής σχέσης και για τα, κατ' εκτίμηση, 2 εκατομμύρια παιδιά διασυννοριακών οικογενειών και όχι μόνο για εκείνα που επί του παρόντος αντιμετωπίζουν τα περισσότερα προβλήματα όσον αφορά την αναγνώριση της γονικής σχέσης. Ειδικότερα, το ευρωπαϊκό πιστοποιητικό γονικής σχέσης, ειδικά σχεδιασμένο για χρήση σε άλλο κράτος μέλος, θα μειώσει τον διοικητικό φόρτο των διαδικασιών αναγνώρισης και τα έξοδα μετάφρασης για όλες τις οικογένειες.

Η προκριθείσα επιλογή πολιτικής θα είναι επίσης η πλέον αποτελεσματική για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που σχετίζονται με την αναγνώριση της γονικής σχέσης, καθώς οι θετικές νομικές, κοινωνικές και ψυχολογικές επιπτώσεις θα είναι πολύ σημαντικές. Η προκριθείσα επιλογή θα έχει σαφή θετικό αντίκτυπο στην προστασία των *θεμελιωδών δικαιωμάτων των παιδιών*, όπως το δικαίωμά τους στην ταυτότητα, στη μη διάκριση και στην ιδιωτική και οικογενειακή ζωή. Θα είναι επίσης η πλέον αποτελεσματική για την προστασία των *δικαιωμάτων που αντλούν τα παιδιά από τη γονική σχέση σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο*, όπως το δικαίωμα διατροφής και κληρονομικής διαδοχής σε άλλο κράτος μέλος. Τέλος, θα έχει επίσης θετικό *κοινωνικό και ψυχολογικό αντίκτυπο*, καθώς θα έχει ως αποτέλεσμα τα παιδιά σε διασυννοριακές καταστάσεις να αντιμετωπίζονται ως παιδιά της τοπικής κοινωνίας.

Με τη θέσπιση ενιαίων κανόνων της Ένωσης για τη διεθνή δικαιοδοσία και το εφαρμοστέο δίκαιο και την αναγνώριση γονικής σχέσης χωρίς να απαιτείται καμία ειδική διαδικασία, η προκριθείσα επιλογή θα εξαλείψει τα έξοδα και τις επιβαρύνσεις που συνδέονται με τις διοικητικές διαδικασίες και τις δικαστικές διαδικασίες με τις οποίες επί του παρόντος πρέπει να επιβαρύνονται τα τέκνα και οι οικογένειές τους για την αναγνώριση της γονικής σχέσης σε άλλο κράτος μέλος. Εκτιμάται ότι το μέσο κόστος ανά υπόθεση διαδικασιών αναγνώρισης θα μειωθεί κατά 71 % στο πλαίσιο της προκριθείσας επιλογής και κατά 90 % για τις οικογένειες

²⁷ SWD(2021) 305 final.

που επί του παρόντος αντιμετωπίζουν τα σοβαρότερα προβλήματα όσον αφορά την αναγνώριση της γονικής σχέσης.

Η προκριθείσα επιλογή θα οδηγήσει με τη σειρά της σε σημαντική εξοικονόμηση κόστους, χρόνου και επιβάρυνσης για τις δημόσιες αρχές των κρατών μελών. Εκτιμάται ότι, στο πλαίσιο της προκριθείσας επιλογής, το κόστος των διαδικασιών αναγνώρισης με το οποίο επιβαρύνονται οι δημόσιες αρχές θα μειωθεί κατά 54 %.

- **Θεμελιώδη δικαιώματα**

Όπως εξηγείται ανωτέρω, τα τρέχοντα προβλήματα όσον αφορά την αναγνώριση της γονικής σχέσης οδηγούν σε καταστάσεις που παραβιάζουν τα θεμελιώδη δικαιώματα και άλλα δικαιώματα των παιδιών σε διασυνοριακές καταστάσεις. Η στέρηση των παιδιών από το νομικό καθεστώς τους και τη γονική σχέση που έχει θεμελιωθεί σε άλλο κράτος μέλος αντίκειται στα θεμελιώδη δικαιώματα των παιδιών στην ταυτότητα, στη μη διάκριση και στον σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής, καθώς και στο υπέρτατο συμφέρον τους. Με τη διευκόλυνση της αναγνώρισης γονικής σχέσης μεταξύ των κρατών μελών, η πρόταση αποσκοπεί στην προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων των παιδιών σε διασυνοριακές καταστάσεις και στη διασφάλιση της συνέχειας του καθεστώτος γονικής σχέσης εντός της Ένωσης.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Τα κράτη μέλη ενδέχεται να επιβαρυνθούν με εφάπαξ δαπάνες για την προσαρμογή στους νέους κανόνες του κανονισμού, ιδίως δαπάνες που προκύπτουν από την ανάγκη κατάρτισης των δικαστών, των υπαλλήλων ληξιαρχείων και άλλων αρμόδιων αρχών σχετικά με τους νέους κανόνες. Αναμένονται μη σημαντικές επαναλαμβανόμενες δαπάνες για τη συνεχή κατάρτιση των εν λόγω αρχών. Καμία από αυτές τις δαπάνες δεν αναμένεται να είναι σημαντική και, σε κάθε περίπτωση, θα αντισταθμιστούν από την αύξηση της αποδοτικότητας και την εξοικονόμηση κόστους που θα επιφέρει ο κανονισμός.

Οι διατάξεις της πρότασης που αφορούν την ψηφιακή επικοινωνία μέσω του ευρωπαϊκού σημείου ηλεκτρονικής πρόσβασης στο πλαίσιο του αποκεντρωμένου συστήματος ΤΠ που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) XX/YYYY [κανονισμός για την ψηφιοποίηση] θα έχουν αντίκτυπο στον προϋπολογισμό της Ένωσης, ο οποίος μπορεί να καλυφθεί με ανακατανομή στο πλαίσιο του προγράμματος «Δικαιοσύνη». Ο αντίκτυπος αυτός θα είναι μικρός, διότι το αποκεντρωμένο σύστημα ΤΠ δεν θα χρειαστεί να δημιουργηθεί ειδικά για την εφαρμογή της πρότασης, αλλά θα αναπτυχθεί για πολλές πράξεις της Ένωσης για τη δικαστική συνεργασία σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις δυνάμει του [κανονισμού για την ψηφιοποίηση].

Τα κράτη μέλη θα επιβαρυνθούν επίσης με ορισμένες δαπάνες για την εγκατάσταση και τη συντήρηση των σημείων πρόσβασης του αποκεντρωμένου συστήματος ΤΠ που βρίσκονται στην επικράτειά τους και για την προσαρμογή των εθνικών τους συστημάτων ΤΠ ώστε να καταστούν διαλειτουργικά με τα σημεία πρόσβασης. Ωστόσο, όπως επισημαίνεται, το μεγαλύτερο μέρος αυτών των χρηματοοικονομικών επενδύσεων θα έχει ήδη πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο της ψηφιοποίησης άλλων πράξεων της Ένωσης για τη δικαστική συνεργασία σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις. Επιπλέον, τα κράτη μέλη θα μπορούν να υποβάλλουν αιτήσεις για επιχορηγήσεις για τη χρηματοδότηση αυτών των δαπανών στο πλαίσιο των σχετικών χρηματοδοτικών προγραμμάτων της Ένωσης, ειδικότερα των κονδυλίων για την πολιτική συνοχής και του προγράμματος «Δικαιοσύνη».

5. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- **Σχέδια εφαρμογής και ρυθμίσεις παρακολούθησης, αξιολόγησης και υποβολής εκθέσεων**

Ένας κανονισμός ισχύει άμεσα σε όλα τα κράτη μέλη και, ως εκ τούτου, δεν χρειάζεται να μεταφερθεί στο εθνικό δίκαιο.

Στην πρόταση προβλέπονται κατάλληλες υποχρεώσεις παρακολούθησης, αξιολόγησης και υποβολής εκθέσεων. Πρώτον, η πρακτική εφαρμογή του κανονισμού θα παρακολουθείται μέσω τακτικών συνεδριάσεων του Ευρωπαϊκού Δικαστικού Δικτύου για αστικές και εμπορικές υποθέσεις, στις οποίες θα συμμετέχουν εμπειρογνώμονες από τα κράτη μέλη. Επιπλέον, η Επιτροπή θα διενεργήσει πλήρη αξιολόγηση της εφαρμογής του κανονισμού πέντε έτη μετά την έναρξη ισχύος του κανονισμού. Η αξιολόγηση θα πραγματοποιηθεί με βάση, μεταξύ άλλων, τις πληροφορίες που θα ληφθούν από τις αρχές των κρατών μελών, εξωτερικούς εμπειρογνώμονες και σχετικούς ενδιαφερόμενους φορείς.

- **Επεξήγηση των διατάξεων της πρότασης**

Η πρόταση απαρτίζεται από εννέα κεφάλαια: i) αντικείμενο, πεδίο εφαρμογής και ορισμοί· ii) δικαιοδοσία σε υποθέσεις γονικής σχέσης σε διασυνοριακές καταστάσεις· iii) εφαρμοστέο δίκαιο για τη θεμελίωση γονικής σχέσης σε διασυνοριακές καταστάσεις· iv) αναγνώριση δικαστικών αποφάσεων και δημόσιων εγγράφων με δεσμευτική νομική ισχύ που έχουν εκδοθεί σε άλλο κράτος μέλος· v) αποδοχή δημόσιων εγγράφων χωρίς δεσμευτική νομική ισχύ που έχουν εκδοθεί σε άλλο κράτος μέλος· vi) το ευρωπαϊκό πιστοποιητικό γονικής σχέσης· vii) ψηφιακή επικοινωνία· viii) κατ' εξουσιοδότηση πράξεις· και ix) γενικές και τελικές διατάξεις.

Κεφάλαιο I — Αντικείμενο, πεδίο εφαρμογής και ορισμοί

Το **άρθρο 1** αναφέρει το αντικείμενο της πρότασης. Η πρόταση αποσκοπεί στην επίτευξη του στόχου της διευκόλυνσης της αναγνώρισης, σε ένα κράτος μέλος, της γονικής σχέσης που έχει θεμελιωθεί σε άλλο κράτος μέλος μέσω της θέσπισης ενιαίων κανόνων σχετικά με i) τη διεθνή δικαιοδοσία για τη θεμελίωση γονικής σχέσης σε ένα κράτος μέλος σε διασυνοριακές καταστάσεις· ii) το εφαρμοστέο δίκαιο για τη θεμελίωση γονικής σχέσης σε ένα κράτος μέλος σε διασυνοριακές καταστάσεις· iii) την αναγνώριση δικαστικών αποφάσεων καθώς και δημόσιων εγγράφων που θεμελιώνουν γονική σχέση με δεσμευτική νομική ισχύ· iv) την αποδοχή δημόσιων εγγράφων χωρίς δεσμευτική νομική ισχύ στο κράτος μέλος προέλευσης, αλλά με αποδεικτική ισχύ στο εν λόγω κράτος μέλος· και v) την καθιέρωση προαιρετικού ευρωπαϊκού πιστοποιητικού γονικής σχέσης, το οποίο θα διευκολύνει το τέκνο ή τον νόμιμο εκπρόσωπο να προσκομίσει αποδεικτικά στοιχεία για τη γονική σχέση σε άλλο κράτος μέλος.

Η γονική σχέση θεμελιώνεται συνήθως απευθείας από τον νόμο ή με πράξη αρμόδιας αρχής, όπως δικαστική απόφαση, απόφαση διοικητικής αρχής ή συμβολαιογραφική πράξη, μετά την έκδοση της οποίας η γονική σχέση συνήθως καταχωρίζεται στο ληξιαρχείο ή στο δημοτολόγιο του κράτους μέλους. Ωστόσο, οι πολίτες ζητούν συχνότερα την αναγνώριση της γονικής σχέσης σε άλλο κράτος μέλος βάσει δημόσιου εγγράφου το οποίο δεν θεμελιώνει τη γονική σχέση με δεσμευτική νομική ισχύ, αλλά έχει αποδεικτική ισχύ όσον αφορά τη γονική σχέση που έχει προηγουμένως θεμελιωθεί στο εν λόγω κράτος μέλος με άλλα μέσα (απευθείας από τον νόμο ή με πράξη αρμόδιας αρχής). Τα εν λόγω δημόσια έγγραφα μπορούν να είναι, για παράδειγμα, απόσπασμα ληξιαρχείου ή πιστοποιητικό γέννησης ή γονικής σχέσης. Οι ενιαίοι κανόνες της πρότασης σχετικά με το εφαρμοστέο δίκαιο για τη θεμελίωση

γονικής σχέσης σε διασυνοριακές καταστάσεις έχουν ως στόχο να διευκολύνουν την αποδοχή δημόσιων εγγράφων χωρίς δεσμευτική νομική ισχύ αλλά με αποδεικτική ισχύ στο κράτος μέλος προέλευσης αναφορικά με τη γονική σχέση που έχει προηγουμένως θεμελιωθεί στο εν λόγω κράτος μέλος (για παράδειγμα ληξιαρχική πράξη γέννησης) είτε αναφορικά με πραγματικά περιστατικά πέραν της θεμελίωσης της γονικής σχέσης (για παράδειγμα, αναγνώριση πατρότητας ή συγκατάθεση για τη θεμελίωση της γονικής σχέσης).

Το **άρθρο 2** σχετικά με τη σχέση της πρότασης με άλλες διατάξεις του δικαίου της Ένωσης διευκρινίζει ότι η πρόταση δεν θα πρέπει να θίγει τα δικαιώματα που το τέκνο αντλεί από το δίκαιο της Ένωσης, ιδίως τα δικαιώματα που απορρέουν από το δίκαιο της Ένωσης για την ελεύθερη κυκλοφορία, συμπεριλαμβανομένης της οδηγίας 2004/38/EK²⁸. Η πρόταση δεν αποσκοπεί στο να προβλέψει πρόσθετους όρους ή απαιτήσεις σχετικά με την αναγνώριση γονικής σχέσης για την άσκηση των δικαιωμάτων που απορρέουν από το δίκαιο της Ένωσης, ούτε να επηρεάσει την εφαρμογή των εν λόγω κανόνων. Ως εκ τούτου, το δίκαιο της Ένωσης για την ελεύθερη κυκλοφορία θα εξακολουθήσει να εφαρμόζεται ως έχει. Ειδικότερα, η αναγνώριση γονικής σχέσης για την άσκηση των δικαιωμάτων που απορρέουν από το δίκαιο της Ένωσης μπορεί να απορριφθεί μόνο για λόγους που επιτρέπονται από το δίκαιο της Ένωσης για την ελεύθερη κυκλοφορία, όπως ερμηνεύεται από το Δικαστήριο. Επίσης, με βάση το ισχύον δίκαιο της Ένωσης σύμφωνα με το άρθρο 21 της ΣΛΕΕ και το σχετικό παράγωγο δίκαιο, όπως ερμηνεύονται από το Δικαστήριο, ο σεβασμός της εθνικής ταυτότητας ενός κράτους μέλους σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ και της δημόσιας τάξης ενός κράτους μέλους δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως αιτιολόγηση για την άρνηση αναγνώρισης γονικής σχέσης μεταξύ των τέκνων και των γονέων τους του ίδιου φύλου για τους σκοπούς της άσκησης των δικαιωμάτων που το τέκνο αντλεί από το δίκαιο της Ένωσης. Επιπλέον, για τους σκοπούς της άσκησης των δικαιωμάτων που απορρέουν από το δίκαιο της Ένωσης, η απόδειξη της γονικής σχέσης μπορεί να προσκομιστεί με οποιοδήποτε μέσο²⁹. Ως εκ τούτου, ένα κράτος μέλος δεν δικαιούται να απαιτήσει από ένα πρόσωπο να προσκομίσει είτε τη βεβαίωση που προβλέπεται στην πρόταση που συνοδεύει δικαστική απόφαση ή δημόσιο έγγραφο που αφορά γονική σχέση είτε το ευρωπαϊκό πιστοποιητικό γονικής σχέσης που θεσπίζεται με την πρόταση, όταν το πρόσωπο ζητεί την αναγνώριση γονικής σχέσης για τους σκοπούς των δικαιωμάτων που το τέκνο αντλεί από το δίκαιο της Ένωσης όσον αφορά την ελεύθερη κυκλοφορία. Αυτό, ωστόσο, δεν θα πρέπει να εμποδίζει ένα πρόσωπο να επιλέξει να προσκομίσει στις περιπτώσεις αυτές και τη σχετική βεβαίωση ή το ευρωπαϊκό πιστοποιητικό γονικής σχέσης.

Το άρθρο 2 διευκρινίζει επίσης ότι η πρόταση δεν θα επηρεάσει την εφαρμογή του κανονισμού για τα δημόσια έγγραφα³⁰, ο οποίος ήδη απλουστεύει την κυκλοφορία δημόσιων

²⁸ Τα δικαιώματα που απορρέουν από το δίκαιο της Ένωσης περιλαμβάνουν το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα εντός της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων που σχετίζονται με υποτροφίες, εισαγωγή στην εκπαίδευση, μειώσεις του κόστους των δημόσιων συγκοινωνιών για τα μέλη πολυμελών οικογενειών, μειωμένα φοιτητικά εισιτήρια για τις δημόσιες συγκοινωνίες και μειωμένο αντίτιμο για την είσοδο σε μουσεία, καθώς και το δικαίωμα στην αναγνώριση του ονόματος.

²⁹ Βλ., συναφώς, αποφάσεις του Δικαστηρίου της 25ης Ιουλίου 2002, C-459/99, MRAX, ECLI:EU:C:2002:461, σκέψεις 61 και 62, και της 17 Φεβρουαρίου 2005, C-215/03, Oulane, ECLI:EU:C:2005:95, σκέψεις 23 έως 26.

³⁰ Κανονισμός (ΕΕ) 2016/1191 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Ιουλίου 2016, για την προώθηση της ελεύθερης κυκλοφορίας των πολιτών μέσω της απλούστευσης των απαιτήσεων για την υποβολή ορισμένων δημόσιων εγγράφων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1024/2012 (ΕΕ L 200 της 26.7.2016, σ. 1).

εγγράφων (όπως δικαστικές αποφάσεις, συμβολαιογραφικές πράξεις και διοικητικά πιστοποιητικά) σε ορισμένους τομείς, όπως, μεταξύ άλλων, η γέννηση, η γονική σχέση και η υιοθεσία, όσον αφορά τη γνησιότητά τους.

Το **άρθρο 3** καθορίζει το πεδίο εφαρμογής της πρότασης. Οι κανόνες για τη διεθνή δικαιοδοσία και το εφαρμοστέο δίκαιο ισχύουν όταν η γονική σχέση πρόκειται να θεμελιωθεί σε ένα κράτος μέλος σε διασυνοριακές καταστάσεις. Οι κανόνες για την αναγνώριση της γονικής σχέσης εφαρμόζονται όταν η προς αναγνώριση γονική σχέση έχει θεμελιωθεί σε κράτος μέλος και, ως εκ τούτου, η πρόταση δεν καλύπτει την αναγνώριση ή, ανάλογα με την περίπτωση, την αποδοχή δικαστικών αποφάσεων και δημόσιων εγγράφων που θεμελιώνουν ή αποδεικνύουν τη γονική σχέση και έχουν συνταχθεί ή καταχωριστεί σε τρίτο κράτος. Στις περιπτώσεις αυτές, η αναγνώριση ή η αποδοχή εξακολουθούν να διέπονται από το εθνικό δίκαιο κάθε κράτους μέλους. Ωστόσο, η πρόταση εφαρμόζεται στην αναγνώριση της γονικής σχέσης όλων των παιδιών, ανεξάρτητα από την ιθαγένεια και την ιθαγένεια των γονέων τους, υπό την προϋπόθεση ότι η γονική τους σχέση έχει θεμελιωθεί σε κράτος μέλος και όχι σε τρίτο κράτος.

Εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής της πρότασης τα ζητήματα που ενδέχεται να συνδέονται με τη γονική σχέση ενός τέκνου αλλά διέπονται από άλλες ενωσιακές ή διεθνείς πράξεις ή από το εθνικό δίκαιο, όπως ζητήματα που αφορούν τη γονική μέριμνα, τη διατροφή, την κληρονομική διαδοχή, τη διακρατική υιοθεσία, την ύπαρξη, το κύρος ή την αναγνώριση του γάμου ή του συμφώνου συμβίωσης των γονέων του τέκνου και τα αποτελέσματα της καταχώρισης ή της μη καταχώρισης της γονικής σχέσης του τέκνου σε σχετικό μητρώο κράτους μέλους. Ωστόσο, με την επίλυση του ζητήματος της γονικής σχέσης του τέκνου ως προκαταρκτικού ζητήματος, η πρόταση θα διευκολύνει την εφαρμογή των υφιστάμενων πράξεων της Ένωσης σχετικά με τη γονική μέριμνα, τη διατροφή και την κληρονομική διαδοχή όσον αφορά το τέκνο. Επίσης, η πρόταση δεν αφορά τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη γονική σχέση βάσει του εθνικού δικαίου, για παράδειγμα την ιθαγένεια και το όνομα του τέκνου.

Το **άρθρο 4** ορίζει, για τους σκοπούς της πρότασης, τους όρους «γονική σχέση», «τέκνο», «θεμελίωση της γονικής σχέσης», «δικαστήριο» και «δικαστική απόφαση», «δημόσιο έγγραφο», «κράτος μέλος προέλευσης», «αποκεντρωμένο σύστημα ΤΠ» και «ευρωπαϊκό σημείο ηλεκτρονικής πρόσβασης».

- Το **τέκνο** ορίζεται ευρέως και περιλαμβάνει πρόσωπο οποιασδήποτε ηλικίας του οποίου η γονική σχέση πρέπει να θεμελιωθεί, να αναγνωριστεί ή να αποδειχθεί. Δεδομένου ότι η γονική σχέση έχει σημασία καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής ενός ατόμου, η πρόταση ισχύει για τα τέκνα οποιασδήποτε ηλικίας, δηλαδή τόσο για τους ανηλίκους όσο και για τους ενήλικες. Ωστόσο, το υπέρτατο συμφέρον του παιδιού και το δικαίωμα ακρόασης πρέπει να νοούνται ως αναφερόμενα στο παιδί, όπως ορίζεται στη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού, δηλαδή ως πρόσωπο ηλικίας κάτω των 18 ετών, εκτός εάν η ενηλικίωση έχει επέλθει νωρίτερα σύμφωνα με το εφαρμοστέο δίκαιο στο παιδί.
- Ως **γονική σχέση** νοείται η σχέση γονέα-τέκνου που θεμελιώνεται νομικά, συμπεριλαμβανομένου του νομικού καθεστώτος της ιδιότητας του τέκνου συγκεκριμένου γονέα ή γονέων. Για τους σκοπούς της πρότασης, η γονική σχέση μπορεί να είναι βιολογική, γενετική, να απορρέει από υιοθεσία ή απευθείας από τον νόμο. Όπως επισημαίνεται, η πρόταση καλύπτει τη γονική σχέση η οποία έχει θεμελιωθεί σε ένα κράτος μέλος, τόσο για ανήλικους όσο και για ενήλικους, μεταξύ

άλλων, για τέκνο που απεβίωσε και για τέκνο που δεν έχει ακόμη γεννηθεί, είτε πρόκειται για άγαμο γονέα είτε για εκ των πραγμάτων ζευγάρι είτε για έγγαμο ζευγάρι είτε για ζευγάρι με σύμφωνο συμβίωσης. Καλύπτει την αναγνώριση της γονικής σχέσης ενός τέκνου ανεξάρτητα από τον τρόπο σύλληψης ή γέννησης του τέκνου —συμπεριλαμβανομένων των τέκνων που έχουν συλληφθεί με τεχνολογία υποβοηθούμενης αναπαραγωγής— και ανεξάρτητα από το είδος της οικογένειας του τέκνου —συμπεριλαμβανομένων, ως εκ τούτου, των τέκνων με δύο γονείς του ίδιου φύλου, των τέκνων με έναν μόνο γονέα και των τέκνων που υιοθετούνται εσωτερικά σε ένα κράτος μέλος από έναν ή δύο γονείς.

- Ως **θεμελίωση της γονικής σχέσης** νοείται ο νομικός καθορισμός της σχέσης μεταξύ ενός τέκνου και κάθε γονέα, συμπεριλαμβανομένης της θεμελίωσης γονικής σχέσης μετά από αγωγή αμφισβήτησης γονικής σχέσης που έχει ήδη θεμελιωθεί. Κατά περίπτωση, ο όρος αυτός μπορεί επίσης να περιλαμβάνει τη λήξη ή την παύση της γονικής σχέσης. Η πρόταση δεν ισχύει για τη θεμελίωση γονικής σχέσης σε εγχώριες καταστάσεις χωρίς διασυνοριακά στοιχεία, όπως η εγχώρια υιοθεσία σε κράτος μέλος, παρότι ισχύει για την αναγνώριση της γονικής σχέσης που θεμελιώνεται σε τέτοιες εγχώριες καταστάσεις σε κράτος μέλος.
- Τα **δημόσια έγγραφα** ορίζονται ευρέως, όπως και σε άλλους κανονισμούς της Ένωσης για την αστική δικαιοσύνη. Ως εκ τούτου, τα δημόσια έγγραφα στο πλαίσιο της πρότασης περιλαμβάνουν i) έγγραφα που θεμελιώνουν τη γονική σχέση με δεσμευτική νομική ισχύ, όπως συμβολαιογραφικές πράξεις (για παράδειγμα, σε περίπτωση υιοθεσίας ή όταν το τέκνο δεν έχει ακόμη γεννηθεί), ή διοικητικές αποφάσεις (για παράδειγμα, μετά από αναγνώριση πατρότητας), καθώς και ii) έγγραφα που δεν θεμελιώνουν γονική σχέση με δεσμευτική νομική ισχύ, αλλά τα οποία αποδεικνύουν τη γονική σχέση που έχει θεμελιωθεί με άλλα μέσα (για παράδειγμα, απόσπασμα δημοτολογίου ή ληξιαρχείου, ληξιαρχική πράξη γέννησης ή πιστοποιητικό γονικής σχέσης), ή αποδεικτικά στοιχεία για άλλα πραγματικά περιστατικά (για παράδειγμα, συμβολαιογραφική πράξη ή διοικητικό έγγραφο που πιστοποιεί την αναγνώριση πατρότητας ή την παροχή συγκατάθεσης για τη χρήση τεχνολογίας υποβοηθούμενης αναπαραγωγής).

Το **άρθρο 5** διευκρινίζει ότι η πρόταση δεν θα θίξει το ζήτημα σχετικά με το ποιες αρχές σε κάθε κράτος μέλος είναι αρμόδιες να χειρίζονται ζητήματα σχετικά με τη γονική σχέση (για παράδειγμα, δικαστήρια, διοικητικές αρχές, συμβολαιογράφοι, ληξίαρχοι και/ή άλλες αρχές).

Κεφάλαιο II — Διεθνής δικαιοδοσία

Προκειμένου να διευκολυνθεί η αναγνώριση ή, κατά περίπτωση, η αποδοχή δικαστικών αποφάσεων και δημόσιων εγγράφων που αφορούν γονική σχέση, η πρόταση θεσπίζει ενιαίους κανόνες δικαιοδοσίας για τη θεμελίωση γονικής σχέσης όταν υπάρχει διασυνοριακό στοιχείο. Οι κανόνες σχετικά με τη δικαιοδοσία αποτρέπουν επίσης παράλληλες διαδικασίες σε διαφορετικά κράτη μέλη με πιθανές αντικρουόμενες αποφάσεις. Δεδομένου ότι, στα περισσότερα κράτη μέλη, τα δικαιώματα που αφορούν τη γονική σχέση δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο συμβιβασμού ή παραίτησης, η πρόταση δεν προβλέπει αυτονομία των μερών όσον αφορά τη δικαιοδοσία (όπως η παρέκταση ή η μεταφορά αρμοδιότητας).

Η πρόταση προβλέπει εναλλακτικές βάσεις δικαιοδοσίας για τη διευκόλυνση της πρόσβασης στη δικαιοσύνη σε ένα κράτος μέλος. Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι τα παιδιά μπορούν να προσφύγουν σε δικαστήριο που βρίσκεται κοντά τους, οι βάσεις δικαιοδοσίας βασίζονται

στην εγγύτητά τους με το παιδί. Ως εκ τούτου, δικαιοδοσία μπορεί να έχει εναλλακτικά το κράτος μέλος της συνήθους διαμονής του τέκνου, της ιθαγένειας του τέκνου, της συνήθους διαμονής του εναγόμενου (για παράδειγμα, του προσώπου σε σχέση με το οποίο το τέκνο ισχυρίζεται την ύπαρξη γονικής σχέσης), της συνήθους διαμονής οποιουδήποτε από τους γονείς, της ιθαγένειας οποιουδήποτε από τους γονείς ή της γέννησης του τέκνου. Σύμφωνα με την υφιστάμενη νομολογία του Δικαστηρίου επί του θέματος, η συνήθης διαμονή καθορίζεται βάσει όλων των ειδικών περιστάσεων κάθε μεμονωμένης περίπτωσης.

Όταν η δικαιοδοσία δεν μπορεί να θεμελιωθεί βάσει μίας από τις γενικές εναλλακτικές βάσεις δικαιοδοσίας, αρμόδια θα πρέπει να είναι τα δικαστήρια του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκεται το παιδί. Αυτή η βάση δικαιοδοσίας μπορεί ιδίως να τύχει εφαρμογής στην περίπτωση παιδιών προσφύγων και των παιδιών τα οποία εκτοπίζονται διεθνώς. Όταν κανένα δικαστήριο κράτους μέλους δεν έχει δικαιοδοσία βάσει της πρότασης, η επικουρική βάση δικαιοδοσίας θα πρέπει να καθορίζεται, σε κάθε κράτος μέλος, από το δίκαιο του κράτους μέλους αυτού. Τέλος, προκειμένου να θεραπεύονται καταστάσεις αρνησιδικίας, η παρούσα πρόταση προβλέπει επίσης αναγκαστική δικαιοδοσία (*forum necessitatis*), η οποία επιτρέπει σε δικαστήριο κράτους μέλους με το οποίο μια υπόθεση έχει επαρκή σύνδεσμο να αποφανθεί σε υπόθεση γονικής σχέσης η οποία σχετίζεται στενά με τρίτο κράτος. Αυτό μπορεί να γίνεται κατ' εξαίρεση, όπως όταν η δικαστική διαδικασία στο εν λόγω τρίτο κράτος αποδεικνύεται αδύνατη, για παράδειγμα λόγω εμφυλίου πολέμου, ή όταν δεν μπορεί ευλόγως να αναμένεται από το παιδί ή άλλο ενδιαφερόμενο μέρος να κινήσει δικαστική διαδικασία στο εν λόγω τρίτο κράτος.

Η πρόταση υπενθυμίζει επίσης το δικαίωμα των παιδιών ηλικίας κάτω των 18 ετών που είναι σε θέση να διαμορφώσουν ίδια άποψη να έχουν τη δυνατότητα να εκφράσουν τις απόψεις τους σε δικαστική διαδικασία στην οποία υπόκεινται και που αφορά γονική σχέση.

Κεφάλαιο III — Εφαρμοστέο δίκαιο

Η πρόταση θα πρέπει να παρέχει ασφάλεια δικαίου και προβλεψιμότητα προτείνοντας κοινούς κανόνες σχετικά με το εφαρμοστέο δίκαιο για τη θεμελίωση γονικής σχέσης σε διασυνοριακές καταστάσεις. Οι εν λόγω κοινοί κανόνες αποσκοπούν στην αποφυγή αντικρουόμενων αποφάσεων σχετικά με τη γονική σχέση ανάλογα με το ποιου κράτους μέλους τα δικαστήρια ή άλλες αρμόδιες αρχές θεμελιώνουν τη γονική σχέση. Αποσκοπούν επίσης στη διευκόλυνση, μεταξύ άλλων, της αποδοχής δημόσιων εγγράφων που δεν θεμελιώνουν γονική σχέση με δεσμευτική νομική ισχύ στο κράτος μέλος προέλευσης, αλλά τα οποία έχουν αποδεικτική ισχύ στο εν λόγω κράτος μέλος.

Το δίκαιο που ορίζει η πρόταση ως εφαρμοστέο έχει οικουμενικό χαρακτήρα, δηλαδή εφαρμόζεται είτε πρόκειται για το δίκαιο κράτους μέλους είτε για το δίκαιο τρίτου κράτους. Κατά κανόνα, εφαρμοστέο δίκαιο για τη θεμελίωση γονικής σχέσης θα πρέπει να είναι το δίκαιο του κράτους της συνήθους διαμονής του προσώπου που γέννησε κατά τον χρόνο της γέννησης. Ωστόσο, για να διασφαλιστεί ότι το εφαρμοστέο δίκαιο μπορεί να προσδιοριστεί σε όλες τις περιπτώσεις, όταν δεν μπορεί να προσδιοριστεί η συνήθης διαμονή του προσώπου που γέννησε κατά τον χρόνο της γέννησης (για παράδειγμα, στην περίπτωση μητέρας πρόσφυγα ή διεθνώς εκτοπισμένης μητέρας), θα πρέπει να εφαρμόζεται το δίκαιο του κράτους γέννησης του τέκνου.

Προκειμένου να αντιμετωπιστούν τα συχνότερα προβλήματα που προκύπτουν σήμερα όσον αφορά την αναγνώριση γονικής σχέσης, κατ' εξαίρεση από τον προαναφερθέντα κανόνα, όταν ο κανόνας αυτός έχει ως αποτέλεσμα τη θεμελίωση γονικής σχέσης όσον αφορά μόνο

έναν γονέα (συνήθως τον γενετικό γονέα σε ζευγάρι του ίδιου φύλου), οι αρχές κράτους μέλους που έχει δικαιοδοσία σε υποθέσεις γονικής σχέσης βάσει της πρότασης μπορούν να εφαρμόζουν έναν από τους δύο επικουρικούς εναλλακτικούς κανόνες, είτε το δίκαιο της ιθαγένειας οποιουδήποτε από τους γονείς είτε το δίκαιο του κράτους γέννησης του τέκνου, για τη θεμελίωση γονικής σχέσης όσον αφορά τον δεύτερο γονέα (συνήθως τον μη γενετικό γονέα σε ζευγάρι του ίδιου φύλου). Η δυνατότητα αυτή μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τις αρμόδιες αρχές οι οποίες εξετάζουν για πρώτη φορά τη θεμελίωση της γονικής σχέσης, αλλά και από τις αρμόδιες αρχές σε περίπτωση που οι αρχές άλλου κράτους μέλους έχουν ήδη θεμελιώσει τη γονική σχέση όσον αφορά μόνο έναν γονέα. Όταν έχει εκδοθεί, καταρτιστεί ή καταχωριστεί δικαστική απόφαση ή δημόσιο έγγραφο από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή κράτους μέλους που έχει δικαιοδοσία βάσει της πρότασης, με την οποία ή με το οποίο θεμελιώνεται γονική σχέση με δεσμευτική νομική ισχύ για καθέναν από τους γονείς σύμφωνα με ένα από τα εφαρμοστέα δίκαια που καθορίζονται στην πρόταση, καθένα από τα έγγραφα αυτά που θεμελιώνει τη γονική σχέση όσον αφορά καθέναν από τους γονείς θα πρέπει να αναγνωρίζεται σε όλα τα άλλα κράτη μέλη σύμφωνα με τους κανόνες αναγνώρισης που προβλέπονται στην πρόταση. Επιπλέον, το τέκνο (ή ο νόμιμος εκπρόσωπος) μπορεί να αιτηθεί την έκδοση ευρωπαϊκού πιστοποιητικού γονικής σχέσης και να το χρησιμοποιήσει για να προσκομίσει αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με τη γονική σχέση όσον αφορά και τους δύο γονείς σε άλλο κράτος μέλος.

Λόγοι δημόσιου συμφέροντος θα πρέπει να παρέχουν τη δυνατότητα στα δικαστήρια και σε άλλες αρμόδιες αρχές που θεμελιώνουν γονική σχέση σε διασυνοριακές καταστάσεις να μη λαμβάνουν υπόψη, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, ορισμένες διατάξεις αλλοδαπού δικαίου, όταν σε μια συγκεκριμένη περίπτωση η εφαρμογή των διατάξεων αυτών θα ήταν προδήλως ασυμβίβαστη με τη δημόσια τάξη του οικείου κράτους μέλους. Ωστόσο, οι εν λόγω αρχές δεν θα πρέπει να μπορούν να εφαρμόζουν την εξαίρεση αυτή προκειμένου να μην εφαρμόσουν το δίκαιο άλλου κράτους, όταν κάτι τέτοιο θα αντέβαινε στον Χάρτη και, ιδίως, στο άρθρο 21 αυτού, το οποίο απαγορεύει τις διακρίσεις. Ως εκ τούτου, η εξαίρεση αυτή δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται για την άρνηση εφαρμογής διάταξης άλλου κράτους η οποία προβλέπει τη δυνατότητα θεμελίωσης γονικής σχέσης όσον αφορά δύο γονείς που είναι ζευγάρι ίδιου φύλου απλώς και μόνο για τον λόγο ότι οι γονείς έχουν το ίδιο φύλο.

Κεφάλαιο IV — Αναγνώριση

Το παρόν κεφάλαιο προβλέπει κανόνες για την αναγνώριση δικαστικών αποφάσεων και δημόσιων εγγράφων που θεμελιώνουν γονική σχέση με δεσμευτική νομική ισχύ και έχουν εκδοθεί σε άλλο κράτος μέλος.

Η αναγνώριση, σε ένα κράτος μέλος, δικαστικών αποφάσεων που έχουν εκδοθεί σε άλλο κράτος μέλος και δημόσιων εγγράφων που θεμελιώνουν γονική σχέση με δεσμευτική νομική ισχύ στο κράτος μέλος προέλευσης θα πρέπει να βασίζεται στην αρχή της αμοιβαίας εμπιστοσύνης του ενός κράτους μέλους στο δικαστικό σύστημα του άλλου. Η εμπιστοσύνη αυτή αναμένεται να ενισχυθεί περαιτέρω με τη θέσπιση ενιαίων κανόνων σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία και το εφαρμοστέο δίκαιο για τη θεμελίωση γονικής σχέσης σε διασυνοριακές καταστάσεις. Οι δικαστικές αποφάσεις και τα δημόσια έγγραφα που θεμελιώνουν γονική σχέση με δεσμευτική νομική ισχύ και έχουν εκδοθεί σε ένα κράτος μέλος θα πρέπει να αναγνωρίζονται σε άλλο κράτος μέλος χωρίς να απαιτείται καμία ειδική διαδικασία, μεταξύ άλλων για την επικαιροποίηση των πιστοποιητικών προσωπικής κατάστασης του παιδιού. Αυτό ισχύει με την επιφύλαξη της δυνατότητας του ενδιαφερόμενου μέρους να κινήσει δικαστική διαδικασία για την έκδοση απόφασης με την οποία να

διαπιστώνεται ότι δεν συντρέχουν λόγοι άρνησης της αναγνώρισης της γονικής σχέσης ή διαδικασία για τη μη αναγνώριση της γονικής σχέσης.

Το μέρος που επιθυμεί να επικαλεστεί δικαστική απόφαση ή δημόσιο έγγραφο που θεμελιώνει τη γονική σχέση με δεσμευτική νομική ισχύ σε άλλο κράτος μέλος θα πρέπει να προσκομίσει αντίγραφο της δικαστικής απόφασης ή του δημόσιου εγγράφου και τη σχετική βεβαίωση. Σκοπός των βεβαιώσεων είναι να διευκολύνουν την αναγνωσιμότητα των εγγράφων που συνοδεύουν και, συνακόλουθα, την αναγνώρισή τους. Όσον αφορά τα δημόσια έγγραφα που θεμελιώνουν γονική σχέση με δεσμευτική νομική ισχύ, η βεβαίωση χρησιμεύει επίσης για να αποδειχθεί ότι το κράτος μέλος η αρχή του οποίου εξέδωσε το δημόσιο έγγραφο είχε διεθνή δικαιοδοσία για τη θεμελίωση της γονικής σχέσης βάσει της πρότασης.

Οι αρχές του κράτους μέλους στο οποίο γίνεται επίκληση της γονικής σχέσης δεν δικαιούνται να απαιτήσουν την προσκόμιση βεβαίωσης που συνοδεύει δικαστική απόφαση ή δημόσιο έγγραφο που θεμελιώνει τη γονική σχέση με δεσμευτική νομική ισχύ ή ευρωπαϊκό πιστοποιητικό γονικής σχέσης όταν γίνεται επίκληση της γονικής σχέσης για τους σκοπούς των δικαιωμάτων που απορρέουν από το δίκαιο της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας. Αυτό, ωστόσο, δεν θα πρέπει να εμποδίζει ένα πρόσωπο να επιλέξει να προσκομίσει στις περιπτώσεις αυτές και τη σχετική βεβαίωση ή το ευρωπαϊκό πιστοποιητικό γονικής σχέσης.

Σύμφωνα με την πρόταση, ο κατάλογος των λόγων άρνησης αναγνώρισης της γονικής σχέσης είναι εξαντλητικός, σύμφωνα με τον βασικό στόχο της που συνίσταται στη διευκόλυνση της αναγνώρισης γονικής σχέσης. Κατά την αξιολόγηση ενδεχόμενης άρνησης της αναγνώρισης γονικής σχέσης για λόγους δημόσιας τάξης, οι αρχές των κρατών μελών πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τα συμφέροντα του παιδιού, ιδίως την προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού, συμπεριλαμβανομένης της διατήρησης πραγματικών οικογενειακών δεσμών μεταξύ του παιδιού και των γονέων. Ο λόγος άρνησης της αναγνώρισης που βασίζεται στη δημόσια τάξη πρέπει να χρησιμοποιείται κατ' εξαίρεση και λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων κάθε συγκεκριμένης περίπτωσης, δηλαδή όχι κατά τρόπο αφηρημένο προκειμένου να αποκλειστεί η αναγνώριση της γονικής σχέσης με ένα τέκνο όταν, για παράδειγμα, εμπλέκονται γονείς του ίδιου φύλου. Σε μια συγκεκριμένη περίπτωση, η αναγνώριση αυτή θα πρέπει να είναι προδήλως ασυμβίβαστη με τη δημόσια τάξη του κράτους μέλους στο οποίο ζητείται η αναγνώριση, διότι, για παράδειγμα, έχουν παραβιαστεί τα θεμελιώδη δικαιώματα ενός προσώπου κατά τη σύλληψη, τη γέννηση ή την υιοθεσία του τέκνου ή κατά τη θεμελίωση της γονικής σχέσης με το τέκνο. Τα δικαστήρια ή άλλες αρμόδιες αρχές δεν θα πρέπει να μπορούν να αρνηθούν να αναγνωρίσουν δικαστική απόφαση ή δημόσιο έγγραφο που έχει εκδοθεί σε άλλο κράτος μέλος, όταν κάτι τέτοιο θα αντέβαινε στον Χάρτη και, ιδίως, στο άρθρο 21, το οποίο απαγορεύει τις διακρίσεις, μεταξύ άλλων όσον αφορά τα παιδιά. Επομένως, οι αρχές των κρατών μελών δεν θα μπορούν να αρνηθούν, για λόγους δημόσιας τάξης, την αναγνώριση δικαστικής απόφασης ή δημόσιου εγγράφου που θεμελιώνει γονική σχέση μέσω υιοθεσίας από έναν μόνο άνδρα, ή που θεμελιώνει γονική σχέση όσον αφορά δύο γονείς που αποτελούν ζευγάρι του ίδιου φύλου, απλώς και μόνο επειδή οι γονείς έχουν το ίδιο φύλο.

Η πρόταση δεν θα επηρεάσει τους περιορισμούς που επιβάλλει η νομολογία του Δικαστηρίου σχετικά με τη χρήση της δημόσιας τάξης για την άρνηση αναγνώρισης γονικής σχέσης όταν, σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης για την ελεύθερη κυκλοφορία, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να αναγνωρίζουν έγγραφο που θεμελιώνει γονική σχέση και εκδίδεται από τις αρχές άλλου κράτους μέλους για τους σκοπούς της άσκησης δικαιωμάτων που απορρέουν

από το δίκαιο της Ένωσης. Ειδικότερα, η αναγνώριση γονικής σχέσης για τους σκοπούς της άσκησης των δικαιωμάτων που το τέκνο αντλεί από το δίκαιο της Ένωσης δεν μπορεί να απορριφθεί με επίκληση της δημόσιας τάξης για τον λόγο ότι οι γονείς είναι του ίδιου φύλου.

Κεφάλαιο V — Δημόσια έγγραφα χωρίς δεσμευτική νομική ισχύ

Η πρόταση προβλέπει επίσης την αποδοχή δημόσιων εγγράφων που δεν θεμελιώνουν γονική σχέση με δεσμευτική νομική ισχύ στο κράτος μέλος προέλευσης, αλλά τα οποία έχουν αποδεικτική ισχύ στο εν λόγω κράτος μέλος. Η αποδεικτική ισχύς μπορεί να αναφέρεται στην προηγούμενη θεμελίωση της γονικής σχέσης με άλλα μέσα ή σε άλλα πραγματικά περιστατικά. Ανάλογα με το εθνικό δίκαιο, τέτοιο δημόσιο έγγραφο μπορεί να είναι, για παράδειγμα, ληξιαρχική πράξη γέννησης, πιστοποιητικό γονικής σχέσης, απόσπασμα ληξιαρχείου σχετικά με τη γέννηση ή συμβολαιογραφικό ή διοικητικό έγγραφο το οποίο πιστοποιεί την αναγνώριση της πατρότητας ή τη συγκατάθεση μητέρας ή τέκνου για τη θεμελίωση της γονικής σχέσης.

Τα εν λόγω δημόσια έγγραφα θα πρέπει να έχουν την ίδια αποδεικτική ισχύ σε άλλο κράτος μέλος με αυτήν που έχουν στο κράτος μέλος προέλευσης ή την πλησιέστερη ισχύ. Το πρόσωπο που επιθυμεί να χρησιμοποιήσει ένα τέτοιο δημόσιο έγγραφο σε άλλο κράτος μέλος μπορεί να ζητήσει από την αρχή που έχει συντάξει ή καταχωρίσει επίσημα το δημόσιο έγγραφο στο κράτος μέλος προέλευσης να εκδώσει βεβαίωση που περιγράφει την αποδεικτική ισχύ του εγγράφου.

Η αποδοχή δημόσιων εγγράφων χωρίς δεσμευτική νομική ισχύ αλλά με αποδεικτική ισχύ μπορεί να απορριφθεί μόνο για λόγους δημόσιας τάξης (*ordre public*) με τους ίδιους περιορισμούς που ισχύουν για τον εν λόγω λόγο άρνησης όταν εφαρμόζεται σε δικαστικές αποφάσεις και δημόσια έγγραφα με δεσμευτική νομική ισχύ, μεταξύ άλλων όσον αφορά τη συμμόρφωση με τον Χάρτη.

Κεφάλαιο VI — Ευρωπαϊκό πιστοποιητικό γονικής σχέσης

Η πρόταση προβλέπει την καθιέρωση προαιρετικού ευρωπαϊκού πιστοποιητικού γονικής σχέσης (στο εξής: πιστοποιητικό). Το εν λόγω ενιαίο πιστοποιητικό έχει σχεδιαστεί ειδικά για να διευκολύνει την αναγνώριση της γονικής σχέσης εντός της Ένωσης, καθώς θα εκδίδεται «για χρήση σε άλλο κράτος μέλος». Το πιστοποιητικό πρέπει να εκδίδεται στο κράτος μέλος στο οποίο θεμελιώθηκε η γονική σχέση σύμφωνα με το εφαρμοστέο δίκαιο και του οποίου τα δικαστήρια είχαν δικαιοδοσία βάσει της πρότασης. Μετά την έκδοσή του, το πιστοποιητικό μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί στο κράτος μέλος στο οποίο εκδόθηκε.

Το πιστοποιητικό είναι προαιρετικό, δεδομένου ότι οι αρχές των κρατών μελών θα υποχρεούνται να το εκδίδουν μόνο εάν το ζητήσει το τέκνο ή νόμιμος εκπρόσωπος. Ως εκ τούτου, τα πρόσωπα που δικαιούνται να υποβάλουν αίτηση για την έκδοση πιστοποιητικού δεν θα έχουν καμία υποχρέωση να το πράξουν και θα είναι ελεύθερα να προσκομίσουν άλλα έγγραφα, όπως δικαστική απόφαση ή δημόσιο έγγραφο συνοδευόμενο από τη σχετική βεβαίωση, όταν ζητούν την αναγνώριση της γονικής σχέσης σε άλλο κράτος μέλος. Ωστόσο, καμία αρχή ή πρόσωπο ενώπιον του οποίου προσκομίζεται αντίγραφο του πιστοποιητικού που έχει εκδοθεί σε άλλο κράτος μέλος δεν θα έχει δικαίωμα να ζητήσει να υποβληθεί αντί του πιστοποιητικού δικαστική απόφαση ή δημόσιο έγγραφο.

Τα εθνικά πιστοποιητικά γέννησης ή γονικής σχέσης είναι, κατά κανόνα, δημόσια έγγραφα που έχουν αποδεικτική ισχύ όσον αφορά τη γονική σχέση. Τα εθνικά πιστοποιητικά εκδίδονται βάσει διαφορετικής διαδικασίας, σε διαφορετική μορφή και σε διαφορετική

γλώσσα σε κάθε κράτος μέλος, και έχουν διαφορετικό περιεχόμενο και αποτελέσματα ανάλογα με το κράτος μέλος έκδοσης. Σύμφωνα με την πρόταση, μπορούν να κυκλοφορούν συνοδευόμενα από προαιρετική βεβαίωση που περιγράφει την αποδεικτική ισχύ τους, και η αποδεικτική ισχύς τους πρέπει να γίνεται δεκτή, εκτός εάν αντίκειται στη δημόσια τάξη του κράτους μέλους στο οποίο προσκομίζονται.

Αντιθέτως, το πιστοποιητικό εκδίδεται πάντοτε με την ίδια διαδικασία που προβλέπεται στην πρόταση, σε ενιαίο τυποποιημένο έντυπο (που περιλαμβάνεται στο παράρτημα V της πρότασης) και με το ίδιο περιεχόμενο και τα ίδια αποτελέσματα σε ολόκληρη την Ένωση, όπως ορίζεται στην πρόταση. Το πιστοποιητικό τεκμαίρεται ότι αποδεικνύει με ακρίβεια τα στοιχεία που θεμελιώνονται βάσει του εφαρμοστέου δικαίου που καθορίζει η πρόταση και δεν χρειάζεται να μεταφερθεί σε εθνικό έγγραφο για να καταχωριστεί στο σχετικό μητρώο ενός κράτους μέλους. Δεδομένου ότι το έντυπο του πιστοποιητικού θα είναι διαθέσιμο σε όλες τις γλώσσες της Ένωσης, η ανάγκη για μεταφράσεις θα μειωθεί σημαντικά.

Δεδομένης της σταθερότητας του καθεστώτος της γονικής σχέσης στις περισσότερες περιπτώσεις, η ισχύς του πιστοποιητικού και των αντιγράφων του δεν θα είναι χρονικά περιορισμένη, με την επιφύλαξη της δυνατότητας διόρθωσης, τροποποίησης, αναστολής ή ανάκλησης του πιστοποιητικού, αν είναι αναγκαίο.

Κεφάλαιο VII — Κατ' εξουσιοδότηση πράξεις

Εάν υπάρχει ανάγκη τροποποίησης των τυποποιημένων εντύπων των βεβαιώσεων που συνοδεύουν δικαστική απόφαση ή δημόσιο έγγραφο ή του ευρωπαϊκού πιστοποιητικού γονικής σχέσης που προσαρτάται στην παρούσα πρόταση, η Επιτροπή θα έχει την εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις μετά τη διενέργεια των απαιτούμενων διαβουλεύσεων με τους εμπειρογνώμονες των κρατών μελών.

Κεφάλαιο VIII — Ψηφιοποίηση

Αυτό το κεφάλαιο περιέχει διατάξεις σχετικά με την ηλεκτρονική επικοινωνία μεταξύ των φυσικών προσώπων (ή των νόμιμων εκπροσώπων τους) και των δικαστηρίων ή άλλων αρμόδιων αρχών των κρατών μελών μέσω ενός αποκεντρωμένου συστήματος ΤΠ και του ευρωπαϊκού σημείου ηλεκτρονικής πρόσβασης που δημιουργήθηκε στη διαδικτυακή πύλη της ευρωπαϊκής ηλεκτρονικής δικαιοσύνης. Τα δικαστήρια ή άλλες αρμόδιες αρχές των κρατών μελών θα έχουν τη δυνατότητα να επικοινωνούν με ένα φυσικό πρόσωπο μέσω του ευρωπαϊκού σημείου ηλεκτρονικής πρόσβασης, εάν το φυσικό πρόσωπο έχει δώσει την προηγούμενη ρητή συγκατάθεσή του για τη χρήση αυτού του μέσου επικοινωνίας.

Κεφάλαιο IX — Γενικές και τελικές διατάξεις

Το κεφάλαιο αυτό περιλαμβάνει, ειδικότερα, διατάξεις σχετικά με τη σχέση της πρότασης με τις υφιστάμενες διεθνείς συμβάσεις, διατάξεις σχετικά με την προστασία των δεδομένων και μεταβατικές διατάξεις σχετικά με τη χρήση δικαστικών αποφάσεων και δημόσιων εγγράφων που εκδόθηκαν πριν από την ημερομηνία εφαρμογής του κανονισμού.

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση αποφάσεων και την αποδοχή δημόσιων εγγράφων σε θέματα γονικής σχέσης και την καθιέρωση ευρωπαϊκού πιστοποιητικού γονικής σχέσης

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 81 παράγραφος 3,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με ειδική νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η Ένωση έχει θέσει ως στόχο της τη δημιουργία, τη διατήρηση και την ανάπτυξη ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης με πλήρη σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων, εντός του οποίου εξασφαλίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων και η πρόσβαση στη δικαιοσύνη. Για τη σταδιακή δημιουργία ενός τέτοιου χώρου, η Ένωση πρόκειται να θεσπίσει μέτρα που θα εξασφαλίζουν την αμοιβαία αναγνώριση, μεταξύ των κρατών μελών, των δικαστικών και εξώδικων αποφάσεων σε αστικές υποθέσεις και τη συμβατότητα των κανόνων που εφαρμόζονται στα κράτη μέλη όσον αφορά τη σύγκρουση ως προς το εφαρμοστέο δίκαιο και τη δικαιοδοσία σε αστικές υποθέσεις.
- (2) Ο παρών κανονισμός αφορά την αναγνώριση, σε ένα κράτος μέλος, της γονικής σχέσης με ένα τέκνο όπως έχει θεμελιωθεί σε άλλο κράτος μέλος. Ο παρών κανονισμός αποσκοπεί στην προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και άλλων δικαιωμάτων των παιδιών σε ζητήματα που αφορούν τη γονική τους σχέση σε διασυνοριακές καταστάσεις, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματός τους στην ταυτότητα¹, στη μη διάκριση² και στην ιδιωτική και οικογενειακή ζωή³,

¹ Άρθρο 8 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού.

² Άρθρο 2 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού και άρθρο 21 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

λαμβανομένου πρωτίστως υπόψη του υπέρτερου συμφέροντος του παιδιού⁴. Ο παρών κανονισμός αποσκοπεί επίσης στην παροχή ασφάλειας δικαίου και προβλεψιμότητας και στη μείωση των δικαστικών εξόδων και του φόρτου για τις οικογένειες, τα εθνικά δικαστήρια και άλλες αρμόδιες αρχές σε σχέση με δικαστικές διαδικασίες για την αναγνώριση γονικής σχέσης σε άλλο κράτος μέλος. Για την επίτευξη των στόχων αυτών, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να απαιτεί από τα κράτη μέλη να αναγνωρίζουν, για κάθε σκοπό, τη γονική σχέση με ένα τέκνο όπως έχει θεμελιωθεί σε άλλο κράτος μέλος.

- (3) Σύμφωνα με τα άρθρα 21, 45, 49 και 56 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), οι πολίτες της Ένωσης έχουν το δικαίωμα να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην επικράτεια των κρατών μελών. Σε αυτό περιλαμβάνεται το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης να μην αντιμετωπίζουν κανένα εμπόδιο και το δικαίωμα ίσης μεταχείρισης με τους ημεδαπούς κατά την άσκηση της ελεύθερης κυκλοφορίας, συμπεριλαμβανομένων ορισμένων κοινωνικών πλεονεκτημάτων, τα οποία ορίζονται ως κάθε πλεονέκτημα που είναι πιθανόν να διευκολύνει την κινητικότητα⁵. Το εν λόγω δικαίωμα ισχύει επίσης για τα μέλη των οικογενειών των πολιτών της Ένωσης, όπως ορίζονται στην οδηγία 2004/38/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁶ όσον αφορά ζητήματα που σχετίζονται με υποτροφίες, εισαγωγή στην εκπαίδευση, μειώσεις του κόστους των δημόσιων συγκοινωνιών για τα μέλη πολυμελών οικογενειών, μειωμένα φοιτητικά εισιτήρια για τις δημόσιες συγκοινωνίες και μειωμένο αντίτιμο για την είσοδο σε μουσεία⁷. Η προστασία που παρέχεται με τις διατάξεις της Συνθήκης σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία περιλαμβάνει επίσης το δικαίωμα αναγνώρισης σε άλλα κράτη μέλη ονόματος που έχει αποδοθεί νομίμως σε ένα κράτος μέλος⁸.
- (4) Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Δικαστήριο) έχει αποφανθεί ότι ένα κράτος μέλος υποχρεούται να αναγνωρίζει γονική σχέση ώστε να είναι δυνατόν για το τέκνο να ασκεί ανεμπόδιστα, με κάθε γονέα, το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας και διαμονής στο έδαφος των κρατών μελών, το οποίο είναι

³ Άρθρο 9 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού και άρθρα 7 και 24 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

⁴ Άρθρο 3 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού και άρθρο 24 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

⁵ Αποφάσεις του Δικαστηρίου της 31ης Μαΐου 1979, Even, C-207/78, ECLI:EU:C:1979:144, και της 8ης Ιουνίου 1999, Meeusen, C-337/97, EU:ECLI:C:1999:284.

⁶ Οδηγία 2004/38/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην επικράτεια των κρατών μελών, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68 και την κατάργηση των οδηγιών 64/221/ΕΟΚ, 68/360/ΕΟΚ, 72/194/ΕΟΚ, 73/148/ΕΟΚ, 75/34/ΕΟΚ, 75/35/ΕΟΚ, 90/364/ΕΟΚ, 90/365/ΕΟΚ και 93/96/ΕΟΚ (ΕΕ L 158 της 30.4.2004).

⁷ Βλ., για παράδειγμα, αποφάσεις του Δικαστηρίου της 3ης Ιουλίου 1974, Casagrande κατά Landeshauptstadt München, C-9/74, ECLI:EU:C:1974:74· της 27ης Σεπτεμβρίου 1988, Matteucci κατά Communauté française de Belgique, C-235/87, ECLI:EU:C:1988:460· της 30ής Σεπτεμβρίου 1975, Cristini κατά S.N.C.F., C-32/75, ECLI:EU:C:1975:120· και της 4ης Οκτωβρίου 2012, Επιτροπή κατά Αυστρίας, C-75/11, ECLI:EU:C:2012:605.

⁸ Για παράδειγμα, αποφάσεις του Δικαστηρίου της 2ας Οκτωβρίου 2003, Carlos Garcia Avello κατά Βελγικού Δημοσίου, υπόθεση C-148/02, ECLI:EU:C:2003:539· της 14ης Οκτωβρίου 2008, Grunkin και Paul, υπόθεση C-353/06, ECLI:EU:C:2008:559· της 8ης Ιουνίου 2017, Freitag, C-541/15, ECLI:EU:C:2017:432.

κατοχυρωμένο στο άρθρο 21 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, και να ασκεί όλα τα δικαιώματα που το τέκνο αντλεί από το δίκαιο της Ένωσης⁹. Ωστόσο, η νομολογία του Δικαστηρίου δεν απαιτεί από τα κράτη μέλη να αναγνωρίζουν, για σκοπούς πέρα από την άσκηση των δικαιωμάτων που αντλεί το τέκνο από το δίκαιο της Ένωσης, τη γονική σχέση μεταξύ του τέκνου και των προσώπων οι οποίοι αναφέρονται στη ληξιαρχική πράξη γέννησης που καταρτίζεται από τις αρχές άλλου κράτους μέλους ως γονείς του τέκνου.

- (5) Σύμφωνα με τις Συνθήκες, η αρμοδιότητα για τη θέσπιση ουσιαστικών κανόνων οικογενειακού δικαίου, όπως οι κανόνες για τον ορισμό της οικογένειας και οι κανόνες για την αναγνώριση της γονικής σχέσης με ένα τέκνο, ανήκει στα κράτη μέλη. Ωστόσο, σύμφωνα με το άρθρο 81 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ, η Ένωση μπορεί να θεσπίζει μέτρα τα οποία αφορούν το οικογενειακό δίκαιο με διασυνοριακές επιπτώσεις, ιδίως κανόνες για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο και την αναγνώριση γονικής σχέσης.
- (6) Σύμφωνα με την αρμοδιότητα της Ένωσης να θεσπίζει μέτρα σχετικά με το οικογενειακό δίκαιο με διασυνοριακές επιπτώσεις, το πρόγραμμα του 2010 με τίτλο «Το πρόγραμμα της Στοκχόλμης του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου — Μια ανοικτή και ασφαλής Ευρώπη που εξυπηρετεί και προστατεύει τους πολίτες»¹⁰ κάλεσε την Επιτροπή να εξετάσει τα προβλήματα που ανακύπτουν όσον αφορά τις ληξιαρχικές πράξεις και την πρόσβαση στα σχετικά βιβλία, και, με βάση τα πορίσματά της, να υποβάλει κατάλληλες προτάσεις και να εξετάσει αν θα ήταν ενδεδειγμένη η αμοιβαία αναγνώριση των αποτελεσμάτων που συνδέονται με τις ληξιαρχικές πράξεις, σε ορισμένους τομείς τουλάχιστον. Το σχέδιο δράσης για την εφαρμογή του προγράμματος της Στοκχόλμης της Επιτροπής¹¹ προέβλεπε νομοθετική πρόταση για την κατάργηση των διατυπώσεων επικύρωσης των εγγράφων μεταξύ των κρατών μελών και νομοθετική πρόταση σχετικά με την αμοιβαία αναγνώριση των συνεπειών ορισμένων δημόσιων εγγράφων, μεταξύ άλλων όσον αφορά τη γέννηση, τη γονική σχέση και την υιοθεσία.
- (7) Το 2010 η Επιτροπή δημοσίευσε Πράσινη Βίβλο με τίτλο «Λιγότερα διοικητικά διαβήματα για τους πολίτες: προώθηση της ελεύθερης κυκλοφορίας των δημοσίων εγγράφων και της αναγνώρισης των εννόμων αποτελεσμάτων των πιστοποιητικών προσωπικής κατάστασης», με την οποία ξεκίνησε ευρεία διαβούλευση για θέματα που αφορούν την ελεύθερη κυκλοφορία των δημόσιων εγγράφων και την αναγνώριση των έννομων αποτελεσμάτων των πιστοποιητικών προσωπικής κατάστασης. Μεταξύ άλλων, εξέτασε τη δυνατότητα θέσπισης ευρωπαϊκού πιστοποιητικού προσωπικής κατάστασης που θα διευκόλυνε τη διασυνοριακή αναγνώριση της προσωπικής κατάστασης στην Ένωση. Στόχος της διαβούλευσης ήταν να συγκεντρωθούν οι παρατηρήσεις των ενδιαφερόμενων κύκλων και του κοινού με σκοπό την ανάπτυξη πολιτικής της Ένωσης στους συγκεκριμένους τομείς και σχετικών νομοθετικών προτάσεων. Το 2016 ο νομοθέτης της Ένωσης εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/1191 για την προώθηση της ελεύθερης κυκλοφορίας των πολιτών μέσω της

⁹ Απόφαση του Δικαστηρίου της 14ης Δεκεμβρίου 2021, V.M.A. κατά Stolichna obshtina, rayon «Pancharevo», C 490/20, ECLI:EU:C:2021:1008.

¹⁰ ΕΕ C 115 της 4.5.2010, σ. 1.

¹¹ COM(2010) 171 τελικό.

απλούστευσης των απαιτήσεων για την υποβολή ορισμένων δημόσιων εγγράφων στην Ευρωπαϊκή Ένωση¹², συμπεριλαμβανομένων των εγγράφων σχετικά με τη γέννηση, τη γονική σχέση και την υιοθεσία.

- (8) Ενώ η Ένωση έχει αρμοδιότητα να θεσπίζει μέτρα σχετικά με το οικογενειακό δίκαιο με διασυνοριακές επιπτώσεις, όπως κανόνες για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο και την αναγνώριση γονικής σχέσης μεταξύ των κρατών μελών, μέχρι σήμερα η Ένωση δεν έχει θεσπίσει διατάξεις στους εν λόγω τομείς όσον αφορά τη γονική σχέση. Οι διατάξεις των κρατών μελών που εφαρμόζονται επί του παρόντος στους τομείς αυτούς διαφέρουν.
- (9) Σε επίπεδο Ένωσης, ορισμένες πράξεις της Ένωσης αφορούν ορισμένα δικαιώματα των παιδιών σε διασυνοριακές καταστάσεις, ειδικότερα ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 4/2009 του Συμβουλίου¹³, ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 650/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁴ και ο κανονισμός (ΕΕ) 2019/1111 του Συμβουλίου¹⁵. Ωστόσο, οι εν λόγω κανονισμοί δεν περιλαμβάνουν διατάξεις σχετικά με τη θεμελίωση ή την αναγνώριση γονικής σχέσης. Από την πλευρά του, ο κανονισμός (ΕΕ) 2016/1191 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁶ περιλαμβάνει στο πεδίο εφαρμογής του τα δημόσια έγγραφα που αφορούν τη γέννηση, τη γονική σχέση και την υιοθεσία, αλλά ο εν λόγω κανονισμός αφορά τη γνησιότητα και τη γλώσσα των εν λόγω εγγράφων και όχι την αναγνώριση του περιεχομένου ή των έννομων αποτελεσμάτων τους σε άλλο κράτος μέλος.
- (10) Λόγω της απουσίας διατάξεων της Ένωσης σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία και το εφαρμοστέο δίκαιο για τη θεμελίωση γονικής σχέσης σε διασυνοριακές καταστάσεις και για την αναγνώριση γονικής σχέσης μεταξύ των κρατών μελών, οι οικογένειες ενδέχεται να αντιμετωπίσουν δυσκολίες όσον αφορά την αναγνώριση της γονικής σχέσης με τα τέκνα τους για κάθε σκοπό εντός της Ένωσης, μεταξύ άλλων όταν μετακινούνται σε άλλο κράτος μέλος ή επιστρέφουν στο κράτος μέλος προέλευσής τους.

¹² Κανονισμός (ΕΕ) 2016/1191 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Ιουλίου 2016, για την προώθηση της ελεύθερης κυκλοφορίας των πολιτών μέσω της απλούστευσης των απαιτήσεων για την υποβολή ορισμένων δημόσιων εγγράφων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1024/2012 (ΕΕ L 200 της 26.7.2016, σ. 1).

¹³ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 4/2009 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων και τη συνεργασία σε θέματα υποχρεώσεων διατροφής (ΕΕ L 7 της 10.1.2009, σ. 1).

¹⁴ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 650/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4ης Ιουλίου 2012, σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων, την αποδοχή και εκτέλεση δημόσιων εγγράφων στον τομέα της κληρονομικής διαδοχής και την καθιέρωση ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου (ΕΕ L 201 της 27.7.2012, σ. 107).

¹⁵ Κανονισμός (ΕΕ) 2019/1111 του Συμβουλίου, της 25ης Ιουνίου 2019, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας, και για τη διεθνή απαγωγή παιδιών (ΕΕ L 178 της 2.7.2019, σ. 1).

¹⁶ Κανονισμός (ΕΕ) 2016/1191 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Ιουλίου 2016, για την προώθηση της ελεύθερης κυκλοφορίας των πολιτών μέσω της απλούστευσης των απαιτήσεων για την υποβολή ορισμένων δημόσιων εγγράφων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1024/2012 (ΕΕ L 200 της 26.7.2016, σ. 1).

- (11) Τα τέκνα αντλούν ορισμένα δικαιώματα από τη γονική σχέση, μεταξύ των οποίων το δικαίωμα στην ταυτότητα, στο όνομα, στην ιθαγένεια [όταν διέπεται από το δίκαιο του αίματος (*ius sanguinis*)], τα δικαιώματα επιμέλειας και επικοινωνίας με τους γονείς τους, τα δικαιώματα διατροφής, τα δικαιώματα κληρονομικής διαδοχής και το δικαίωμα νόμιμης εκπροσώπησης από τους γονείς τους. Η μη αναγνώριση σε ένα κράτος μέλος της γονικής σχέσης που έχει θεμελιωθεί σε άλλο κράτος μέλος μπορεί να έχει σοβαρές αρνητικές συνέπειες για τα θεμελιώδη δικαιώματα των τέκνων και για τα δικαιώματα που αυτά αντλούν από το εθνικό δίκαιο. Αυτό μπορεί να ωθήσει τις οικογένειες να κινήσουν δικαστικές διαδικασίες για την αναγνώριση της γονικής σχέσης με το τέκνο τους σε άλλο κράτος μέλος, μολονότι οι εν λόγω διαδικασίες έχουν αβέβαια αποτελέσματα και συνεπάγονται σημαντικό χρόνο και κόστος τόσο για τις οικογένειες όσο και για τα δικαστικά συστήματα των κρατών μελών. Τέλος, οι οικογένειες ενδέχεται να αποθαρρυνθούν από την άσκηση του δικαιώματός τους στην ελεύθερη κυκλοφορία φοβούμενες ότι η γονική σχέση με το τέκνο τους δεν θα αναγνωριστεί σε άλλο κράτος μέλος για τους σκοπούς των δικαιωμάτων που απορρέουν από το εθνικό δίκαιο.
- (12) Το 2020 η Επιτροπή ανακοίνωσε μέτρα¹⁷ για να διασφαλίσει ότι η γονική σχέση που έχει θεμελιωθεί σε ένα κράτος μέλος θα αναγνωρίζεται σε όλα τα άλλα κράτη μέλη. Η πρωτοβουλία αυτή συμπεριλήφθηκε στη στρατηγική της ΕΕ για την ισότητα των ΛΟΑΤΚΙ¹⁸ του 2020 και στη στρατηγική της ΕΕ για τα δικαιώματα του παιδιού¹⁹ του 2021 ως βασική δράση για τη στήριξη της ισότητας και των δικαιωμάτων των παιδιών. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέφρασε την ικανοποίησή του για την πρωτοβουλία της Επιτροπής στο ψήφισμά του του 2021 σχετικά με τα δικαιώματα των ΛΟΑΤΚΙ στην ΕΕ²⁰ και στο ψήφισμά του του 2022 σχετικά με την προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού σε διαδικασίες αστικού, διοικητικού και οικογενειακού δικαίου²¹.
- (13) Ο παρών κανονισμός δεν θα πρέπει να θίγει τα δικαιώματα που το τέκνο αντλεί από το δίκαιο της Ένωσης, ιδίως τα δικαιώματα που απολαμβάνει το τέκνο σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης για την ελεύθερη κυκλοφορία, συμπεριλαμβανομένης της οδηγίας 2004/38/ΕΚ. Για παράδειγμα, τα κράτη μέλη πρέπει ήδη σήμερα να αναγνωρίζουν μια γονική σχέση ώστε να είναι δυνατόν για τα τέκνα να ασκούν, με καθέναν από τους δύο γονείς τους, το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας και διαμονής στην επικράτεια των κρατών μελών ανεμπόδιστα και να ασκούν όλα τα δικαιώματα που το τέκνο αντλεί από το δίκαιο της Ένωσης. Ο παρών κανονισμός δεν προβλέπει πρόσθετους όρους ή απαιτήσεις για την άσκηση των εν λόγω δικαιωμάτων.
- (14) Σύμφωνα με το άρθρο 21 της ΣΛΕΕ και το σχετικό παράγωγο δίκαιο, όπως ερμηνεύονται από το Δικαστήριο, ο σεβασμός της εθνικής ταυτότητας ενός κράτους

¹⁷ Ομιλία της προέδρου της Επιτροπής κ. von der Leyen για την κατάσταση της Ένωσης στην ολομέλεια του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, 20 Σεπτεμβρίου 2020.

¹⁸ Ένωση ισότητας: Στρατηγική για την ισότητα των ΛΟΑΤΚΙ 2020-2025 [COM(2020) 698 final].

¹⁹ Στρατηγική της ΕΕ για τα δικαιώματα του παιδιού [COM(2021) 142 final].

²⁰ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 14ης Σεπτεμβρίου 2021 σχετικά με τα δικαιώματα των ΛΟΑΤΚΙ στην ΕΕ (2021/2679(RSP)).

²¹ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 5 Απριλίου 2022, σχετικά με την προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού σε διαδικασίες αστικού, διοικητικού και οικογενειακού δικαίου [2021/2060(INI)].

μέλους σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 2 της ΣΕΕ και της δημόσιας τάξης ενός κράτους μέλους δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως αιτιολόγηση για την άρνηση αναγνώρισης γονικής σχέσης μεταξύ των τέκνων και των γονέων τους του ίδιου φύλου για τους σκοπούς της άσκησης των δικαιωμάτων που το τέκνο αντλεί από το δίκαιο της Ένωσης. Επιπλέον, για τους σκοπούς της άσκησης των εν λόγω δικαιωμάτων, η απόδειξη της γονικής σχέσης μπορεί να προσκομιστεί με οποιοδήποτε μέσο²². Ως εκ τούτου, ένα κράτος μέλος δεν δικαιούται να απαιτήσει από ένα πρόσωπο να προσκομίσει είτε τις βεβαιώσεις που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό που συνοδεύουν δικαστική απόφαση ή δημόσιο έγγραφο που αφορά γονική σχέση είτε το ευρωπαϊκό πιστοποιητικό γονικής σχέσης που θεσπίζεται με τον παρόντα κανονισμό, όταν το πρόσωπο επικαλείται, στο πλαίσιο της άσκησης του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας, δικαιώματα που το τέκνο αντλεί από το δίκαιο της Ένωσης. Αυτό, ωστόσο, δεν θα πρέπει να εμποδίζει ένα πρόσωπο να επιλέξει να προσκομίσει στις περιπτώσεις αυτές και τη σχετική βεβαίωση ή το ευρωπαϊκό πιστοποιητικό γονικής σχέσης που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό. Για να διασφαλιστεί ότι οι πολίτες της Ένωσης και τα μέλη των οικογενειών τους ενημερώνονται ότι τα δικαιώματα που αντλεί το τέκνο από το δίκαιο της Ένωσης δεν θίγονται από τον παρόντα κανονισμό, τα έντυπα των βεβαιώσεων και του ευρωπαϊκού πιστοποιητικού γονικής σχέσης που προσαρτώνται στον παρόντα κανονισμό θα πρέπει να περιλαμβάνουν δήλωση που να διευκρινίζει ότι η σχετική βεβαίωση ή το ευρωπαϊκό πιστοποιητικό γονικής σχέσης δεν θίγουν τα δικαιώματα που αντλεί το τέκνο από το δίκαιο της Ένωσης, ιδίως τα δικαιώματα που απολαμβάνει το τέκνο βάσει του δικαίου της Ένωσης για την ελεύθερη κυκλοφορία, και ότι, για την άσκηση των εν λόγω δικαιωμάτων, η απόδειξη της σχέσης γονέα-τέκνου μπορεί να προσκομιστεί με οποιοδήποτε μέσο.

- (15) Ο παρών κανονισμός δεν θα πρέπει να θίγει τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/1191 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου²³ όσον αφορά τα δημόσια έγγραφα σχετικά με τη γέννηση, τη γονική σχέση και την υιοθεσία, ιδίως όσον αφορά την υποβολή από τους πολίτες επικυρωμένων αντιγράφων και τη χρήση από τις αρχές των κρατών μελών του συστήματος πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά (στο εξής: IMI), εάν έχουν εύλογες αμφιβολίες ως προς τη γνησιότητα δημόσιου εγγράφου σχετικά με τη γέννηση, τη γονική σχέση ή την υιοθεσία ή του επικυρωμένου αντιγράφου του που υποβάλλεται σε αυτές.
- (16) Το άρθρο 2 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού της 20ής Νοεμβρίου 1989 (στο εξής: Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού), απαιτεί από τα Συμβαλλόμενα Κράτη να σέβονται και να διασφαλίζουν τα δικαιώματα των παιδιών χωρίς καμία διάκριση και να παίρνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα για να διασφαλίζουν ότι το παιδί προστατεύεται έναντι κάθε μορφής διάκρισης ή κύρωσης, βασισμένης στις περιστάσεις των γονέων του. Σύμφωνα με το άρθρο 3 της εν λόγω Σύμβασης, σε όλες τις αποφάσεις, μεταξύ άλλων, δικαστηρίων και

²² Αποφάσεις του Δικαστηρίου της 25 Ιουλίου 2002, C-459/99, MRAX, ECLI:EU:C:2002:461, σκέψεις 61 και 62, και της 17 Φεβρουαρίου 2005, C-215/03, Oulane, ECLI:EU:C:2005:95, σκέψεις 23 έως 26.

²³ Κανονισμός (ΕΕ) 2016/1191 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Ιουλίου 2016, για την προώθηση της ελεύθερης κυκλοφορίας των πολιτών μέσω της απλούστευσης των απαιτήσεων για την υποβολή ορισμένων δημόσιων εγγράφων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1024/2012 (ΕΕ L 200 της 26.7.2016, σ. 1).

διοικητικών αρχών, πρέπει να λαμβάνεται πρωτίστως υπόψη το συμφέρον του παιδιού.

- (17) Κάθε αναφορά στο «υπέρτερο συμφέρον του παιδιού» στον παρόντα κανονισμό θα πρέπει να εφαρμόζεται στα παιδιά κατά την έννοια του άρθρου 1 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού της 20ής Νοεμβρίου 1989 (στο εξής: Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού), δηλαδή στα παιδιά ηλικίας κάτω των 18 ετών, εκτός εάν, σύμφωνα με το εφαρμοστέο δίκαιο στο παιδί, η ενηλικίωση επέρχεται νωρίτερα. Κάθε αναφορά στο «υπέρτερο συμφέρον του παιδιού» στον παρόντα κανονισμό θα πρέπει επίσης να ερμηνεύεται με βάση το άρθρο 24 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης) και τα άρθρα 3 και 12 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού, όπως εφαρμόζονται από την εθνική νομοθεσία. Κάθε αναφορά στο «συμφέρον του παιδιού» στον παρόντα κανονισμό θα πρέπει να νοείται ως αναφορά στο υπέρτερο συμφέρον του παιδιού και στο συμφέρον των παιδιών ανεξάρτητα από την ηλικία τους.
- (18) Το άρθρο 8 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, της 4 Νοεμβρίου 1950 (στο εξής: Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου), κατοχυρώνει το δικαίωμα στον σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής, ενώ το άρθρο 1 του πρωτοκόλλου αριθ. 12 της εν λόγω Σύμβασης προβλέπει ότι η απόλαυση κάθε δικαιώματος που προβλέπεται στον νόμο πρέπει να διασφαλίζεται χωρίς καμία διάκριση για οποιονδήποτε λόγο, συμπεριλαμβανομένης της γέννησης. Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου έχει ερμηνεύσει το άρθρο 8 της Σύμβασης υπό την έννοια ότι απαιτεί από όλα τα κράτη που υπάγονται στη δικαιοδοσία του να αναγνωρίζουν την έννομη σχέση γονέα-τέκνου που έχει θεμελιωθεί στην αλλοδαπή μεταξύ του τέκνου που γεννήθηκε με παρένθετη μητρότητα και του βιολογικού κατά προορισμό γονέα και να προβλέπουν μηχανισμό για τη νομική αναγνώριση της γονικής σχέσης με τον μη βιολογικό κατά προορισμό γονέα (για παράδειγμα μέσω της υιοθεσίας του τέκνου)²⁴.
- (19) Το Δικαστήριο έχει επιβεβαιώσει ότι βάσει των ουσιωδών χαρακτηριστικών του δικαίου της Ένωσης έχει διαμορφωθεί ένα συγκροτημένο πλέγμα αρχών, κανόνων και έννομων σχέσεων που τελούν σε αλληλεξάρτηση μεταξύ τους και συνδέουν την Ένωση και τα κράτη μέλη της, καθώς και τα κράτη μέλη της μεταξύ τους. Η εν λόγω νομική δομή εδράζεται στη θεμελιώδη παραδοχή ότι κάθε κράτος μέλος αποδέχεται από κοινού με τα λοιπά κράτη μέλη, και αναγνωρίζει ότι τα εν λόγω κράτη αποδέχονται από κοινού με αυτό, μια σειρά κοινών αξιών επί των οποίων βασίζεται η Ένωση, όπως ορίζει το άρθρο 2 της ΣΕΕ. Η παραδοχή αυτή συνεπάγεται και δικαιολογεί την ύπαρξη αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ των κρατών μελών ως προς την αναγνώριση των εν λόγω αξιών.
- (20) Σύμφωνα με το άρθρο 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (στο εξής: ΣΕΕ), η ισότητα και η απαγόρευση των διακρίσεων συγκαταλέγονται μεταξύ των αξιών στις οποίες βασίζεται η Ένωση και οι οποίες είναι κοινές στα κράτη μέλη. Το άρθρο 21

²⁴ Για παράδειγμα, Mennesson κατά Γαλλίας (προσφυγή αριθ. 65192/11, Συμβούλιο της Ευρώπης: Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, 26 Ιουνίου 2014) και γνωμοδότηση P16-2018-001 (αίτηση αριθ. P16-2018-001, Συμβούλιο της Ευρώπης: Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, 10 Απριλίου 2019).

του Χάρτη απαγορεύει τις διακρίσεις λόγω, μεταξύ άλλων, γέννησης. Το άρθρο 3 της ΣΕΕ και το άρθρο 24 του Χάρτη προβλέπουν την προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού, ενώ το άρθρο 7 του Χάρτη προβλέπει το δικαίωμα κάθε προσώπου στον σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής του.

- (21) Σύμφωνα με τις διατάξεις των διεθνών συμβάσεων και του δικαίου της Ένωσης, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να διασφαλίζει ότι τα παιδιά απολαμβάνουν τα δικαιώματά τους και διατηρούν το νομικό καθεστώς τους σε διασυνοριακές καταστάσεις χωρίς διακρίσεις. Για τον σκοπό αυτό, και υπό το πρίσμα της νομολογίας του Δικαστηρίου, μεταξύ άλλων όσον αφορά την αμοιβαία εμπιστοσύνη μεταξύ των κρατών μελών, και του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να καλύπτει την αναγνώριση, σε ένα κράτος μέλος, της γονικής σχέσης που έχει θεμελιωθεί σε άλλο κράτος μέλος, ανεξάρτητα από τον τρόπο σύλληψης ή γέννησης του τέκνου και ανεξάρτητα από το είδος της οικογένειας του τέκνου, συμπεριλαμβανομένης της εγχώριας υιοθεσίας. Ως εκ τούτου, με την επιφύλαξη της εφαρμογής των κανόνων του παρόντος κανονισμού σχετικά με το εφαρμοστέο δίκαιο, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να καλύπτει την αναγνώριση, σε ένα κράτος μέλος, της γονικής σχέσης ενός τέκνου με γονείς του ίδιου φύλου η οποία έχει θεμελιωθεί σε άλλο κράτος μέλος. Ο παρών κανονισμός θα πρέπει επίσης να καλύπτει την αναγνώριση, σε ένα κράτος μέλος, της γονικής σχέσης ενός τέκνου που υιοθετήθηκε στο εσωτερικό άλλου κράτους μέλους σύμφωνα με τους κανόνες που διέπουν την εγχώρια υιοθεσία στο εν λόγω κράτος μέλος.
- (22) Για την επίτευξη των στόχων του, είναι αναγκαίο και σκόπιμο ο παρών κανονισμός να συγκεντρώσει κοινούς κανόνες για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση ή, ανάλογα με την περίπτωση, την αποδοχή δικαστικών αποφάσεων και δημόσιων εγγράφων που αφορούν γονική σχέση, καθώς και κανόνες για την καθιέρωση ευρωπαϊκού πιστοποιητικού γονικής σχέσης σε νομική πράξη της Ένωσης που είναι δεσμευτική και ισχύει άμεσα.
- (23) Ο παρών κανονισμός καλύπτει τις «αστικές υποθέσεις», στις οποίες περιλαμβάνονται οι διαδικασίες ενώπιον πολιτικών δικαστηρίων και οι συνακόλουθες αποφάσεις που αφορούν γονική σχέση, και τα δημόσια έγγραφα που αφορούν γονική σχέση. Ο όρος «αστικές υποθέσεις» θα πρέπει να ερμηνεύεται αυτοτελώς, σύμφωνα με την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου. Θα πρέπει να θεωρηθεί ως ανεξάρτητη έννοια που πρέπει να ερμηνεύεται με την αναφορά, πρώτον, στους στόχους και το καθεστώς του παρόντος κανονισμού και, δεύτερον, στις γενικές αρχές που απορρέουν από το σύνολο των εθνικών νομικών συστημάτων. Συνεπώς, η έννοια των «αστικών υποθέσεων» θα πρέπει να ερμηνεύεται υπό την έννοια ότι μπορεί να περιλαμβάνει επίσης μέτρα τα οποία, υπό το πρίσμα του νομικού συστήματος του κράτους μέλους, μπορεί να διέπονται από το δημόσιο δίκαιο.
- (24) Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, η γονική σχέση μπορεί να είναι βιολογική, γενετική, να απορρέει από υιοθεσία ή απευθείας από τον νόμο. Επίσης, για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, ως γονική σχέση θα πρέπει να νοείται η σχέση γονέα-τέκνου που θεμελιώνεται νομικά, και θα πρέπει να περιλαμβάνει το νομικό καθεστώς της ιδιότητας του τέκνου συγκεκριμένου γονέα ή γονέων. Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να καλύπτει τη γονική σχέση η οποία έχει θεμελιωθεί σε ένα κράτος μέλος, τόσο για ανήλικους όσο και για ενηλίκους, μεταξύ άλλων, για τέκνο που απεβίωσε και για τέκνο που δεν έχει ακόμη γεννηθεί, είτε πρόκειται για άγαμο γονέα είτε για εκ των πραγμάτων ζευγάρι είτε για έγγαμο ζευγάρι είτε για ζευγάρι σε

σχέση η οποία, σύμφωνα με το δίκαιο που εφαρμόζεται στην εν λόγω σχέση, έχει παρόμοια έννομα αποτελέσματα με το σύμφωνο συμβίωσης. Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να εφαρμόζεται ανεξάρτητα από την ιθαγένεια του τέκνου του οποίου η γονική σχέση πρόκειται να θεμελιωθεί, και ανεξάρτητα από την ιθαγένεια των γονέων του τέκνου. Ο όρος «γονέας» στον παρόντα κανονισμό θα πρέπει να νοείται, κατά περίπτωση, ως αναφερόμενος στον νόμιμο γονέα, στον κατά προορισμό γονέα, στο πρόσωπο που ισχυρίζεται ότι είναι γονέας ή στο πρόσωπο σε σχέση με το οποίο το τέκνο ισχυρίζεται την ύπαρξη γονικής σχέσης.

- (25) Ο παρών κανονισμός δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται στην αναγνώριση γονικής σχέσης σε κράτος μέλος σε εγχώρια κατάσταση χωρίς διασυνοριακά στοιχεία. Ως εκ τούτου, ο παρών κανονισμός δεν θα πρέπει να περιλαμβάνει διατάξεις σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία ή το εφαρμοστέο δίκαιο για τη θεμελίωση γονικής σχέσης σε εγχώριες υποθέσεις, όπως η γονική σχέση με ένα τέκνο μετά από εγχώρια υιοθεσία σε ένα κράτος μέλος. Ωστόσο, προκειμένου να διασφαλίζονται τα δικαιώματα των παιδιών χωρίς διακρίσεις σε διασυνοριακές καταστάσεις, όπως ορίζεται στον Χάρτη, κατ'εφαρμογή της αρχής της αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ των κρατών μελών, όπως επιβεβαιώθηκε από το Δικαστήριο, οι διατάξεις του παρόντος κανονισμού σχετικά με την αναγνώριση ή, κατά περίπτωση, την αποδοχή δικαστικών αποφάσεων και δημόσιων εγγράφων που αφορούν γονική σχέση θα πρέπει επίσης να εφαρμόζονται στην αναγνώριση γονικής σχέσης που έχει θεμελιωθεί σε κράτος μέλος σε εγχώριες καταστάσεις, όπως η γονική σχέση που έχει θεμελιωθεί σε κράτος μέλος μετά από εγχώρια υιοθεσία στο εν λόγω κράτος μέλος. Ως εκ τούτου, οι διατάξεις του παρόντος κανονισμού σχετικά με τη σχετική βεβαίωση και το ευρωπαϊκό πιστοποιητικό γονικής σχέσης θα πρέπει να εφαρμόζονται επίσης όσον αφορά τη γονική σχέση που έχει θεμελιωθεί σε κράτος μέλος σε εγχώριες καταστάσεις, όπως μετά από εγχώρια υιοθεσία σε ένα κράτος μέλος.
- (26) Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, εγχώρια υιοθεσία σε ένα κράτος μέλος είναι εκείνη στην οποία το τέκνο και ο θετός γονέας ή οι θετοί γονείς έχουν τη συνήθη διαμονή τους στο ίδιο κράτος μέλος και όπου η υιοθεσία δημιουργεί μόνιμη γονική σχέση. Προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι διαφορετικές νομικές παραδόσεις των κρατών μελών, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να καλύπτει την εγχώρια υιοθεσία σε κράτος μέλος όπου η υιοθεσία έχει ως αποτέλεσμα τον τερματισμό της έννομης σχέσης μεταξύ του τέκνου και της οικογένειας καταγωγής (πλήρης υιοθεσία), καθώς και την εγχώρια υιοθεσία σε κράτος μέλος, η οποία δεν έχει ως αποτέλεσμα τον τερματισμό της έννομης σχέσης μεταξύ του τέκνου και της οικογένειας καταγωγής (ατελής υιοθεσία).
- (27) Η διακρατική υιοθεσία, στην οποία το τέκνο και ο θετός γονέας ή οι θετοί γονείς έχουν τη συνήθη διαμονή τους σε διαφορετικά κράτη, διέπεται από τη Σύμβαση της Χάγης για την προστασία των παιδιών και τη συνεργασία σχετικά με τη διακρατική νομοθεσία του 1993, στην οποία όλα τα κράτη μέλη είναι συμβαλλόμενα μέρη. Ο παρών κανονισμός δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται στη διακρατική υιοθεσία, ανεξάρτητα από το αν αφορά δύο κράτη μέλη ή ένα κράτος μέλος και ένα τρίτο κράτος, και ανεξάρτητα από το αν η διακρατική υιοθεσία καλύπτεται ή όχι από τη Σύμβαση της Χάγης.
- (28) Ενώ η θεμελίωση και η αναγνώριση γονικής σχέσης σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό αφορούν άλλους τομείς του αστικού δικαίου, το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να περιορίζεται στη δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο

δίκαιο, την αναγνώριση αποφάσεων και την αποδοχή δημόσιων εγγράφων που αφορούν γονική σχέση. Για λόγους σαφήνειας, άλλοι τομείς του αστικού δικαίου που θα μπορούσαν να θεωρηθούν ως συνδεδεμένοι με τη γονική σχέση θα πρέπει να εξαιρεθούν ρητά από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού.

- (29) Ειδικότερα, οι κανόνες του παρόντος κανονισμού σχετικά με τη δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση αποφάσεων και την αποδοχή δημόσιων εγγράφων δεν θα πρέπει να εφαρμόζονται στα δικαιώματα διατροφής, τα οποία διέπονται από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 4/2009 του Συμβουλίου²⁵, στα κληρονομικά δικαιώματα, τα οποία διέπονται από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 650/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου²⁶, ή σε διαφορές γονικής μέριμνας, οι οποίες διέπονται από τον κανονισμό (ΕΕ) 2019/1111 του Συμβουλίου²⁷. Ωστόσο, δεδομένου ότι το ζήτημα της γονικής σχέσης ενός τέκνου πρέπει να επιλύεται ως προκαταρκτικό ζήτημα πριν από την επίλυση διαφορών γονικής μέριμνας, διατροφής ή κληρονομικής διαδοχής όσον αφορά το τέκνο, ο παρών κανονισμός αναμένεται να διευκολύνει την εφαρμογή των προαναφερόμενων πράξεων της Ένωσης σχετικά με το οικογενειακό δίκαιο και την κληρονομική διαδοχή.
- (30) Ο παρών κανονισμός δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται σε προκαταρκτικά ζητήματα, όπως η ύπαρξη, το κύρος ή η αναγνώριση γάμου ή σχέσης η οποία, σύμφωνα με το εφαρμοστέο σε αυτήν δίκαιο, έχει παρόμοια έννομα αποτελέσματα, τα οποία θα πρέπει να εξακολουθήσουν να διέπονται από το εθνικό δίκαιο των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένων των οικείων κανόνων ιδιωτικού διεθνούς δικαίου και, κατά περίπτωση, από τη νομολογία του Δικαστηρίου σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία.
- (31) Οι απαιτήσεις για την καταχώριση γονικής σχέσης σε μητρώο θα πρέπει επίσης να εξαιρεθούν από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού. Ως εκ τούτου, το δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο τηρείται το μητρώο θα πρέπει να είναι αυτό που καθορίζει υπό ποιες νομικές προϋποθέσεις και πώς πρέπει να γίνεται η καταχώριση, και ποιες αρχές είναι αρμόδιες να ελέγχουν αν πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις και αν τα έγγραφα που υποβλήθηκαν ή συντάχθηκαν επαρκούν ή περιέχουν τις απαιτούμενες πληροφορίες. Προς αποφυγή επικάλυψης εγγράφων, οι εθνικές αρχές καταχώρισης θα πρέπει να δέχονται τα έγγραφα που συντάχθηκαν σε άλλο κράτος μέλος από τις αρμόδιες αρχές και των οποίων η κυκλοφορία προβλέπεται από τον παρόντα κανονισμό. Ειδικότερα, το ευρωπαϊκό πιστοποιητικό γονικής σχέσης που εκδίδεται δυνάμει του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να συνιστά έγκυρο τίτλο για την καταχώριση γονικής σχέσης σε μητρώο κράτους μέλους. Δεδομένου ότι η διαδικασία για την έκδοση του ευρωπαϊκού πιστοποιητικού γονικής σχέσης, το περιεχόμενο και τα αποτελέσματά του θα πρέπει να είναι ενιαία σε όλα τα κράτη

²⁵ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 4/2009 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων και τη συνεργασία σε θέματα υποχρεώσεων διατροφής (ΕΕ L 7 της 10.1.2009, σ. 1).

²⁶ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 650/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4ης Ιουλίου 2012, σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων, την αποδοχή και εκτέλεση δημόσιων εγγράφων στον τομέα της κληρονομικής διαδοχής και την καθιέρωση ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου (ΕΕ L 201 της 27.7.2012, σ. 107).

²⁷ Κανονισμός (ΕΕ) 2019/1111 του Συμβουλίου, της 25ης Ιουνίου 2019, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας, και για τη διεθνή απαγωγή παιδιών (ΕΕ L 178 της 2.7.2019, σ. 1).

μέλη, όπως ορίζεται στον παρόντα κανονισμό, και το ευρωπαϊκό πιστοποιητικό γονικής σχέσης θα πρέπει να εκδίδεται σύμφωνα με τους κανόνες για τη δικαιοδοσία και το εφαρμοστέο δίκαιο που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό, οι αρχές που συμμετέχουν στην καταχώριση δεν θα πρέπει να απαιτούν το ευρωπαϊκό πιστοποιητικό γονικής σχέσης να μεταφερθεί πρώτα σε εθνικό έγγραφο που αφορά γονική σχέση. Αυτό δεν θα πρέπει να εμποδίζει τις αρχές που συμμετέχουν στην καταχώριση να επιβεβαιώνουν τη συνδρομή των προϋποθέσεων που απαιτούνται για τη διαπίστωση της γνησιότητας του ευρωπαϊκού πιστοποιητικού γονικής σχέσης ή να ζητούν από το πρόσωπο που υποβάλλει αίτηση καταχώρισης να παράσχει τις πρόσθετες πληροφορίες που απαιτούνται από το δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο τηρείται το μητρώο, υπό την προϋπόθεση ότι οι πληροφορίες δεν περιλαμβάνονται ήδη στο ευρωπαϊκό πιστοποιητικό γονικής σχέσης. Η αρμόδια αρχή μπορεί να υποδείξει στο πρόσωπο που υποβάλει αίτηση καταχώρισης τον τρόπο με τον οποίο είναι δυνατόν να παρασχεθούν οι πληροφορίες που λείπουν. Τα αποτελέσματα της καταχώρισης της γονικής σχέσης σε μητρώο (για παράδειγμα, ανάλογα με το εθνικό δίκαιο, εάν η καταχώριση θεμελιώνει τη γονική σχέση ή παρέχει μόνο αποδεικτικά στοιχεία για γονική σχέση που έχει ήδη θεμελιωθεί) θα πρέπει επίσης να εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού και να καθορίζονται από το δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο τηρείται το μητρώο.

- (32) Ο παρών κανονισμός δεν θα πρέπει να καλύπτει την αναγνώριση δικαστικών αποφάσεων που αφορούν γονική σχέση οι οποίες έχουν εκδοθεί σε τρίτο κράτος ή την αναγνώριση ή, κατά περίπτωση, την αποδοχή δημόσιων εγγράφων που αφορούν γονική σχέση τα οποία έχουν συνταχθεί ή καταχωριστεί σε τρίτο κράτος. Η αναγνώριση ή αποδοχή των εν λόγω εγγράφων θα πρέπει να εξακολουθήσει να υπόκειται στο εθνικό δίκαιο κάθε κράτους μέλους.
- (33) Η θεμελίωση της γονικής σχέσης θα πρέπει να έχει την έννοια του νομικού καθορισμού της έννομης σχέσης μεταξύ ενός τέκνου και κάθε γονέα, και θα πρέπει να θεωρείται ότι περιλαμβάνει τη θεμελίωση γονικής σχέσης μετά από αγωγή αμφισβήτησης γονικής σχέσης που έχει ήδη θεμελιωθεί. Κατά περίπτωση, ο παρών κανονισμός θα πρέπει επίσης να εφαρμόζεται στη λήξη ή την παύση της γονικής σχέσης.
- (34) Παρά τις διαφορές μεταξύ των εθνικών νομοθεσιών, η γονική σχέση θεμελιώνεται κατά κανόνα απευθείας από τον νόμο ή με πράξη αρμόδιας αρχής. Παραδείγματα θεμελίωσης της γονικής σχέσης απευθείας από τον νόμο περιλαμβάνουν τη θεμελίωση γονικής σχέσης με τη γέννηση, όσον αφορά το πρόσωπο που γεννά, και τη γονική σχέση βάσει νομικού τεκμηρίου όσον αφορά τον σύζυγο ή τον καταχωρισμένο σύντροφο του προσώπου που γεννά. Παραδείγματα θεμελίωσης της γονικής σχέσης με πράξη αρμόδιας αρχής είναι, μεταξύ άλλων, η θεμελίωση της γονικής σχέσης με δικαστική απόφαση (π.χ. σε περίπτωση υιοθεσίας ή σε δικαστική διαδικασία κατά την οποία αμφισβητείται η γονική σχέση ή σε δικαστική διαδικασία στην οποία διεκδικείται η θεμελίωση γονικής σχέσης, για παράδειγμα με την απόδειξη μιας εκ των πραγμάτων συναγόμενης σχέσης γονέα-τέκνου), με συμβολαιογραφική πράξη (για παράδειγμα, σε περίπτωση υιοθεσίας ή όταν το τέκνο δεν έχει ακόμη γεννηθεί), με διοικητική απόφαση (για παράδειγμα, μετά από αναγνώριση πατρότητας) ή με καταχώριση. Η γονική σχέση κατά κανόνα καταχωρίζεται στο ληξιαρχείο, στο μητρώο προσωπικής κατάστασης ή στο δημοτολόγιο. Απόδειξη της γονικής σχέσης μπορεί να παρασχεθεί με το έγγραφο που θεμελιώνει τη γονική σχέση (όπως η δικαστική απόφαση, η συμβολαιογραφική πράξη ή η διοικητική απόφαση με την

οποία θεμελιώνεται η γονική σχέση). Ωστόσο, η απόδειξη της γονικής σχέσης παρέχεται συνήθως με την καταχώριση της γονικής σχέσης στο ίδιο το μητρώο, με απόσπασμα από το σχετικό μητρώο ή με πιστοποιητικό που περιέχει τις πληροφορίες που έχουν καταχωριστεί στο σχετικό μητρώο (όπως ληξιαρχική πράξη γέννησης ή πιστοποιητικό γονικής σχέσης).

- (35) Η ομαλή και ορθή λειτουργία ενός ενωσιακού χώρου δικαιοσύνης με σεβασμό στα διαφορετικά νομικά συστήματα και στις παραδόσεις των κρατών μελών είναι θεμελιώδης για την Ένωση. Για τον λόγο αυτό, η αμοιβαία εμπιστοσύνη στα νομικά συστήματα αλλήλων θα πρέπει να καλλιεργηθεί ακόμη περισσότερο.
- (36) Προκειμένου να διευκολυνθεί η αναγνώριση δικαστικών αποφάσεων και δημόσιων εγγράφων που αφορούν γονική σχέση, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να θεσπίσει ενιαίους κανόνες δικαιοδοσίας για τη θεμελίωση γονικής σχέσης με διασυνοριακό στοιχείο. Ο παρών κανονισμός θα πρέπει επίσης να αποσαφηνίσει το δικαίωμα των παιδιών ηλικίας κάτω των 18 ετών να έχουν τη δυνατότητα να εκφράζουν τις απόψεις τους στις δικαστικές διαδικασίες στις οποίες υπόκεινται.
- (37) Ο παρών κανονισμός δεν θα πρέπει να θίξει το ζήτημα σχετικά με το ποιες αρχές σε κάθε κράτος μέλος είναι αρμόδιες να χειρίζονται ζητήματα γονικής σχέσης (για παράδειγμα, δικαστήρια, διοικητικές αρχές, συμβολαιογράφοι, ληξιαρχοί ή άλλες αρχές).
- (38) Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να σέβεται τα διάφορα καθεστάτα που διέπουν θέματα γονικής σχέσης και τα οποία ισχύουν στα κράτη μέλη. Όσον αφορά τα «δημόσια έγγραφα», τα κράτη μέλη συχνά εξουσιοδοτούν τις αρχές, όπως οι συμβολαιογράφοι, οι διοικητικές αρχές ή οι ληξιαρχοί, να συντάσσουν δημόσια έγγραφα που θεμελιώνουν γονική σχέση με δεσμευτική νομική ισχύ στο κράτος μέλος στο οποίο συντάχθηκαν ή καταχωρίστηκαν (στο εξής: δημόσια έγγραφα με δεσμευτική νομική ισχύ) ή να συντάσσουν δημόσια έγγραφα που δεν έχουν δεσμευτική νομική ισχύ στο κράτος μέλος στο οποίο συντάχθηκαν ή καταχωρίστηκαν, αλλά τα οποία έχουν αποδεικτική ισχύ στο εν λόγω κράτος μέλος (στο εξής: δημόσια έγγραφα χωρίς δεσμευτική νομική ισχύ). Ο όρος «εξουσιοδότηση» στον παρόντα κανονισμό πρέπει να ερμηνεύεται αυτοτελώς σύμφωνα με τον ορισμό του «δημόσιου εγγράφου» που χρησιμοποιείται οριζόντια σε πράξεις της ΕΕ και υπό το πρίσμα των σκοπών του παρόντος κανονισμού.
- (39) Για τη διασφάλιση των συμφερόντων του τέκνου, η δικαιοδοσία θα πρέπει να καθορίζεται με βάση το κριτήριο της εγγύτητας. Κατά συνέπεια, όταν είναι δυνατόν, δικαιοδοσία θα πρέπει να έχει το κράτος μέλος της συνήθους διαμονής του τέκνου. Ωστόσο, προκειμένου να διευκολυνθεί η πρόσβαση του τέκνου στη δικαιοσύνη σε ένα κράτος μέλος, θα πρέπει επίσης να προβλεφθεί εναλλακτική δικαιοδοσία του κράτους μέλους της ιθαγένειας του τέκνου, του κράτους μέλους της συνήθους διαμονής του εναγόμενου (για παράδειγμα, του προσώπου σε σχέση με το οποίο το τέκνο ισχυρίζεται την ύπαρξη γονικής σχέσης), του κράτους μέλους της συνήθους διαμονής οποιουδήποτε από τους γονείς, του κράτους μέλους της ιθαγένειας οποιουδήποτε από τους γονείς ή του κράτους μέλους της γέννησης του τέκνου.
- (40) Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, η συνήθης διαμονή του τέκνου πρέπει να προσδιορίζεται βάσει όλων των ιδιαίτερων πραγματικών περιστάσεων κάθε συγκεκριμένης περίπτωσης. Εκτός της φυσικής παρουσίας του τέκνου εντός κράτους

μέλους, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη και άλλοι παράγοντες από τους οποίους να μπορεί να συναχθεί ότι η παρουσία αυτή ουδόλως έχει προσωρινό ή ευκαιριακό χαρακτήρα και ότι εκφράζει την, σε κάποιο βαθμό, ενσωμάτωση του τέκνου σε ένα κοινωνικό και οικογενειακό περιβάλλον, που αντιστοιχεί στον τόπο στον οποίο βρίσκεται, στην πράξη, το κέντρο της ζωής του. Στους παράγοντες αυτούς περιλαμβάνονται η διάρκεια, η κανονικότητα, οι συνθήκες και οι λόγοι της διαμονής του τέκνου στο έδαφος του οικείου κράτους μέλους και η ιθαγένεια του τέκνου, ενώ οι σχετικοί παράγοντες ποικίλλουν ανάλογα με την ηλικία του τέκνου. Περιλαμβάνονται επίσης ο τόπος και οι συνθήκες φοίτησης του τέκνου, καθώς και οι οικογενειακές και κοινωνικές σχέσεις του τέκνου στο κράτος μέλος. Η πρόθεση των γονέων να εγκατασταθούν με το τέκνο σε ορισμένο κράτος μέλος μπορεί επίσης να ληφθεί υπόψη εφόσον η πρόθεση αυτή εκδηλώνεται μέσω ορισμένων απτών μέτρων, όπως η αγορά ή η μίσθωση κατοικίας στο συγκεκριμένο κράτος μέλος. Αντιθέτως, η ιθαγένεια του προσώπου που γέννησε ή η προηγούμενη διαμονή του στο κράτος μέλος του επιληφθέντος δικαστηρίου δεν ασκεί επιρροή, ενώ το γεγονός ότι το τέκνο γεννήθηκε στο εν λόγω κράτος μέλος και έχει την ιθαγένεια του εν λόγω κράτους μέλους είναι ανεπαρκές.

- (41) Στις περιπτώσεις όπου ο παρών κανονισμός αναφέρει την ιθαγένεια, ως συνδυατικό στοιχείο για τους σκοπούς της δικαιοδοσίας ή του εφαρμοστέου δικαίου, το ζήτημα του τρόπου αντιμετώπισης ενός τέκνου ή ενός γονέα που έχει ιθαγένειες περισσότερων κρατών αποτελεί παρεμπίπτον ζήτημα που δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού και θα πρέπει να υπόκειται στο εθνικό δίκαιο, συμπεριλαμβανομένων, ενδεχομένως, των διεθνών συμβάσεων, στο πλαίσιο του απολύτου σεβασμού των γενικών αρχών της Ένωσης. Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, ένα τέκνο ή ένας γονέας που έχει ιθαγένειες περισσότερων κρατών μπορεί να επιλέξει το δικαστήριο ή το δίκαιο οποιουδήποτε από τα κράτη μέλη του οποίου έχει την ιθαγένεια κατά τον χρόνο της προσφυγής στο δικαστήριο ή κατά τον χρόνο θεμελίωσης της γονικής σχέσης.
- (42) Όταν η δικαιοδοσία δεν μπορεί να θεμελιωθεί με βάση τις γενικές εναλλακτικές βάσεις δικαιοδοσίας, αρμόδια θα πρέπει να είναι τα δικαστήρια του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκεται το τέκνο. Ο εν λόγω κανόνας παρουσίας θα πρέπει, ειδικότερα, να επιτρέπει στα δικαστήρια ενός κράτους μέλους να ασκούν δικαιοδοσία όσον αφορά παιδιά υπηκόους τρίτων χωρών, συμπεριλαμβανομένων των αιτούντων διεθνή προστασία ή των δικαιούχων διεθνούς προστασίας, όπως παιδιά πρόσφυγες και παιδιά που εκτοπίζονται διεθνώς λόγω ταραχών που κράτος μέλος της συνήθους διαμονής τους.
- (43) Όταν κανένα δικαστήριο κράτους μέλους δεν έχει δικαιοδοσία βάσει του παρόντος κανονισμού, η δικαιοδοσία θα πρέπει να καθορίζεται, σε κάθε κράτος μέλος, από το δίκαιο του κράτους μέλους αυτού, συμπεριλαμβανομένων των διεθνών πράξεων που ισχύουν σε αυτό το κράτος μέλος.
- (44) Προκειμένου να θεραπεύονται καταστάσεις αρνησιδικίας, θα πρέπει επίσης να προβλεφθεί στον παρόντα κανονισμό αναγκαστική δικαιοδοσία (*forum necessitatis*) που θα επιτρέπει σε δικαστήριο κράτους μέλους, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, να αποφαινεται επί ζητήματος γονικής σχέσης το οποίο σχετίζεται στενά με τρίτο κράτος. Τέτοια εξαιρετική περίπτωση μπορεί, ενδεχομένως, να προκύψει όταν είναι ανέφικτη η κίνηση διαδικασίας στο οικείο τρίτο κράτος, παραδείγματος χάριν λόγω εμφυλίου πολέμου, ή όταν δεν μπορεί ευλόγως να αναμένεται ότι το τέκνο ή άλλο

ενδιαφερόμενο μέρος θα κινήσει ή θα διεξαγάγει διαδικασία στο κράτος αυτό. Η εν λόγω διεθνής δικαιοδοσία που βασίζεται στο *forum necessitatis* θα πρέπει, ωστόσο, να ασκείται μόνον όταν η υπόθεση παρουσιάζει επαρκή σχέση με το κράτος μέλος του επιληφθέντος δικαστηρίου.

- (45) Για λόγους οικονομίας της δίκης και αποδοτικότητας των διαδικασιών, αν η έκβαση διαδικασίας ενώπιον δικαστηρίου κράτους μέλους που δεν διαθέτει δικαιοδοσία δυνάμει του παρόντος κανονισμού εξαρτάται από απόφαση σχετικά με παρεμπίπτον ζήτημα το οποίο εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, τα δικαστήρια του εν λόγω κράτους μέλους δεν θα πρέπει να εμποδίζονται από τον παρόντα κανονισμό να εκδώσουν την απόφασή τους. Επομένως, αν το αντικείμενο της διαδικασίας είναι, παραδείγματος χάριν, κληρονομική διαφορά στην οποία πρέπει να θεμελιωθεί η γονική σχέση μεταξύ του αποβιώσαντος και του τέκνου για τους σκοπούς της εν λόγω διαδικασίας, το αρμόδιο για την κληρονομική διαφορά κράτος μέλος θα πρέπει να έχει το δικαίωμα να αποφανθεί επί του εν λόγω ζητήματος για την εκκρεμή διαδικασία, ανεξάρτητα από το αν έχει δικαιοδοσία για ζητήματα γονικής σχέσης δυνάμει του παρόντος κανονισμού. Κάθε τέτοια διαπίστωση θα πρέπει να γίνεται σύμφωνα με το εφαρμοστέο δίκαιο που ορίζεται από τον παρόντα κανονισμό και θα πρέπει να παράγει αποτελέσματα μόνο για τη διαδικασία για την οποία έγινε.
- (46) Χάριν της απρόσκοπτης απονομής δικαιοσύνης θα πρέπει να αποφεύγεται η έκδοση ασυμβίβαστων δικαστικών αποφάσεων σε διαφορετικά κράτη μέλη. Προς τον σκοπό αυτόν, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να προβλέπει γενικούς δικονομικούς κανόνες, παρεμφερείς με εκείνους άλλων νομικών πράξεων της Ένωσης στον τομέα της δικαστικής συνεργασίας σε αστικές υποθέσεις.
- (47) Ένας τέτοιος δικονομικός κανόνας είναι ο κανόνας περί εκκρεμοδικίας ο οποίος θα πρέπει να εφαρμόζεται εάν η ίδια υπόθεση που αφορά τη γονική σχέση έχει εισαχθεί ενώπιον διαφορετικών δικαστηρίων σε διάφορα κράτη μέλη. Ο εν λόγω κανόνας θα πρέπει να καθορίζει ποιο δικαστήριο θα πρέπει να προβεί στην εκδίκαση της υπόθεσης που αφορά τη γονική σχέση.
- (48) Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να καθορίζει πότε ένα δικαστήριο λογίζεται ως επιληφθέν για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού. Υπό το πρίσμα των δύο διαφορετικών συστημάτων που ισχύουν στα κράτη μέλη, εκ των οποίων το ένα προβλέπει το εισαγωγικό έγγραφο της δίκης να επιδίδεται πρώτα στον εναγόμενο ενώ το άλλο προβλέπει να κατατίθεται πρώτα στο δικαστήριο, θα πρέπει να αρκεί η ολοκλήρωση του πρώτου βήματος βάσει του εθνικού δικαίου, υπό την προϋπόθεση ότι ο ενάγων δεν παρέλειψε στη συνέχεια να λάβει τα μέτρα που απαιτούνται βάσει του εθνικού δικαίου προκειμένου να ολοκληρωθεί το δεύτερο βήμα.
- (49) Οι διαδικασίες σχετικά με τη θεμελίωση γονικής σχέσης στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού, θα πρέπει, ως βασική αρχή, να παρέχουν στα παιδιά ηλικίας κάτω των 18 ετών, τα οποία υπόκεινται στις διαδικασίες αυτές και είναι ικανά να διαμορφώσουν ίδια άποψη, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, την πραγματική και ουσιαστική δυνατότητα να εκφράζουν τις απόψεις τους, κατά την εκτίμηση δε του υπέρτερου συμφέροντος του παιδιού η άποψη αυτή θα πρέπει να λαμβάνεται δεόντως υπόψη. Ωστόσο, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να αφήσει το ζήτημα της απόφασης σχετικά με τον τρόπο και το πρόσωπο ενώπιον του οποίου θα εκφράσει το παιδί τις απόψεις του να κριθεί βάσει της εθνικής νομοθεσίας και διαδικασίας των κρατών μελών. Επιπλέον, η ακρόαση του παιδιού, ενώ εξακολουθεί να αποτελεί δικαίωμα του

παιδιού, δεν θα πρέπει να αποτελεί απόλυτη υποχρέωση, παρότι θα πρέπει να αξιολογείται λαμβανομένου υπόψη του υπέρτερου συμφέροντος του παιδιού.

- (50) Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να παρέχει ασφάλεια δικαίου και προβλεψιμότητα προβλέποντας κοινούς κανόνες σχετικά με το εφαρμοστέο δίκαιο για τη θεμελίωση γονικής σχέσης σε διασυνοριακές καταστάσεις. Οι εν λόγω κοινοί κανόνες αποσκοπούν στην αποφυγή αντικρουόμενων αποφάσεων ανάλογα με το ποιου κράτους μέλους τα δικαστήρια ή άλλες αρμόδιες αρχές θεμελιώνουν τη γονική σχέση και στη διευκόλυνση, ιδίως, της αποδοχής δημόσιων εγγράφων που δεν έχουν δεσμευτική νομική ισχύ στο κράτος μέλος προέλευσης, αλλά έχουν αποδεικτική ισχύ στο εν λόγω κράτος μέλος.
- (51) Κατά κανόνα, εφαρμοστέο δίκαιο για τη θεμελίωση γονικής σχέσης σε διασυνοριακές καταστάσεις θα πρέπει να είναι το δίκαιο του κράτους της συνήθους διαμονής του προσώπου που γέννησε κατά τον χρόνο της γέννησης. Αυτός ο συνδυασμός παράγοντας θα πρέπει να διασφαλίζει ότι το εφαρμοστέο δίκαιο μπορεί να προσδιοριστεί στη συντριπτική πλειονότητα των περιπτώσεων, μεταξύ άλλων σε περιπτώσεις που αφορούν νεογέννητο, του οποίου η συνήθης διαμονή ενδέχεται να είναι δύσκολο να προσδιοριστεί. Ο χρόνος γέννησης θα πρέπει να ερμηνεύεται στενά, με αναφορά στη συχνότερη περίπτωση κατά την οποία η γονική σχέση θεμελιώνεται κατά τη γέννηση απευθείας από τον νόμο και καταχωρίζεται στο σχετικό μητρώο εντός ολίγων ημερών μετά τη γέννηση. Το εν λόγω δίκαιο θα πρέπει να εφαρμόζεται τόσο σε καταστάσεις στις οποίες το πρόσωπο που γεννά έχει τη συνήθη διαμονή του στο κράτος γέννησης (όπως θα είναι η συνήθης κατάσταση) όσο και σε καταστάσεις στις οποίες το πρόσωπο που γεννά έχει τη συνήθη διαμονή του σε κράτος άλλο από το κράτος γέννησης (για παράδειγμα, όταν η γέννηση λαμβάνει χώρα κατά τη διάρκεια ταξιδιού). Το δίκαιο του κράτους της συνήθους διαμονής του προσώπου που γέννησε κατά τον χρόνο της γέννησης θα πρέπει να εφαρμόζεται, κατ' αναλογία, όταν η γονική σχέση με το τέκνο πρέπει να θεμελιωθεί πριν από τη γέννηση του τέκνου. Για να διασφαλιστεί ότι το εφαρμοστέο δίκαιο μπορεί να προσδιοριστεί σε όλες τις περιπτώσεις, το δίκαιο του κράτους γέννησης του τέκνου θα πρέπει να εφαρμόζεται στις σπάνιες περιπτώσεις στις οποίες δεν μπορεί να προσδιοριστεί η συνήθης διαμονή του προσώπου που γεννά κατά τον χρόνο της γέννησης (για παράδειγμα, στην περίπτωση πρόσφυγα ή διεθνώς εκτοπισμένης μητέρας).
- (52) Κατ' εξαίρεση, όταν το εφαρμοστέο δίκαιο κατά κανόνα έχει ως αποτέλεσμα τη θεμελίωση της γονικής σχέσης όσον αφορά μόνον τον έναν γονέα (για παράδειγμα, όσον αφορά μόνον τον γενετικό γονέα σε ζευγάρι του ίδιου φύλου), μπορεί να εφαρμοστεί οποιοδήποτε από τα δύο επικουρικά δίκαια, δηλαδή το δίκαιο του κράτους ιθαγένειας του ενός ή του άλλου γονέα ή το δίκαιο του κράτους γέννησης του τέκνου, για τη θεμελίωση της γονικής σχέσης όσον αφορά τον δεύτερο γονέα (για παράδειγμα, όσον αφορά τον μη γενετικό γονέα σε ζευγάρι του ίδιου φύλου). Δεδομένου ότι, στις περιπτώσεις αυτές, τόσο η γονική σχέση όσον αφορά τον έναν γονέα όσο και η γονική σχέση όσον αφορά τον άλλο γονέα θα θεμελιώνονται σύμφωνα με ένα από τα δίκαια που ορίζονται ως εφαρμοστέα από τον παρόντα κανονισμό, η γονική σχέση όσον αφορά κάθε γονέα, συμπεριλαμβανομένης της περίπτωσης κατά την οποία έχει θεμελιωθεί από τις αρχές διαφορετικών κρατών μελών, θα πρέπει να αναγνωρίζεται σε όλα τα άλλα κράτη μέλη σύμφωνα με τους κανόνες του παρόντος κανονισμού, όταν η γονική σχέση όσον αφορά κάθε γονέα έχει θεμελιωθεί από τις αρχές κράτους μέλους τα δικαστήρια του οποίου έχουν δικαιοδοσία δυνάμει του παρόντος κανονισμού.

- (53) Θα πρέπει να εφαρμόζεται οποιοδήποτε από τα δίκαια που ορίζονται ως εφαρμοστέα από τον παρόντα κανονισμό ακόμη και αν δεν πρόκειται για δίκαιο κράτους μέλους.
- (54) Για να διασφαλιστεί η ασφάλεια δικαίου και η συνέχεια της γονικής σχέσης, όταν η γονική σχέση έχει θεμελιωθεί σε κράτος μέλος σύμφωνα με ένα από τα δίκαια που ορίζονται ως εφαρμοστέα από τον παρόντα κανονισμό, η αλλαγή του εφαρμοστέου δικαίου ως αποτέλεσμα της αλλαγής της συνήθους διαμονής του προσώπου που γέννησε ή της ιθαγένειας οποιουδήποτε από τους γονείς δεν θα πρέπει να επηρεάζει τη γονική σχέση που έχει ήδη θεμελιωθεί.
- (55) Ένα ενδιαφερόμενο μέρος μπορεί να προβεί σε μονομερή πράξη που αποσκοπεί στην παραγωγή έννομων αποτελεσμάτων σχετικά με γονική σχέση που έχει θεμελιωθεί ή πρόκειται να θεμελιωθεί, όπως είναι, για παράδειγμα, η αναγνώριση της πατρότητας ή η χορήγηση συγκατάθεσης ενός συζύγου για τη χρήση τεχνολογίας υποβοηθούμενης αναπαραγωγής. Μια τέτοια πράξη θα πρέπει να είναι τυπικά έγκυρη εάν πληροί τις τυπικές προϋποθέσεις του δικαίου που ορίζεται ως εφαρμοστέο από τον παρόντα κανονισμό, ή του δικαίου του κράτους στο οποίο το πρόσωπο που προβαίνει στην πράξη έχει τη συνήθη διαμονή του, ή του δικαίου του κράτους στο οποίο διενεργήθηκε η πράξη.
- (56) Λόγοι δημόσιου συμφέροντος θα πρέπει να παρέχουν τη δυνατότητα στα δικαστήρια και σε άλλες αρμόδιες αρχές που θεμελιώνουν γονική σχέση στα κράτη μέλη να μη λαμβάνουν υπόψη, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, ορισμένες διατάξεις αλλοδαπού δικαίου, όταν σε μια συγκεκριμένη περίπτωση η εφαρμογή των διατάξεων αυτών θα ήταν προδήλως ασυμβίβαστη με τη δημόσια τάξη του συγκεκριμένου κράτους μέλους. Ωστόσο, τα δικαστήρια ή οι άλλες αρμόδιες αρχές δεν θα πρέπει να μπορούν να εφαρμόζουν την εξαίρεση σχετικά με τη δημόσια τάξη προκειμένου να μην εφαρμόζουν το δίκαιο άλλου κράτους, όταν κάτι τέτοιο θα αντέβαινε στον Χάρτη και, ιδίως, στο άρθρο 21 αυτού, το οποίο απαγορεύει τις διακρίσεις.
- (57) Επειδή υπάρχουν κράτη στα οποία ενδέχεται να συνυπάρχουν δύο ή περισσότερα συστήματα δικαίου ή σύνολα κανόνων τα οποία αφορούν τα ζητήματα που ρυθμίζονται από τον παρόντα κανονισμό, μια διάταξη θα πρέπει να προβλέπει τον βαθμό στον οποίο οι διατάξεις του παρόντος κανονισμού εφαρμόζονται στις διάφορες εδαφικές ενότητες αυτών των κρατών.
- (58) Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να προβλέπει την αναγνώριση δικαστικών αποφάσεων και δημόσιων εγγράφων που θεμελιώνουν γονική σχέση με δεσμευτική νομική ισχύ και έχουν εκδοθεί σε άλλο κράτος μέλος.
- (59) Ανάλογα με το εθνικό δίκαιο, δημόσιο έγγραφο που θεμελιώνει γονική σχέση με δεσμευτική νομική ισχύ στο κράτος μέλος προέλευσης μπορεί να είναι, για παράδειγμα, συμβολαιογραφική πράξη υιοθεσίας ή διοικητική απόφαση που θεμελιώνει γονική σχέση μετά την αναγνώριση της πατρότητας. Ο παρών κανονισμός θα πρέπει επίσης να προβλέπει την αποδοχή δημόσιων εγγράφων που δεν έχουν δεσμευτική νομική ισχύ στο κράτος μέλος προέλευσης, αλλά τα οποία έχουν αποδεικτική ισχύ στο εν λόγω κράτος μέλος. Ανάλογα με το εθνικό δίκαιο, τέτοιο δημόσιο έγγραφο μπορεί να είναι, για παράδειγμα, ληξιαρχική πράξη γέννησης ή πιστοποιητικό γονικής σχέσης που αποδεικνύει γονική σχέση που έχει θεμελιωθεί στο κράτος μέλος προέλευσης (ανεξάρτητα από το αν η γονική σχέση έχει θεμελιωθεί

απευθείας από τον νόμο ή με πράξη αρμόδιας αρχής, όπως δικαστική απόφαση, συμβολαιογραφική πράξη, διοικητική απόφαση ή καταχώριση).

- (60) Η αμοιβαία εμπιστοσύνη προς την απονομή της δικαιοσύνης στην Ένωση δικαιολογεί την αρχή σύμφωνα με την οποία οι δικαστικές αποφάσεις που θεμελιώνουν γονική σχέση σε ένα κράτος μέλος θα πρέπει να αναγνωρίζονται σε όλα τα κράτη μέλη χωρίς να απαιτείται διαδικασία αναγνώρισης. Ειδικότερα, οι αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους στο οποίο απευθύνεται η αίτηση, όταν τους υποβάλλεται δικαστική απόφαση που έχει εκδοθεί σε άλλο κράτος μέλος και η οποία θεμελιώνει γονική σχέση και δεν είναι πλέον δυνατόν να προσβληθεί στο κράτος μέλος προέλευσης, θα πρέπει να αναγνωρίζουν τη δικαστική απόφαση απευθείας από τον νόμο χωρίς να απαιτείται καμία ειδική διαδικασία και να ενημερώνουν ανάλογα τα αρχεία σχετικά με τη γονική σχέση στο σχετικό μητρώο.
- (61) Θα πρέπει να εναπόκειται στο εθνικό δίκαιο να ορίσει αν οι λόγοι άρνησης μπορούν να προβληθούν από διάδικο ή αυτεπαγγέλτως. Αυτό δεν θα πρέπει να εμποδίζει οποιοδήποτε ενδιαφερόμενο μέρος που επιθυμεί να ζητήσει την αναγνώριση δικαστικής απόφασης σχετικά με γονική σχέση που έχει εκδοθεί σε άλλο κράτος μέλος ως κύριο ζήτημα σε μια διαφορά να υποβάλει αίτηση σε δικαστήριο για την έκδοση δικαστικής απόφασης στην οποία να ορίζεται ότι δεν συντρέχουν λόγοι άρνησης της αναγνώρισης της εν λόγω δικαστικής απόφασης. Θα πρέπει να εναπόκειται στο εθνικό δίκαιο του κράτους μέλους, στο οποίο υποβάλλεται η αίτηση, να ορίσει ποιος μπορεί να θεωρηθεί ως ενδιαφερόμενος που δικαιούται να υποβάλει τέτοια αίτηση.
- (62) Η αναγνώριση, σε ένα κράτος μέλος, δικαστικών αποφάσεων που αφορούν γονική σχέση και έχουν εκδοθεί σε άλλο κράτος μέλος θα πρέπει να βασίζεται στην αρχή της αμοιβαίας εμπιστοσύνης. Ως εκ τούτου, οι λόγοι της μη αναγνώρισης θα πρέπει να περιορίζονται στον ελάχιστο αναγκαίο βαθμό υπό το πρίσμα του υποκείμενου σκοπού του παρόντος κανονισμού, ο οποίος συνίσταται στη διευκόλυνση της αναγνώρισης της γονικής σχέσης και στην αποτελεσματική προστασία των δικαιωμάτων των παιδιών και του υπέρτερου συμφέροντος του παιδιού σε διασυνοριακές καταστάσεις.
- (63) Η αναγνώριση δικαστικής απόφασης θα πρέπει να απορρίπτεται μόνο εάν συντρέχουν ένας ή περισσότεροι από τους λόγους άρνησης της αναγνώρισης που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό. Οι λόγοι άρνησης της αναγνώρισης απαριθμούνται εξαντλητικά στον παρόντα κανονισμό. Δεν θα πρέπει να είναι δυνατό να γίνεται επίκληση, ως λόγων άρνησης, λόγων που δεν αναφέρονται στον παρόντα κανονισμό, όπως, για παράδειγμα, της παραβίασης του κανόνα της εκκρεμοδικίας. Μεταγενέστερη δικαστική απόφαση θα πρέπει πάντοτε να αντικαθιστά προγενέστερη δικαστική απόφαση στον βαθμό που είναι ασυμβίβαστες.
- (64) Σε ό,τι αφορά την ευκαιρία που δίδεται στα παιδιά ηλικίας κάτω των 18 ετών να εκφράσουν τις απόψεις τους, θα πρέπει να εναπόκειται στο δικαστήριο προέλευσης να αποφασίσει σχετικά με την ενδεδειγμένη μέθοδο ακρόασης του παιδιού. Συνεπώς, δεν θα πρέπει να είναι δυνατή η άρνηση αναγνώρισης δικαστικής απόφασης με μόνη αιτιολογία ότι το δικαστήριο προέλευσης χρησιμοποίησε διαφορετική μέθοδο ακρόασης του παιδιού από αυτήν που θα χρησιμοποιούσε το δικαστήριο στο κράτος μέλος της αναγνώρισης.

- (65) Τα δημόσια έγγραφα με δεσμευτική νομική ισχύ στο κράτος μέλος προέλευσης θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ως ισοδύναμα με τις «δικαστικές αποφάσεις» για τους σκοπούς των κανόνων αναγνώρισης του παρόντος κανονισμού.
- (66) Μολονότι η υποχρέωση παροχής στα παιδιά ηλικίας κάτω των 18 ετών της δυνατότητας να εκφράσουν τις απόψεις τους βάσει του παρόντος κανονισμού δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται στα δημόσια έγγραφα με δεσμευτική νομική ισχύ, ωστόσο το δικαίωμα των παιδιών να εκφράσουν τις απόψεις τους θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη δυνάμει του άρθρου 24 του Χάρτη και υπό το πρίσμα του άρθρου 12 της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού, όπως αυτά εφαρμόζονται στην εθνική νομοθεσία και διαδικασία. Το γεγονός ότι τα παιδιά δεν είχαν τη δυνατότητα να εκφράσουν τις απόψεις τους δεν θα πρέπει αυτομάτως να αποτελεί λόγο άρνησης της αναγνώρισης δημόσιων εγγράφων με δεσμευτική νομική ισχύ.
- (67) Η αναγνώριση σε κράτος μέλος, δυνάμει του παρόντος κανονισμού, δικαστικής απόφασης η οποία θεμελιώνει γονική σχέση και έχει εκδοθεί σε άλλο κράτος μέλος, ή δημόσιου εγγράφου που θεμελιώνει γονική σχέση με δεσμευτική νομική ισχύ και έχει συνταχθεί ή καταχωριστεί σε άλλο κράτος μέλος, δεν θα πρέπει να συνεπάγεται την αναγνώριση του ενδεχόμενου γάμου ή συμφώνου συμβίωσης των γονέων του τέκνου του οποίου η γονική σχέση έχει ήδη ή πρόκειται να θεμελιωθεί.
- (68) Προκειμένου να ληφθούν υπόψη τα διαφορετικά καθεστώτα που διέπουν τη γονική σχέση στα κράτη μέλη, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να εγγυάται την αποδοχή, σε όλα τα κράτη μέλη, δημόσιων εγγράφων που δεν έχουν δεσμευτική νομική ισχύ στο κράτος μέλος προέλευσης, αλλά έχουν αποδεικτική ισχύ στο εν λόγω κράτος μέλος. Τα εν λόγω δημόσια έγγραφα μπορούν να έχουν αποδεικτική ισχύ όσον αφορά γονική σχέση που έχει ήδη θεμελιωθεί ή όσον αφορά άλλα πραγματικά περιστατικά. Ανάλογα με το εθνικό δίκαιο, δημόσια έγγραφα που αποδεικνύουν γονική σχέση που έχει ήδη θεμελιωθεί μπορούν να είναι, για παράδειγμα, ληξιαρχική πράξη γέννησης, πιστοποιητικό γονικής σχέσης ή απόσπασμα ληξιαρχείου σχετικά με τη γέννηση. Δημόσια έγγραφα που αποδεικνύουν άλλα πραγματικά περιστατικά μπορούν να είναι, για παράδειγμα, συμβολαιογραφικό ή διοικητικό έγγραφο στο οποίο έχει καταχωριστεί αναγνώριση της πατρότητας, συμβολαιογραφικό ή διοικητικό έγγραφο στο οποίο έχει καταχωριστεί συγκατάθεση της μητέρας ή του τέκνου για τη θεμελίωση της γονικής σχέσης, συμβολαιογραφικό ή διοικητικό έγγραφο στο οποίο έχει καταχωριστεί συγκατάθεση ενός συζύγου για τη χρήση τεχνολογίας υποβοηθούμενης αναπαραγωγής, ή συμβολαιογραφικό ή διοικητικό έγγραφο στο οποίο έχει καταχωριστεί εκ των πραγμάτων συναγόμενη σχέση γονέα-τέκνου.
- (69) Τα δημόσια έγγραφα που δεν έχουν δεσμευτική νομική ισχύ στο κράτος μέλος προέλευσης αλλά έχουν αποδεικτική ισχύ στο εν λόγω κράτος μέλος θα πρέπει να έχουν την ίδια αποδεικτική ισχύ σε άλλο κράτος μέλος με εκείνη που έχουν στο κράτος μέλος προέλευσης ή την πλησιέστερη ισχύ. Κατά τον προσδιορισμό της αποδεικτικής ισχύος δημόσιου εγγράφου αυτού του είδους σε άλλο κράτος μέλος ή της πλησιέστερης ισχύος, θα πρέπει να γίνεται αναφορά στο είδος και την εμβέλεια της αποδεικτικής ισχύος του δημόσιου εγγράφου στο κράτος μέλος προέλευσης. Συνεπώς, η αποδεικτική ισχύς δημόσιου εγγράφου αυτού του είδους σε άλλο κράτος μέλος θα πρέπει να εξαρτάται από το δίκαιο του κράτους μέλους προέλευσης.

- (70) Η «γνησιότητα» δημόσιου εγγράφου που δεν έχει δεσμευτική νομική ισχύ στο κράτος μέλος προέλευσης, αλλά έχει αποδεικτική ισχύ στο εν λόγω κράτος μέλος, θα πρέπει να αποτελεί αυτοτελή έννοια που καλύπτει στοιχεία όπως η αυθεντικότητα του εγγράφου, οι απαιτήσεις που αφορούν τον τύπο του εγγράφου, οι εξουσίες της αρχής που συντάσσει το έγγραφο και η διαδικασία βάσει της οποίας συντάσσεται το έγγραφο. Θα πρέπει να καλύπτει επίσης τα πραγματικά στοιχεία που έχουν καταχωριστεί στο δημόσιο έγγραφο. Οποιοδήποτε μέρος επιθυμεί να αμφισβητήσει τη γνησιότητα δημόσιου εγγράφου αυτού του είδους θα πρέπει να το πράξει ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου στο κράτος μέλος προέλευσης του δημόσιου εγγράφου σύμφωνα με το δίκαιο αυτού του κράτους μέλους.
- (71) Ο όρος «νομική πράξη» (για παράδειγμα, η αναγνώριση πατρότητας ή η χορήγηση συγκατάθεσης) ή ο όρος «έννομη σχέση» (για παράδειγμα, η γονική σχέση με ένα τέκνο), ο οποίος έχει καταχωριστεί σε δημόσιο έγγραφο το οποίο δεν έχει δεσμευτική νομική ισχύ στο κράτος μέλος προέλευσης αλλά έχει αποδεικτική ισχύ στο εν λόγω κράτος μέλος, θα πρέπει να ερμηνεύεται ως αναφερόμενος στο περιεχόμενο ως προς την ουσία που έχει καταχωριστεί στο δημόσιο έγγραφο. Οποιοδήποτε μέρος επιθυμεί να αμφισβητήσει νομική πράξη ή έννομη σχέση που έχει καταχωριστεί στο δημόσιο έγγραφο θα πρέπει να το πράξει ενώπιον των δικαστηρίων που έχουν διεθνή δικαιοδοσία δυνάμει του παρόντος κανονισμού, τα οποία θα πρέπει να αποφασίζουν επί της αμφισβήτησης σύμφωνα με το δίκαιο που ορίζεται από τον παρόντα κανονισμό ως εφαρμοστέο στη θεμελίωση της γονικής σχέσης.
- (72) Εάν, στο πλαίσιο διαδικασίας ενώπιον δικαστηρίου κράτους μέλους, εγερθεί παρεμπιπτόντως ζήτημα σχετικό με την νομική πράξη ή την έννομη σχέση που έχει καταχωριστεί σε δημόσιο έγγραφο, το οποίο δεν έχει δεσμευτική νομική ισχύ στο κράτος μέλος προέλευσης αλλά έχει αποδεικτική ισχύ στο εν λόγω κράτος μέλος, το δικαστήριο αυτό θα πρέπει να έχει δικαιοδοσία να επιληφθεί του θέματος.
- (73) Όταν αμφισβητείται δημόσιο έγγραφο το οποίο δεν έχει δεσμευτική νομική ισχύ στο κράτος μέλος προέλευσης αλλά έχει αποδεικτική ισχύ στο εν λόγω κράτος μέλος, δεν θα πρέπει να έχει αποδεικτική ισχύ σε κράτος μέλος διάφορο του κράτους μέλους προέλευσης για όσο χρονικό διάστημα εκκρεμεί η αμφισβήτηση. Εάν η αμφισβήτηση αφορά μόνο συγκεκριμένο στοιχείο σχετικό με τη νομική πράξη ή τις έννομες σχέσεις που έχουν καταχωριστεί στο δημόσιο έγγραφο, το υπό αμφισβήτηση δημόσιο έγγραφο δεν θα πρέπει να έχει αποδεικτική ισχύ σε κράτος μέλος διάφορο του κράτους μέλους προέλευσης όσον αφορά το ζήτημα που αμφισβητήθηκε, για όσο χρονικό διάστημα εκκρεμεί η αμφισβήτηση. Ένα δημόσιο έγγραφο το οποίο ύστερα από αμφισβήτηση κηρύσσεται άκυρο, θα πρέπει να παύει να έχει οποιαδήποτε αποδεικτική ισχύ.
- (74) Η αρχή στην οποία υποβάλλονται, στο πλαίσιο της εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, δύο ασυμβίβαστα δημόσια έγγραφα τα οποία δεν θεμελιώνουν τη γονική σχέση με δεσμευτική νομική ισχύ αλλά έχουν αποδεικτική ισχύ στο αντίστοιχο κράτος μέλος προέλευσής τους, θα πρέπει να αξιολογήσει αν και σε ποιο από τα δημόσια έγγραφα θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα λαμβάνοντας υπόψη τις περιστάσεις της συγκεκριμένης υπόθεσης. Εφόσον από τις περιστάσεις αυτές δεν καθίσταται σαφές αν και σε ποιο από τα δημόσια έγγραφα αυτού του είδους θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα, το ζήτημα θα πρέπει να κρίνεται από τα δικαστήρια που έχουν διεθνή δικαιοδοσία δυνάμει του παρόντος κανονισμού ή εφόσον εγερθεί παρεμπιπτόντως ως σχετικό ζήτημα στο πλαίσιο διαδικασίας από το δικαστήριο που έχει επιληφθεί της εν λόγω διαδικασίας.

- (75) Λόγοι δημόσιου συμφέροντος θα πρέπει να παρέχουν τη δυνατότητα στα δικαστήρια ή σε άλλες αρμόδιες αρχές κράτους μέλους να αρνούνται, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, να αναγνωρίσουν ή, ανάλογα με την περίπτωση, να αποδεχθούν δικαστική απόφαση ή δημόσιο έγγραφο που αφορά γονική σχέση που έχει θεμελιωθεί σε άλλο κράτος μέλος όταν, σε μια συγκεκριμένη περίπτωση, η εν λόγω αναγνώριση ή αποδοχή θα ήταν προδήλως ασυμβίβαστη με τη δημόσια τάξη (*ordre public*) του συγκεκριμένου κράτους μέλους. Ωστόσο, τα δικαστήρια ή άλλες αρμόδιες αρχές δεν θα πρέπει να μπορούν να αρνηθούν να αναγνωρίσουν ή, κατά περίπτωση, να αποδεχθούν δικαστική απόφαση ή δημόσιο έγγραφο που έχει εκδοθεί σε άλλο κράτος μέλος, όταν κάτι τέτοιο θα αντέβαινε στον Χάρτη και, ιδίως, στο άρθρο 21, το οποίο απαγορεύει τις διακρίσεις.
- (76) Προκειμένου η αναγνώριση της γονικής σχέσης που έχει θεμελιωθεί σε ένα κράτος μέλος να διευθετείται γρήγορα, ομαλά και αποτελεσματικά, τα τέκνα ή ο/οι γονέας/-είς τους θα πρέπει να είναι σε θέση να αποδεικνύουν εύκολα το καθεστώς του τέκνου σε άλλο κράτος μέλος. Για να μπορούν να το πράξουν, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να προβλέπει την καθιέρωση ενός ενιαίου πιστοποιητικού, του ευρωπαϊκού πιστοποιητικού γονικής σχέσης, που θα εκδίδεται προς χρήση σε άλλο κράτος μέλος. Για την τήρηση της αρχής της επικουρικότητας, το ευρωπαϊκό πιστοποιητικό γονικής σχέσης δεν θα πρέπει να αντικαθιστά εσωτερικά έγγραφα που τυχόν υφίστανται για παρόμοιους σκοπούς στα κράτη μέλη.
- (77) Η αρχή έκδοσης του ευρωπαϊκού πιστοποιητικού γονικής σχέσης θα πρέπει να τηρεί τις διατυπώσεις που απαιτούνται για την καταχώριση της γονικής σχέσης στο κράτος μέλος στο οποίο τηρείται το μητρώο. Για τον σκοπό αυτό, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να προβλέπει ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών σχετικά με τις διατυπώσεις αυτές.
- (78) Η χρήση του ευρωπαϊκού πιστοποιητικού γονικής σχέσης δεν θα πρέπει να είναι υποχρεωτική. Αυτό σημαίνει ότι τα πρόσωπα που δικαιούνται να υποβάλουν αίτηση για ευρωπαϊκό πιστοποιητικό γονικής σχέσης, δηλαδή το τέκνο ή ο νόμιμος εκπρόσωπος, δεν θα πρέπει να έχουν καμία υποχρέωση να το πράξουν και θα πρέπει να είναι ελεύθερα να προσκομίσουν τα άλλα έγγραφα που είναι διαθέσιμα βάσει του παρόντος κανονισμού (δικαστική απόφαση ή δημόσιο έγγραφο) όταν ζητούν αναγνώριση σε άλλο κράτος μέλος. Εντούτοις, καμία αρχή ή πρόσωπο ενώπιον του οποίου προσκομίζεται ευρωπαϊκό πιστοποιητικό γονικής σχέσης που έχει εκδοθεί σε άλλο κράτος μέλος δεν θα πρέπει να μπορεί να ζητήσει να υποβληθεί σε αυτό αντί του ευρωπαϊκού πιστοποιητικού γονικής σχέσης δικαστική απόφαση ή δημόσιο έγγραφο.
- (79) Το ευρωπαϊκό πιστοποιητικό γονικής σχέσης θα πρέπει να εκδίδεται στο κράτος μέλος στο οποίο θεμελιώθηκε η γονική σχέση και του οποίου τα δικαστήρια έχουν δικαιοδοσία δυνάμει του παρόντος κανονισμού. Εναπόκειται σε κάθε κράτος μέλος να προσδιορίσει στην εσωτερική του νομοθεσία ποιες αρχές είναι αρμόδιες να εκδίδουν το ευρωπαϊκό πιστοποιητικό γονικής σχέσης, αν δηλαδή θα είναι τα δικαστήρια ή άλλες αρχές αρμόδιες για θέματα γονικής σχέσης, όπως, για παράδειγμα, διοικητικές αρχές, συμβολαιογράφοι ή ληξίαρχοι. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να γνωστοποιούν στην Επιτροπή τις σχετικές πληροφορίες για τις αρχές που εξουσιοδοτούνται δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας να εκδίδουν το ευρωπαϊκό πιστοποιητικό γονικής σχέσης, ώστε οι πληροφορίες αυτές να μπορούν να δημοσιοποιούνται.

- (80) Ενώ το περιεχόμενο και τα αποτελέσματα εθνικού δημόσιου εγγράφου που αποδεικνύει γονική σχέση (όπως ληξιαρχική πράξη γέννησης ή πιστοποιητικό γονικής σχέσης) ποικίλλουν ανάλογα με το κράτος μέλος προέλευσης, το ευρωπαϊκό πιστοποιητικό γονικής σχέσης θα πρέπει να έχει το ίδιο περιεχόμενο και να παράγει τα ίδια αποτελέσματα σε όλα τα κράτη μέλη. Θα πρέπει να έχει αποδεικτική ισχύ και θα πρέπει να τεκμαίρεται ότι αποδεικνύει με ακρίβεια τα στοιχεία που έχουν θεμελιωθεί σύμφωνα με το δίκαιο το οποίο ορίζεται από τον παρόντα κανονισμό ως εφαρμοστέο στη θεμελίωση της γονικής σχέσης. Η αποδεικτική ισχύς του ευρωπαϊκού πιστοποιητικού γονικής σχέσης δεν θα πρέπει να επεκτείνεται σε στοιχεία που δεν διέπονται από τον παρόντα κανονισμό, όπως η προσωπική κατάσταση των γονέων του τέκνου το οποίο αφορά η γονική σχέση. Ενώ η γλώσσα εθνικού δημόσιου εγγράφου που αποδεικνύει τη γονική σχέση είναι η γλώσσα του κράτους μέλους προέλευσης, το έντυπο του ευρωπαϊκού πιστοποιητικού γονικής σχέσης που προσαρτάται στον παρόντα κανονισμό είναι διαθέσιμο σε όλες τις γλώσσες της Ένωσης.
- (81) Το δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή θα πρέπει να εκδίδει το ευρωπαϊκό πιστοποιητικό γονικής σχέσης κατόπιν αίτησης. Η αρχή έκδοσης θα πρέπει να φυλάσσει το πρωτότυπο του ευρωπαϊκού πιστοποιητικού γονικής σχέσης και θα πρέπει να εκδίδει ένα ή περισσότερα επικυρωμένα αντίγραφα του ευρωπαϊκού πιστοποιητικού γονικής σχέσης για τον αιτούντα ή για νόμιμο εκπρόσωπο. Δεδομένης της σταθερότητας του καθεστώτος της γονικής σχέσης στη μεγάλη πλειονότητα των περιπτώσεων, η ισχύς των αντιγράφων του ευρωπαϊκού πιστοποιητικού γονικής σχέσης δεν θα πρέπει να περιορίζεται χρονικά, με την επιφύλαξη της δυνατότητας διόρθωσης, τροποποίησης, αναστολής ή ανάκλησης του ευρωπαϊκού πιστοποιητικού γονικής σχέσης, αν είναι αναγκαίο. Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να προβλέπει ένδικα μέσα κατά αποφάσεων της αρχής έκδοσης, συμπεριλαμβανομένων των αποφάσεων περί άρνησης έκδοσης ευρωπαϊκού πιστοποιητικού γονικής σχέσης. Σε περίπτωση διόρθωσης, τροποποίησης, αναστολής ή ανάκλησης του ευρωπαϊκού πιστοποιητικού γονικής σχέσης, η αρχή έκδοσης θα πρέπει να ενημερώνει τα πρόσωπα για τα οποία έχουν εκδοθεί επικυρωμένα αντίγραφα, προκειμένου να αποτρέπεται η αθέμιτη χρησιμοποίηση των αντιγράφων αυτών.
- (82) Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να προβλέπει ένα σύγχρονο μέσο πρόσβασης στη δικαιοσύνη που θα παρέχει τη δυνατότητα στα φυσικά πρόσωπα ή τους νόμιμους εκπροσώπους τους και στα δικαστήρια ή σε άλλες αρμόδιες αρχές των κρατών μελών να επικοινωνούν ηλεκτρονικά μέσω του ευρωπαϊκού σημείου ηλεκτρονικής πρόσβασης που δημιουργήθηκε στη διαδικτυακή πύλη της ευρωπαϊκής ηλεκτρονικής δικαιοσύνης με τον κανονισμό (ΕΕ) .../... [κανονισμός για την ψηφιοποίηση]. Θα πρέπει να διασφαλιστεί η συνοχή με τον [κανονισμό για την ψηφιοποίηση]. Ως εκ τούτου, είναι σκόπιμο ο παρών κανονισμός να παραπέμπει στον [κανονισμό για την ψηφιοποίηση], κατά περίπτωση, μεταξύ άλλων όσον αφορά τους ορισμούς του «αποκεντρωμένου συστήματος ΤΠ» και του «ευρωπαϊκού σημείου ηλεκτρονικής πρόσβασης». Το ευρωπαϊκό σημείο ηλεκτρονικής πρόσβασης αποτελεί μέρος ενός αποκεντρωμένου συστήματος ΤΠ. Το αποκεντρωμένο σύστημα ΤΠ θα πρέπει να περιλαμβάνει τα συστήματα υποστηρικτικών λειτουργιών των κρατών μελών και διαλειτουργικά σημεία πρόσβασης, συμπεριλαμβανομένου του ευρωπαϊκού σημείου ηλεκτρονικής πρόσβασης, μέσω των οποίων θα πρέπει να είναι διασυνδεδεμένα. Τα σημεία πρόσβασης του αποκεντρωμένου συστήματος ΤΠ θα πρέπει να βασίζονται στο σύστημα e-CODEX που καθιερώθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2022/850. Το

ευρωπαϊκό πλαίσιο διαλειτουργικότητας παρέχει την έννοια αναφοράς για τη διαλειτουργική εφαρμογή πολιτικής²⁸.

- (83) Το ευρωπαϊκό σημείο ηλεκτρονικής πρόσβασης θα πρέπει να παρέχει τη δυνατότητα σε φυσικά πρόσωπα ή στους νόμιμους εκπροσώπους τους να υποβάλλουν αίτηση για την έκδοση ευρωπαϊκού πιστοποιητικού γονικής σχέσης και να λαμβάνουν και να αποστέλλουν το εν λόγω πιστοποιητικό ηλεκτρονικά. Θα πρέπει επίσης να τους παρέχει τη δυνατότητα να επικοινωνούν ηλεκτρονικά με τα δικαστήρια ή άλλες αρμόδιες αρχές των κρατών μελών σε διαδικασίες για την έκδοση απόφασης που ορίζει ότι δεν συντρέχουν λόγοι άρνησης της αναγνώρισης δικαστικής απόφασης ή δημόσιου εγγράφου που αφορά γονική σχέση, ή σε διαδικασίες για την άρνηση αναγνώρισης δικαστικής απόφασης ή δημόσιου εγγράφου που αφορά γονική σχέση. Τα δικαστήρια ή άλλες αρμόδιες αρχές των κρατών μελών θα πρέπει να επικοινωνούν με τους πολίτες μέσω του ευρωπαϊκού σημείου ηλεκτρονικής πρόσβασης, μόνο στις περιπτώσεις όπου ο πολίτης έχει δώσει την προηγούμενη ρητή συγκατάθεσή του για τη χρήση αυτού του μέσου επικοινωνίας.
- (84) Ο παρών κανονισμός δεν θα πρέπει να θίγει την εφαρμογή των συμβάσεων αριθ. 16, αριθ. 33 και αριθ. 34 της Διεθνούς Επιτροπής Προσωπικής Κατάστασης (ICCS) όσον αφορά τα πολύγλωσσα αποσπάσματα και τις ληξιαρχικές πράξεις γέννησης μεταξύ κρατών μελών ή μεταξύ κράτους μέλους και τρίτου κράτους.
- (85) Προκειμένου να διασφαλιστούν ενιαίες προϋποθέσεις για την εκτέλεση του παρόντος κανονισμού όσον αφορά τη δημιουργία του αποκεντρωμένου συστήματος ΤΠ για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, θα πρέπει να ανατεθούν στην Επιτροπή εκτελεστικές αρμοδιότητες. Οι εν λόγω αρμοδιότητες θα πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου²⁹.
- (86) Προκειμένου να διασφαλιστεί η επικαιροποίηση των βεβαιώσεων που προβλέπονται στα κεφάλαια IV και V και του ευρωπαϊκού πιστοποιητικού γονικής σχέσης που προβλέπεται στο κεφάλαιο VI του παρόντος κανονισμού, θα πρέπει να ανατεθεί στην Επιτροπή η εξουσία έκδοσης πράξεων σύμφωνα με το άρθρο 290 της ΣΛΕΕ για την τροποποίηση των παραρτημάτων Ι έως V του παρόντος κανονισμού. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό η Επιτροπή να διεξάγει, κατά τις προπαρασκευαστικές της εργασίες, τις κατάλληλες διαβουλεύσεις, μεταξύ άλλων σε επίπεδο εμπειρογνομόνων, και οι διαβουλεύσεις αυτές να πραγματοποιούνται σύμφωνα με τις αρχές που ορίζονται στη διοργανική συμφωνία της 13ης Απριλίου 2016 για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου³⁰. Πιο συγκεκριμένα, προκειμένου να εξασφαλίζεται η ισότιμη συμμετοχή στην προετοιμασία των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων, το Συμβούλιο λαμβάνει όλα τα έγγραφα κατά τον ίδιο χρόνο με τους εμπειρογνώμονες των κρατών μελών, και οι εμπειρογνώμονές τους έχουν συστηματικά πρόσβαση στις συνεδριάσεις των ομάδων

²⁸ COM(2022) 710 final και COM(2022) 720 final, της 18ης Νοεμβρίου 2022.

²⁹ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή (ΕΕ L 55 της 28.2.2011, σ. 13).

³⁰ Διοργανική συμφωνία μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου (ΕΕ L 123 της 12.5.2016, σ. 1).

εμπειρογνομόνων της Επιτροπής που ασχολούνται με την προετοιμασία κατ' εξουσιοδότηση πράξεων.

- (87) Η τήρηση των διεθνών δεσμεύσεων που αναλαμβάνουν τα κράτη μέλη συνεπάγεται ότι ο παρών κανονισμός δεν θα πρέπει να επηρεάζει την εφαρμογή διεθνών συμβάσεων στις οποίες έχουν προσχωρήσει ένα ή περισσότερα κράτη μέλη κατά τη χρονική στιγμή της θέσπισης του παρόντος κανονισμού. Για να διευκολυνθεί η πρόσβαση στους κανόνες αυτούς, η Επιτροπή θα πρέπει να προβεί στη δημοσίευση σχετικού καταλόγου στη διαδικτυακή πύλη της ευρωπαϊκής ηλεκτρονικής δικαιοσύνης, με βάση τα στοιχεία που θα της διαβιβάσουν τα κράτη μέλη. Παρόλα αυτά, για λόγους συνέπειας με τους γενικούς στόχους του παρόντος κανονισμού, ο παρών κανονισμός επιβάλλεται, μεταξύ κρατών μελών, να υπερισχύει συμβάσεων οι οποίες έχουν συναφθεί αποκλειστικά μεταξύ δύο ή περισσότερων κρατών μελών στον βαθμό που οι συμβάσεις αυτές αφορούν θέματα ρυθμιζόμενα από τον παρόντα κανονισμό.
- (88) Για τις συμφωνίες με ένα ή περισσότερα τρίτα κράτη που έχουν συναφθεί από κράτος μέλος πριν από την ημερομηνία προσχώρησής του στην Ένωση, εφαρμόζεται το άρθρο 351 της ΣΛΕΕ.
- (89) Η Επιτροπή θα πρέπει να δημοσιοποιεί μέσω της διαδικτυακής πύλης της ευρωπαϊκής ηλεκτρονικής δικαιοσύνης και να ενημερώνει τα στοιχεία που διαβιβάζουν τα κράτη μέλη.
- (90) Ο παρών κανονισμός σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις βασικές αρχές που αναγνωρίζονται στον Χάρτη. Ειδικότερα, ο παρών κανονισμός αποσκοπεί στην προώθηση της εφαρμογής του άρθρου 7 σχετικά με το δικαίωμα κάθε προσώπου στον σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής του, του άρθρου 21 που απαγορεύει τις διακρίσεις και του άρθρου 24 σχετικά με την προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού.
- (91) Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να εφαρμόζεται σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης για την προστασία των δεδομένων και με σεβασμό της προστασίας της ιδιωτικής ζωής, όπως κατοχυρώνεται στον Χάρτη. Κάθε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δυνάμει του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να πραγματοποιείται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³¹ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων, στο εξής: ΓΚΠΔ), τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/1725 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³²

³¹ Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) (ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σ. 1).

³² Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1725 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2018, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα θεσμικά και λοιπά όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης και την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών, και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001 και της απόφασης αριθ. 1247/2002/ΕΚ (ΕΕ L 295 της 21.11.2018, σ. 39).

(κανονισμός της ΕΕ για την προστασία δεδομένων, στο εξής: EUDPR) και την οδηγία 2002/58/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³³.

- (92) Κατά την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, τα δικαστήρια ή άλλες αρμόδιες αρχές των κρατών μελών ενδέχεται να χρειαστεί να επεξεργαστούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για τους σκοπούς της θεμελίωσης γονικής σχέσης σε διασυνοριακές καταστάσεις και της αναγνώρισης γονικής σχέσης μεταξύ των κρατών μελών. Αυτό περιλαμβάνει την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για τη θεμελίωση γονικής σχέσης σε διασυνοριακή κατάσταση, την έκδοση των βεβαιώσεων που συνοδεύουν δικαστικές αποφάσεις ή δημόσια έγγραφα, την έκδοση ευρωπαϊκού πιστοποιητικού γονικής σχέσης, την υποβολή εγγράφων για την αναγνώριση γονικής σχέσης, την έκδοση απόφασης που ορίζει ότι δεν συντρέχουν λόγοι άρνησης της αναγνώρισης της γονικής σχέσης ή την αίτηση για άρνηση αναγνώρισης της γονικής σχέσης. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που υποβάλλονται σε επεξεργασία από δικαστήρια ή άλλες αρμόδιες αρχές των κρατών μελών σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό περιέχονται στα έγγραφα που διαχειρίζονται τα δικαστήρια ή άλλες αρμόδιες αρχές των κρατών μελών για τους ανωτέρω σκοπούς. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που υποβάλλονται σε επεξεργασία αφορούν ειδικότερα τα παιδιά, τους γονείς τους και τους νόμιμους εκπροσώπους τους. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που διαχειρίζονται τα δικαστήρια ή άλλες αρμόδιες αρχές των κρατών μελών θα πρέπει να υποβάλλονται σε επεξεργασία σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία για την προστασία των δεδομένων, ιδίως τον ΓΚΠΔ. Επιπλέον, κατά την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, η Επιτροπή ενδέχεται να χρειαστεί να επεξεργαστεί δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα σε σχέση με την ηλεκτρονική επικοινωνία μεταξύ φυσικών προσώπων ή των νόμιμων εκπροσώπων τους και δικαστηρίων ή άλλων αρμόδιων αρχών των κρατών μελών για την αίτηση, λήψη και αποστολή ευρωπαϊκού πιστοποιητικού γονικής σχέσης, ή σε διαδικασίες που αφορούν την αναγνώριση ή την άρνηση αναγνώρισης της γονικής σχέσης, μέσω του ευρωπαϊκού σημείου ηλεκτρονικής πρόσβασης στο πλαίσιο του αποκεντρωμένου συστήματος ΤΠ. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που διαχειρίζεται η Επιτροπή θα πρέπει να υποβάλλονται σε επεξεργασία σύμφωνα με τον EUDPR.
- (93) Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να παρέχει τη νομική βάση για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα δικαστήρια ή άλλες αρμόδιες αρχές των κρατών μελών σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφοι 1 και 3 του ΓΚΠΔ και από την Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφοι 1 και 2 του EUDPR. Η επεξεργασία ειδικών κατηγοριών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δυνάμει του παρόντος κανονισμού πληροί τις απαιτήσεις του άρθρου 9 παράγραφος 2 του ΓΚΠΔ, καθώς τα δεδομένα θα υποβάλλονται σε επεξεργασία από δικαστήρια που ενεργούν υπό τη δικαστική τους ιδιότητα σύμφωνα με το στοιχείο στ), ή η επεξεργασία θα είναι αναγκαία για λόγους ουσιαστικού δημόσιου συμφέροντος βάσει του παρόντος κανονισμού, ο οποίος αποσκοπεί στη διευκόλυνση της αναγνώρισης δικαστικών αποφάσεων και δημόσιων εγγράφων που αφορούν γονική σχέση σε άλλο κράτος μέλος, ώστε να διασφαλίζεται η προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και άλλων δικαιωμάτων των παιδιών σε διασυνοριακές καταστάσεις εντός της Ένωσης, σύμφωνα

³³ Οδηγία 2002/58/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 2002, σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία για την προστασία ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες) (ΕΕ L 201 της 31.7.2002, σ. 37).

με το στοιχείο ζ). Ομοίως, η επεξεργασία ειδικών κατηγοριών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δυνάμει του παρόντος κανονισμού πληροί τις απαιτήσεις του άρθρου 10 παράγραφος 2 του EUDPR, καθώς η επεξεργασία δεδομένων θα είναι απαραίτητη για τη θεμελίωση, άσκηση ή υποστήριξη νομικών αξιώσεων σύμφωνα με το στοιχείο στ), ή η επεξεργασία θα είναι απαραίτητη για λόγους ουσιαστικού δημόσιου συμφέροντος βάσει του παρόντος κανονισμού, σύμφωνα με το στοιχείο ζ).

- (94) Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα θα πρέπει να υποβάλλονται σε επεξεργασία δυνάμει του παρόντος κανονισμού μόνο για τους συγκεκριμένους σκοπούς που ορίζονται σε αυτόν, με την επιφύλαξη της περαιτέρω επεξεργασίας για σκοπούς αρχειοθέτησης προς το δημόσιο συμφέρον σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο β) και το άρθρο 89 του ΓΚΠΔ, δεδομένου ότι, μόλις θεμελιωθεί ή αναγνωριστεί η γονική σχέση σε διασυνοριακή κατάσταση, τα δικαστήρια ή άλλες αρμόδιες αρχές των κρατών μελών ενδέχεται να χρειαστεί να επεξεργαστούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για σκοπούς αρχειοθέτησης προς το δημόσιο συμφέρον. Δεδομένου ότι ο παρών κανονισμός αφορά τις διασυνοριακές πτυχές της γονικής σχέσης, η οποία είναι ζήτημα προσωπικής κατάστασης που μπορεί να συνεχίσει να ισχύει για αόριστο χρονικό διάστημα, ο παρών κανονισμός δεν θα πρέπει να περιορίζει την περίοδο αποθήκευσης των πληροφοριών και των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που υποβάλλονται σε επεξεργασία.
- (95) Για τους σκοπούς της θεμελίωσης γονικής σχέσης σε μια διασυνοριακή κατάσταση, της έκδοσης των βεβαιώσεων που συνοδεύουν δικαστικές αποφάσεις ή δημόσια έγγραφα, της έκδοσης ευρωπαϊκού πιστοποιητικού γονικής σχέσης, της υποβολής εγγράφων για την αναγνώριση γονικής σχέσης, της έκδοσης απόφασης που ορίζει ότι δεν συντρέχουν λόγοι άρνησης της αναγνώρισης της γονικής σχέσης ή της αίτησης άρνησης αναγνώρισης της γονικής σχέσης, τα δικαστήρια των κρατών μελών ή άλλες αρμόδιες αρχές που έχουν εξουσιοδοτηθεί από τα κράτη μέλη να εφαρμόζουν τον παρόντα κανονισμό θα πρέπει να θεωρούνται υπεύθυνοι επεξεργασίας κατά την έννοια του άρθρου 4 σημείο 7) του ΓΚΠΔ. Για τους σκοπούς της τεχνικής διαχείρισης, της ανάπτυξης, της συντήρησης, της ασφάλειας και της υποστήριξης του ευρωπαϊκού σημείου ηλεκτρονικής πρόσβασης, και της επικοινωνίας μεταξύ φυσικών προσώπων ή των νόμιμων εκπροσώπων τους και των δικαστηρίων ή άλλων αρμόδιων αρχών των κρατών μελών μέσω του ευρωπαϊκού σημείου ηλεκτρονικής πρόσβασης και του αποκεντρωμένου συστήματος ΤΠ, η Επιτροπή θα πρέπει να θεωρείται υπεύθυνος επεξεργασίας κατά την έννοια του άρθρου 3 σημείο 8) του EUDPR. Οι υπεύθυνοι επεξεργασίας θα πρέπει να διασφαλίζουν την ασφάλεια, την ακεραιότητα, τη γνησιότητα και την εμπιστευτικότητα των δεδομένων που υποβάλλονται σε επεξεργασία για τους ανωτέρω σκοπούς.
- (96) Ζητήθηκε, σύμφωνα με το άρθρο 42 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1725 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³⁴, η γνώμη του Ευρωπαϊκού Επόπτη Προστασίας Δεδομένων, ο οποίος γνωμοδότησε στις [ημερομηνία]³⁵.

³⁴ Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1725 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2018, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα θεσμικά και λοιπά όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης και την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών, και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001 και της απόφασης αριθ. 1247/2002/ΕΚ (ΕΕ L 295 της 21.11.2018, σ. 39).

³⁵ ΕΕ C [αριθμός] της [X.X.XXXX], σ. X.

- (97) [Σύμφωνα με τα άρθρα 1, 2 και 4α παράγραφος 1 του πρωτοκόλλου αριθ. 21 για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας όσον αφορά τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, το οποίο προσαρτάται στη ΣΕΕ και στη ΣΛΕΕ, και με την επιφύλαξη του άρθρου 4 του εν λόγω πρωτοκόλλου, η Ιρλανδία δεν συμμετέχει στην έκδοση του παρόντος κανονισμού και δεν δεσμεύεται απ' αυτόν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή του.] ή
- (97a) [Σύμφωνα με το άρθρο 3 και το άρθρο 4α παράγραφος 1 του πρωτοκόλλου αριθ. 21 για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας όσον αφορά τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, το οποίο προσαρτάται στη ΣΕΕ και στη ΣΛΕΕ, η Ιρλανδία γνωστοποίησε, [με επιστολή της ...], ότι επιθυμεί να συμμετάσχει στην έκδοση και την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού.]
- (98) Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του πρωτοκόλλου αριθ. 22 σχετικά με τη θέση της Δανίας, το οποίο προσαρτάται στη ΣΕΕ και στη ΣΛΕΕ, η Δανία δεν συμμετέχει στη θέσπιση του παρόντος κανονισμού και δεν δεσμεύεται από αυτόν ούτε υπόκειται στη εφαρμογή του.
- (99) Δεδομένου ότι οι στόχοι του παρόντος κανονισμού είναι αδύνατο να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη λόγω των διαφορών που υπάρχουν μεταξύ των εθνικών κανόνων που διέπουν τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο και την αναγνώριση δικαστικών αποφάσεων και δημόσιων εγγράφων, αλλά δύνανται, λόγω της άμεσης εφαρμογής και του δεσμευτικού χαρακτήρα του παρόντος κανονισμού, να επιτευχθούν καλύτερα σε ενωσιακό επίπεδο, η Ένωση μπορεί να λάβει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας του άρθρου 5 της ΣΕΕ. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, που διατυπώνεται στο ίδιο άρθρο, ο παρών κανονισμός δεν υπερβαίνει τα αναγκαία για την επίτευξη των στόχων αυτών,

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ, ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ

Άρθρο 1

Αντικείμενο

Ο παρών κανονισμός θεσπίζει κοινούς κανόνες σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία και το εφαρμοστέο δίκαιο για τη θεμελίωση γονικής σχέσης σε ένα κράτος μέλος σε διασυνοριακές καταστάσεις· κοινούς κανόνες για την αναγνώριση ή, ανάλογα με την περίπτωση, την αποδοχή σε ένα κράτος μέλος δικαστικών αποφάσεων που αφορούν γονική σχέση, καθώς και δημόσιων εγγράφων που αφορούν γονική σχέση και που συντάχθηκαν ή καταχωρίστηκαν σε άλλο κράτος μέλος· και καθιερώνει ευρωπαϊκό πιστοποιητικό γονικής σχέσης.

Άρθρο 2

Σχέση με άλλες διατάξεις του ενωσιακού δικαίου

1. Ο παρών κανονισμός δεν θίγει τα δικαιώματα που το τέκνο αντλεί από το δίκαιο της Ένωσης, ιδίως τα δικαιώματα που το τέκνο απολαμβάνει σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης για την ελεύθερη κυκλοφορία, συμπεριλαμβανομένης της οδηγίας 2004/38/ΕΚ. Ειδικότερα, ο παρών κανονισμός δεν επηρεάζει τους περιορισμούς σχετικά με τη χρήση της δημόσιας τάξης ως λόγου για την άρνηση αναγνώρισης γονικής σχέσης όταν, σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης για την ελεύθερη κυκλοφορία, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να αναγνωρίζουν έγγραφο που θεμελιώνει σχέση γονέα-τέκνου και έχει εκδοθεί από τις αρχές άλλου κράτους μέλους για τους σκοπούς των δικαιωμάτων που απορρέουν από το δίκαιο της Ένωσης.
2. Ο παρών κανονισμός δεν θίγει τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/1191, ειδικότερα όσον αφορά τα δημόσια έγγραφα, όπως ορίζονται στον εν λόγω κανονισμό, σχετικά με τη γέννηση, τη γονική σχέση και την υιοθεσία.

Άρθρο 3

Πεδίο εφαρμογής

1. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται σε αστικές υποθέσεις που αφορούν γονική σχέση σε διασυνοριακές καταστάσεις.
2. Ο παρών κανονισμός δεν εφαρμόζεται:

- α) στην ύπαρξη, το κύρος ή την αναγνώριση γάμου ή σχέσης η οποία, σύμφωνα με το εφαρμοστέο σε αυτήν δίκαιο, παράγει παρόμοια αποτελέσματα, όπως το σύμφωνο συμβίωσης·
 - β) σε υποθέσεις γονικής μέριμνας·
 - γ) στη δικαιοπρακτική ικανότητα φυσικών προσώπων·
 - δ) στη χειραφεσία·
 - ε) στη διακρατική υιοθεσία·
 - στ) στις υποχρεώσεις διατροφής·
 - ζ) σε κληροδοτήματα ή στην κληρονομική διαδοχή·
 - η) στην ιθαγένεια·
 - θ) στις νομικές απαιτήσεις για την καταχώριση γονικής σχέσης σε μητρώο κράτους μέλους και στα αποτελέσματα της καταχώρισης ή της μη καταχώρισης γονικής σχέσης σε μητρώο κράτους μέλους.
3. Ο παρών κανονισμός δεν εφαρμόζεται στην αναγνώριση δικαστικών αποφάσεων που θεμελιώνουν γονική σχέση και έχουν εκδοθεί σε τρίτο κράτος ή στην αναγνώριση ή, κατά περίπτωση, στην αποδοχή δημόσιων εγγράφων που θεμελιώνουν ή αποδεικνύουν γονική σχέση και τα οποία έχουν συνταχθεί ή καταχωριστεί σε τρίτο κράτος.

Άρθρο 4

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

1. «γονική σχέση»: η σχέση γονέα-τέκνου που θεμελιώνεται νομικά. Περιλαμβάνει το νομικό καθεστώς του τέκνου συγκεκριμένου γονέα ή γονέων·
2. «τέκνο»: πρόσωπο οποιασδήποτε ηλικίας του οποίου η γονική σχέση πρέπει να θεμελιωθεί, να αναγνωριστεί ή να αποδειχθεί·
3. «θεμελίωση της γονικής σχέσης»: ο νομικός καθορισμός της σχέσης μεταξύ ενός τέκνου και κάθε γονέα, συμπεριλαμβανομένης της θεμελίωσης γονικής σχέσης μετά από αγωγή αμφισβήτησης γονικής σχέσης που έχει θεμελιωθεί στο παρελθόν·
4. «δικαστήριο»: αρχή κράτους μέλους η οποία ασκεί δικαιοδοτικά καθήκοντα σε υποθέσεις γονικής σχέσης·
5. «δικαστική απόφαση»: απόφαση δικαστηρίου κράτους μέλους, συμπεριλαμβανομένων διαταγής, εντολής ή δικαστικής απόφασης, σχετικά με ζητήματα γονικής σχέσης·

6. «δημόσιο έγγραφο»: έγγραφο που έχει συνταχθεί ή καταχωριστεί επισήμως ως δημόσιο έγγραφο σε οποιοδήποτε κράτος μέλος σχετικά με ζητήματα γονικής σχέσης και του οποίου η γνησιότητα:
- α) συνδέεται με την υπογραφή και το περιεχόμενο του δημόσιου εγγράφου· και
 - β) έχει πιστοποιηθεί από δημόσια ή άλλη αρχή, εξουσιοδοτημένη για τον σκοπό αυτό από το κράτος μέλος προέλευσης·
7. «κράτος μέλος προέλευσης»: το κράτος μέλος στο οποίο εκδόθηκε η δικαστική απόφαση σχετικά με τη γονική σχέση, συντάχθηκε ή καταχωρίστηκε επίσημα το δημόσιο έγγραφο ή εκδόθηκε το ευρωπαϊκό πιστοποιητικό γονικής σχέσης·
8. «αποκεντρωμένο σύστημα ΤΠ»: σύστημα ΤΠ όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 4) του [κανονισμού για την ψηφιοποίηση]·
9. «ευρωπαϊκό σημείο ηλεκτρονικής πρόσβασης»: διαλειτουργικό σημείο πρόσβασης όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 5) του [κανονισμού για την ψηφιοποίηση].

Άρθρο 5

Αρμοδιότητα σε υποθέσεις γονικής σχέσης εντός των κρατών μελών

Ο παρών κανονισμός δεν θίγει την αρμοδιότητα των αρχών των κρατών μελών να επιλαμβάνονται υποθέσεων γονικής σχέσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ

Άρθρο 6

Γενική δικαιοδοσία

Δικαιοδοσία για υποθέσεις γονικής σχέσης έχουν τα δικαστήρια του κράτους μέλους:

- α) της συνήθους διαμονής του τέκνου κατά τον χρόνο που το δικαστήριο επιλαμβάνεται της υπόθεσης, ή
- β) της ιθαγένειας του τέκνου κατά τον χρόνο που το δικαστήριο επιλαμβάνεται της υπόθεσης, ή
- γ) της συνήθους διαμονής του εναγομένου κατά τον χρόνο που το δικαστήριο επιλαμβάνεται της υπόθεσης, ή
- δ) της συνήθους διαμονής ενός από τους γονείς κατά τον χρόνο που το δικαστήριο επιλαμβάνεται της υπόθεσης, ή

- ε) της ιθαγένειας ενός από τους γονείς κατά τον χρόνο που το δικαστήριο επιλαμβάνεται της υπόθεσης, ή
- στ) της γέννησης του τέκνου.

Άρθρο 7

Δικαιοδοσία που βασίζεται στην παρουσία του τέκνου

Όταν η δικαιοδοσία δεν μπορεί να θεμελιωθεί βάσει του άρθρου 6, δικαιοδοσία έχουν τα δικαστήρια του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκεται το τέκνο.

Άρθρο 8

Επικουρικές βάσεις δικαιοδοσίας

Όταν κανένα δικαστήριο κράτους μέλους δεν έχει δικαιοδοσία βάσει του άρθρου 6 ή 7, η δικαιοδοσία ρυθμίζεται, σε κάθε κράτος μέλος, από το δίκαιο του κράτους μέλους αυτού.

Άρθρο 9

Αναγκαστική δικαιοδοσία (forum necessitatis)

Όταν κανένα δικαστήριο κράτους μέλους δεν έχει διεθνή δικαιοδοσία δυνάμει άλλων διατάξεων του παρόντος κανονισμού, τα δικαστήρια κράτους μέλους μπορούν, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, να επιληφθούν υποθέσεων γονικής σχέσης, εάν δεν είναι ευλόγως δυνατή ή είναι ανέφικτη η κίνηση ή η διεξαγωγή διαδικασίας σε τρίτο κράτος με το οποίο η υπόθεση παρουσιάζει στενό δεσμό.

Η υπόθεση πρέπει να παρουσιάζει επαρκή δεσμό με το κράτος μέλος του επιληφθέντος δικαστηρίου.

Άρθρο 10

Παρεμπίπτοντα ζητήματα

1. Αν η έκβαση διαδικασίας σε υπόθεση που δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού ενώπιον δικαστηρίου κράτους μέλους εξαρτάται από την απόφαση επί παρεμπίπτοντος ζητήματος σχετικού με τη γονική σχέση, το δικαστήριο του εν λόγω κράτους μέλους μπορεί να αποφανθεί σχετικά με το εν λόγω παρεμπίπτον ζήτημα για τους σκοπούς της εν λόγω διαδικασίας, ακόμη και αν το εν λόγω κράτος μέλος δεν έχει δικαιοδοσία δυνάμει του παρόντος κανονισμού.
2. Η απόφαση επί παρεμπίπτοντος ζητήματος δυνάμει της παραγράφου 1 παράγει αποτελέσματα μόνο για τη διαδικασία για την οποία έχει εκδοθεί η εν λόγω απόφαση.

Επιληφθέν δικαστήριο

Ένα δικαστήριο λογίζεται ως επιληφθέν:

- α) από την ημερομηνία κατάθεσης του εισαγωγικού εγγράφου της δίκης ή άλλου ισοδύναμου εγγράφου στο δικαστήριο, υπό την προϋπόθεση ότι ο ενάγων ή η ενάγουσα δεν παρέλειψε στη συνέχεια να λάβει τα απαιτούμενα μέτρα για την κοινοποίηση ή την επίδοση του εγγράφου στον εναγόμενο ή την εναγόμενη·
- β) εάν το έγγραφο πρέπει να κοινοποιηθεί ή να επιδοθεί προτού κατατεθεί στο δικαστήριο, από την ημερομηνία παραλαβής του από την αρχή που είναι υπεύθυνη για την κοινοποίηση ή την επίδοση, υπό την προϋπόθεση ότι ο ενάγων ή η ενάγουσα δεν παρέλειψε στη συνέχεια να λάβει τα απαιτούμενα μέτρα για την κατάθεση του εγγράφου στο δικαστήριο· ή
- γ) εάν η διαδικασία κινήθηκε αυτεπαγγέλτως, μόλις το δικαστήριο λάβει την απόφαση να κινήσει τη διαδικασία, ή, σε περίπτωση που δεν απαιτείται τέτοια απόφαση, μόλις η υπόθεση καταχωριστεί στο μητρώο του δικαστηρίου.

Έλεγχος της διεθνούς δικαιοδοσίας

Δικαστήριο κράτους μέλους κηρύσσει αυτεπαγγέλτως εαυτό αναρμόδιο εφόσον έχει επιληφθεί υπόθεσης για την οποία δεν έχει δικαιοδοσία ως προς την ουσία της βάσει του παρόντος κανονισμού και για την οποία δικαστήριο άλλου κράτους μέλους έχει δικαιοδοσία ως προς την ουσία της δυνάμει του παρόντος κανονισμού.

Έρευνα του παραδεκτού

1. Όταν εναγόμενος ή εναγόμενη που έχει τη συνήθη διαμονή του/της σε κράτος μέλος διάφορο εκείνου στο οποίο κινήθηκε η διαδικασία δεν παρίσταται, το δικαστήριο που έχει διεθνή δικαιοδοσία υποχρεούται να αναστείλει τη διαδικασία έως ότου διαπιστωθεί ότι ο/η εναγόμενος/-η ήταν σε θέση να παραλάβει το εισαγωγικό έγγραφο της δίκης ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο εντός της αναγκαίας για την υπεράσπιση του/της προθεσμίας ή ότι καταβλήθηκε κάθε επιμέλεια για τον σκοπό αυτό.
2. Το άρθρο 22 του κανονισμού (ΕΕ) 2020/1784 εφαρμόζεται αντί της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, εάν το εισαγωγικό έγγραφο της δίκης ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο έπρεπε να διαβιβαστεί από ένα κράτος μέλος σε άλλο δυνάμει του ανωτέρω κανονισμού.
3. Όταν δεν είναι εφαρμοστέες οι διατάξεις του κανονισμού (ΕΕ) 2020/1784, εφαρμόζεται το άρθρο 15 της σύμβασης της Χάγης, της 15ης Νοεμβρίου 1965, για την επίδοση και την κοινοποίηση στο εξωτερικό δικαστικών και εξώδικων πράξεων

σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, εάν το εισαγωγικό έγγραφο της δίκης ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο έπρεπε να διαβιβαστεί στην αλλοδαπή σύμφωνα με την συγκεκριμένη σύμβαση.

Άρθρο 14

Εκκρεμοδικία

1. Αν έχουν ασκηθεί αγωγές με το ίδιο αντικείμενο και την ίδια αιτία μεταξύ των ιδίων διαδίκων ενώπιον δικαστηρίων διαφορετικών κρατών μελών, κάθε δικαστήριο εκτός εκείνου που επιλήφθηκε πρώτο αναστέλλει αυτεπάγγελτα τη διαδικασία ενώπιον του μέχρι να διαπιστωθεί η διεθνής δικαιοδοσία του δικαστηρίου που επιλήφθηκε πρώτο.
2. Στις αναφερόμενες στην παράγραφο 1 περιπτώσεις, εφόσον ζητηθεί από δικαστήριο που έχει επιληφθεί διαφοράς, οποιοδήποτε άλλο επιληφθέν δικαστήριο οφείλει να ενημερώσει χωρίς καθυστέρηση το αιτούν δικαστήριο για την ημερομηνία κατά την οποία επιλήφθηκε της υπόθεσης.
3. Όταν διαπιστωθεί η δικαιοδοσία του δικαστηρίου που επιλήφθηκε πρώτο, κάθε δικαστήριο που επιλαμβάνεται μεταγενέστερα οφείλει να κηρύξει εαυτό αναρμόδιο υπέρ του δικαστηρίου που επιλήφθηκε πρώτο.

Άρθρο 15

Δικαίωμα των τέκνων να εκφράζουν τις απόψεις τους

1. Κατά την άσκηση της διεθνούς τους δικαιοδοσίας δυνάμει του παρόντος κανονισμού, τα δικαστήρια των κρατών μελών παρέχουν, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και διαδικασία, στα τέκνα ηλικίας κάτω των 18 ετών, των οποίων η γονική σχέση πρόκειται να θεμελιωθεί και τα οποία είναι σε θέση να διαμορφώσουν ίδια άποψη, την πραγματική και ουσιαστική δυνατότητα να εκφράσουν τις απόψεις τους, είτε άμεσα είτε μέσω εκπροσώπου ή κατάλληλης οργάνωσης.
2. Όταν το δικαστήριο, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και διαδικασία, παρέχει στα τέκνα ηλικίας κάτω των 18 ετών τη δυνατότητα να εκφράσουν τις απόψεις τους σύμφωνα με το παρόν άρθρο, το δικαστήριο λαμβάνει δεόντως υπόψη τις απόψεις των τέκνων ανάλογα με την ηλικία τους και την ωριμότητά τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ

ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟ ΔΙΚΑΙΟ

Άρθρο 16

Οικουμενική εφαρμογή

Κάθε δίκαιο που ορίζεται από τον παρόντα κανονισμό ως εφαρμοστέο εφαρμόζεται ακόμη και αν δεν πρόκειται για δίκαιο κράτους μέλους.

Άρθρο 17

Εφαρμοστέο δίκαιο

1. Το εφαρμοστέο δίκαιο για τη θεμελίωση γονικής σχέσης είναι το δίκαιο του κράτους της συνήθους διαμονής του προσώπου που γεννά κατά τον χρόνο της γέννησης ή, όταν δεν μπορεί να προσδιοριστεί η συνήθης διαμονή του προσώπου που γεννά τη στιγμή της γέννησης, το δίκαιο του κράτους γέννησης του τέκνου.
2. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, όταν το εφαρμοστέο δίκαιο σύμφωνα με την παράγραφο 1 έχει ως αποτέλεσμα τη θεμελίωση γονικής σχέσης όσον αφορά μόνο τον έναν γονέα, το δίκαιο του κράτους της ιθαγένειας του εν λόγω γονέα ή του δεύτερου γονέα ή το δίκαιο του κράτους γέννησης του τέκνου μπορεί να εφαρμόζεται για τη θεμελίωση γονικής σχέσης όσον αφορά τον δεύτερο γονέα.

Άρθρο 18

Πεδίο εφαρμογής του εφαρμοστέου δικαίου

Το δίκαιο που ορίζεται από τον παρόντα κανονισμό ως εφαρμοστέο στη θεμελίωση γονικής σχέσης διέπει, ειδικότερα:

- α) τις διαδικασίες για τη θεμελίωση ή την αμφισβήτηση γονικής σχέσης·
- β) τη δεσμευτική νομική ισχύ και/ή την αποδεικτική ισχύ των δημόσιων εγγράφων·
- γ) την ενεργητική νομιμοποίηση των προσώπων σε διαδικασίες που αφορούν τη θεμελίωση ή την αμφισβήτηση γονικής σχέσης·
- δ) τυχόν προθεσμίες για τη θεμελίωση ή την αμφισβήτηση γονικής σχέσης.

Άρθρο 19

Μεταβολή του εφαρμοστέου δικαίου

Όταν η γονική σχέση έχει θεμελιωθεί σε ένα κράτος μέλος σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό, μεταγενέστερη αλλαγή του εφαρμοστέου δικαίου δεν επηρεάζει τη γονική σχέση που έχει ήδη θεμελιωθεί.

Άρθρο 20

Τυπικό κύρος

1. Μονομερής δικαιοπραξία για τη θεμελίωση γονικής σχέσης είναι έγκυρη ως προς τον τύπο εφόσον πληροί τις προϋποθέσεις ενός από τα ακόλουθα δίκαια:
 - α) του εφαρμοστέου δικαίου για τη θεμελίωση γονικής σχέσης σύμφωνα με το άρθρο 17·
 - β) του δικαίου του κράτους στο οποίο το πρόσωπο που προβαίνει στη δικαιοπραξία έχει τη συνήθη διαμονή του·
 - γ) του δικαίου του κράτους στο οποίο καταρτίστηκε η δικαιοπραξία.
2. Δικαιοπραξία σχετικά με τη θεμελίωση γονικής σχέσης μπορεί να αποδειχθεί με κάθε αποδεικτικό μέσο το οποίο είναι παραδεκτό σύμφωνα είτε με το δίκαιο του δικαστηρίου που έχει επιληφθεί της υπόθεσης είτε με ένα από τα δίκαια που αναφέρονται στην παράγραφο 1, σύμφωνα με το οποίο η δικαιοπραξία είναι έγκυρη ως προς τον τύπο, εφόσον η απόδειξη μπορεί να διεξαχθεί με το μέσο αυτό ενώπιον του δικαστηρίου που έχει επιληφθεί της υπόθεσης.

Άρθρο 21

Αποκλεισμός της αναπαραπομπής

Ως εφαρμογή του δικαίου κράτους που ορίζεται ως εφαρμοστέο από τον παρόντα κανονισμό νοείται η εφαρμογή των κανόνων δικαίου που ισχύουν στο κράτος αυτό, εκτός από τους κανόνες του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου.

Άρθρο 22

Δημόσια τάξη (ordre public)

1. Η εφαρμογή διάταξης του δικαίου οποιουδήποτε κράτους που ορίζεται από τον παρόντα κανονισμό μπορεί να αποκλειστεί μόνον εάν η εν λόγω εφαρμογή είναι προδήλως ασυμβίβαστη με τη δημόσια τάξη (ordre public) του κράτους μέλους του δικάζοντος δικαστηρίου.
2. Η παράγραφος 1 εφαρμόζεται από τα δικαστήρια και άλλες αρμόδιες αρχές των κρατών μελών με σεβασμό στα θεμελιώδη δικαιώματα και τις θεμελιώδεις αρχές που αναγνωρίζονται στον Χάρτη, και ιδίως στο άρθρο 21, που αφορά το δικαίωμα στη μη διάκριση.

Κράτη με περισσότερα του ενός συστήματα δικαίου

1. Σε περίπτωση που το δίκαιο που ορίζεται ως εφαρμοστέο από τον παρόντα κανονισμό είναι το δίκαιο κράτους το οποίο αποτελείται από περισσότερες εδαφικές ενότητες, η καθεμία από τις οποίες έχει τους δικούς της κανόνες δικαίου για τα θέματα γονικής σχέσης, οι κανόνες του εν λόγω κράτους για την εσωτερική σύγκρουση δικαίων θα καθορίζουν τη σχετική εδαφική ενότητα της οποίας οι κανόνες δικαίου θα εφαρμοστούν.
2. Ελλείψει σχετικών κανόνων για την εσωτερική σύγκρουση δικαίων:
 - α) οποιαδήποτε παραπομπή στο δίκαιο του κράτους που αναφέρεται στην παράγραφο 1 θεωρείται, για τους σκοπούς του καθορισμού του εφαρμοστέου δικαίου σύμφωνα με τη διάταξη που αναφέρεται στη συνήθη διαμονή του προσώπου που γεννά κατά τον χρόνο της γέννησης, ως παραπομπή στο δίκαιο της εδαφικής ενότητας στην οποία το πρόσωπο που γεννά έχει τη συνήθη διαμονή του·
 - β) οποιαδήποτε παραπομπή στο δίκαιο του κράτους που αναφέρεται στην παράγραφο 1 θεωρείται, για τους σκοπούς του καθορισμού του εφαρμοστέου δικαίου σύμφωνα με τις διατάξεις που αναφέρονται στο κράτος γέννησης του τέκνου, ως παραπομπή στο δίκαιο της εδαφικής ενότητας στην οποία γεννήθηκε το τέκνο.
 - γ) Τα κράτη μέλη που περιλαμβάνουν διάφορες εδαφικές ενότητες από τις οποίες καθεμία έχει τους δικούς της κανόνες δικαίου για τα θέματα γονικής σχέσης, δεν υποχρεούνται να εφαρμόζουν τον παρόντα κανονισμό στις συγκρούσεις δικαίων που αφορούν αποκλειστικά τις εδαφικές αυτές ενότητες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ

ΤΜΗΜΑ 1

Γενικές διατάξεις σχετικά με την αναγνώριση

Αναγνώριση δικαστικών αποφάσεων

1. Οι δικαστικές αποφάσεις που αφορούν γονική σχέση οι οποίες εκδίδονται σε ένα κράτος μέλος αναγνωρίζονται σε όλα τα άλλα κράτη μέλη χωρίς να απαιτείται καμία ειδική διαδικασία.

2. Ειδικότερα, κάθε κράτος μέλος μπορεί, χωρίς καμία ειδική διαδικασία, να επιφέρει τροποποιήσεις στα ληξιαρχικά βιβλία του βάσει δικαστικής απόφασης σχετικά με γονική σχέση που έχει εκδοθεί σε άλλο κράτος μέλος και δεν υπόκειται σε περαιτέρω ένδικα μέσα κατά το δίκαιο του εν λόγω κράτους μέλους.
3. Όταν η επίκληση της αναγνώρισης δικαστικής απόφασης γίνεται παρεμπιπτόντως ενώπιον δικαστηρίου κράτους μέλους, το δικαστήριο αυτό μπορεί να κρίνει το εν λόγω ζήτημα.

Άρθρο 25

Απόφαση που ορίζει ότι δεν συντρέχουν λόγοι άρνησης της αναγνώρισης

1. Κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στα άρθρα 32 έως 34, να ζητήσει την έκδοση απόφασης που να ορίζει ότι δεν συντρέχουν οι προβλεπόμενοι στο άρθρο 31 λόγοι άρνησης της αναγνώρισης.
2. Η κατά τόπον αρμοδιότητα του δικαστηρίου που έχει κοινοποιηθεί στην Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 71 καθορίζεται από το δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο κινείται η διαδικασία σύμφωνα με την παράγραφο 1.

Άρθρο 26

Έγγραφα προς προσκόμιση για την αναγνώριση

1. Το μέρος που επιθυμεί να επικαλεστεί σε κράτος μέλος δικαστική απόφαση που έχει εκδοθεί σε άλλο κράτος μέλος, οφείλει να προσκομίσει τα ακόλουθα:
 - α) αντίγραφο της δικαστικής απόφασης που να πληροί τις αναγκαίες προϋποθέσεις γνησιότητας· και
 - β) την κατάλληλη βεβαίωση που έχει εκδοθεί σύμφωνα με το άρθρο 29.
2. Το δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή ενώπιον του οποίου/της οποίας γίνεται επίκληση δικαστικής απόφασης που έχει εκδοθεί σε άλλο κράτος μέλος μπορεί, εάν το κρίνει απαραίτητο, να απαιτήσει από το μέρος το οποίο την επικαλείται να προσκομίσει μετάφραση ή μεταγραμματισμό του μεταφράσιμου περιεχομένου των πεδίων ελεύθερου κειμένου της βεβαίωσης που αναφέρεται στην παράγραφο 1 στοιχείο β) του παρόντος άρθρου.
3. Το δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή ενώπιον του οποίου/της οποίας γίνεται επίκληση δικαστικής απόφασης που έχει εκδοθεί σε άλλο κράτος μέλος μπορεί να απαιτήσει από το ενδιαφερόμενο μέρος να προσκομίσει μετάφραση ή μεταγραμματισμό της δικαστικής απόφασης επιπλέον της μετάφρασης ή μεταγραμματισμού του μεταφράσιμου περιεχομένου των πεδίων ελεύθερου κειμένου της βεβαίωσης, εάν αδυνατεί να προχωρήσει χωρίς την εν λόγω μετάφραση ή μεταγραμματισμό.

Απουσία εγγράφων

1. Αν δεν προσκομιστούν τα έγγραφα που ορίζονται στο άρθρο 26 παράγραφος 1, το δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή ενώπιον του οποίου/της οποίας γίνεται επίκληση δικαστικής απόφασης που έχει εκδοθεί σε άλλο κράτος μέλος μπορεί να ορίσει προθεσμία για την προσκόμισή τους, να αποδεχθεί ισοδύναμα έγγραφα ή, εφόσον κρίνει ότι διαθέτει επαρκείς πληροφορίες, να απαλλάξει τον βαρυνόμενο από την υποχρέωση αυτή.
2. Εάν το απαιτήσει το δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή ενώπιον του οποίου/της οποίας γίνεται επίκληση δικαστικής απόφασης που έχει εκδοθεί σε άλλο κράτος μέλος, προσκομίζεται μετάφραση ή μεταγραμματισμός των εν λόγω ισοδύναμων εγγράφων.

Αναστολή της διαδικασίας

Το δικαστήριο ενώπιον του οποίου γίνεται επίκληση δικαστικής απόφασης που έχει εκδοθεί σε άλλο κράτος μέλος μπορεί να αναστείλει τη διαδικασία ενώπιον του, εν όλω ή εν μέρει, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) αν έχει ασκηθεί κατά αυτής της δικαστικής απόφασης στο κράτος μέλος προέλευσης τακτικό ένδικο μέσο· ή
- β) εάν έχει υποβληθεί αίτηση για την έκδοση απόφασης που να διαπιστώνει ότι δεν συντρέχουν οι προβλεπόμενοι στο άρθρο 25 λόγοι άρνησης της αναγνώρισης ή απόφασης που να ορίζει ότι η αναγνώριση πρέπει να απορριφθεί βάσει ενός από αυτούς τους λόγους.

Έκδοση της βεβαίωσης

1. Το δικαστήριο κράτους μέλους προέλευσης, όπως έχει κοινοποιηθεί στην Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 71, εκδίδει, κατόπιν αίτησης διαδίκου, βεβαίωση για δικαστική απόφαση σχετικά με τη γονική σχέση, χρησιμοποιώντας το έντυπο που παρατίθεται στο παράρτημα I.
2. Η βεβαίωση συμπληρώνεται και εκδίδεται στη γλώσσα της δικαστικής απόφασης. Η βεβαίωση μπορεί επίσης να εκδίδεται σε άλλη επίσημη γλώσσα των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης που έχει ζητήσει ο διάδικος. Το γεγονός αυτό δεν δημιουργεί υποχρέωση για το δικαστήριο που εκδίδει τη βεβαίωση να παράσχει μετάφραση ή μεταγραμματισμό του μεταφράσιμου περιεχομένου των πεδίων ελεύθερου κειμένου.
3. Η βεβαίωση περιλαμβάνει δήλωση με την οποία ενημερώνονται οι πολίτες της Ένωσης και τα μέλη των οικογενειών τους ότι η βεβαίωση δεν θίγει τα δικαιώματα

που το τέκνο αντλεί από το δίκαιο της Ένωσης και ότι, για την άσκηση των εν λόγω δικαιωμάτων, η απόδειξη της γονικής σχέσης μπορεί να προσκομιστεί με οποιοδήποτε μέσο.

4. Η έκδοση της βεβαίωσης δεν μπορεί να προσβληθεί.

Άρθρο 30

Διόρθωση της βεβαίωσης

1. Το δικαστήριο του κράτους μέλους προέλευσης που έχει κοινοποιηθεί στην Επιτροπή κατά το άρθρο 71, διορθώνει, κατόπιν αιτήματος, και μπορεί, αυτεπαγγέλτως, να διορθώσει τη βεβαίωση όταν, λόγω ουσιώδους σφάλματος ή παράλειψης, υπάρχει αναντιστοιχία μεταξύ της προς αναγνώριση δικαστικής απόφασης και της βεβαίωσης.
2. Το δίκαιο του κράτους μέλους προέλευσης εφαρμόζεται για τη διαδικασία διόρθωσης της βεβαίωσης.

Άρθρο 31

Λόγοι άρνησης της αναγνώρισης

1. Η αναγνώριση δικαστικής απόφασης απορρίπτεται:
 - α) αν η αναγνώριση αντίκειται προδήλως στη δημόσια τάξη του κράτους μέλους αναγνώρισης, λαμβανομένου υπόψη του συμφέροντος του τέκνου·
 - β) αν το εισαγωγικό έγγραφο της δίκης ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο δεν έχει επιδοθεί ή κοινοποιηθεί στους ερημοδικήσαντες διαδίκους κανονικά και έγκαιρα ώστε να μπορούν να αμυνθούν, εκτός εάν βεβαιωθεί ότι οι εν λόγω διάδικοι έχουν δεχτεί την απόφαση κατά τρόπο μη επιδεχόμενο αμφισβήτηση·
 - γ) κατόπιν αίτησης προσώπου που ισχυρίζεται ότι η δικαστική απόφαση παραβιάζει την πατρότητά του ή τη μητρότητά της του τέκνου, εάν η απόφαση έχει εκδοθεί χωρίς να δοθεί στο πρόσωπο αυτό δυνατότητα ακρόασης·
 - δ) αν και στον βαθμό που η δικαστική απόφαση είναι ασυμβίβαστη με μεταγενέστερη δικαστική απόφαση σχετική με τη γονική σχέση η οποία έχει εκδοθεί στο κράτος μέλος στο οποίο γίνεται επίκληση της αναγνώρισης·
 - ε) αν και στον βαθμό που η δικαστική απόφαση είναι ασυμβίβαστη με μεταγενέστερη δικαστική απόφαση σχετική με τη γονική σχέση η οποία έχει εκδοθεί σε άλλο κράτος μέλος, εφόσον η μεταγενέστερη δικαστική απόφαση πληροί τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για την αναγνώρισή της στο κράτος μέλος στο οποίο γίνεται επίκληση της αναγνώρισης.
2. Η παράγραφος 1 στοιχείο α) εφαρμόζεται από τα δικαστήρια και άλλες αρμόδιες αρχές των κρατών μελών με σεβασμό στα θεμελιώδη δικαιώματα και τις θεμελιώδεις αρχές που αναγνωρίζονται στον Χάρτη, και ιδίως στο άρθρο 21, που αφορά το δικαίωμα στη μη διάκριση.

3. Η αναγνώριση δικαστικής απόφασης σε υποθέσεις γονικής σχέσης μπορεί να απορριφθεί εάν εκδόθηκε χωρίς να δοθεί στα τέκνα η δυνατότητα να εκφράσουν τις απόψεις τους, εκτός εάν αυτό αντίκειται στο συμφέρον του τέκνου. Εάν τα τέκνα ήταν ηλικίας κάτω των 18 ετών, η παρούσα διάταξη εφαρμόζεται σε περιπτώσεις στις οποίες τα τέκνα ήταν σε θέση να διαμορφώσουν ίδια άποψη σύμφωνα με το άρθρο 15.

ΤΜΗΜΑ 2

Διαδικασία για την άρνηση της αναγνώρισης

Άρθρο 32

Αίτηση για την άρνηση της αναγνώρισης

1. Η διαδικασία για υποβολή αίτησης για την άρνηση της αναγνώρισης, στο μέτρο που δεν καλύπτεται από τον παρόντα κανονισμό, διέπεται από το δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο κινείται η διαδικασία της μη αναγνώρισης.
2. Η αναγνώριση δικαστικής απόφασης σε υποθέσεις γονικής σχέσης απορρίπτεται, εάν διαπιστωθεί ότι συντρέχει ένας από τους λόγους άρνησης της αναγνώρισης που προβλέπονται στο άρθρο 31.
3. Η κατά τόπον αρμοδιότητα του δικαστηρίου που έχει κοινοποιηθεί στην Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 71, καθορίζεται από το δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο κινείται η διαδικασία της μη αναγνώρισης.
4. Ο αιτών προσκομίζει στο δικαστήριο αντίγραφο της δικαστικής απόφασης και, όταν είναι αναγκαίο και δυνατό, την κατάλληλη βεβαίωση που εκδίδεται σύμφωνα με το άρθρο 29.
5. Το δικαστήριο μπορεί, όταν είναι αναγκαίο, να απαιτεί από τον αιτούντα να προσκομίσει μετάφραση ή μεταγραμματισμό του μεταφράσιμου περιεχομένου των πεδίων ελεύθερου κειμένου της κατάλληλης βεβαίωσης που εκδίδεται σύμφωνα με το άρθρο 29.
6. Εάν το δικαστήριο αδυνατεί να προχωρήσει χωρίς μετάφραση ή μεταγραμματισμό της δικαστικής απόφασης, μπορεί να ζητήσει από τον αιτούντα να προσκομίσει την εν λόγω μετάφραση ή μεταγραμματισμό.
7. Το δικαστήριο μπορεί να απαλλάξει τον αιτούντα από την υποχρέωση υποβολής των εγγράφων που προβλέπονται στην παράγραφο 4, εάν:
 - α) τα έχει ήδη στην κατοχή του· ή
 - β) εκτιμά ότι δεν είναι εύλογο να βαρυνθεί ο αιτών με την υποχρέωση υποβολής τους.
8. Ο διάδικος που επιδιώκει την άρνηση της αναγνώρισης δικαστικής απόφασης που έχει εκδοθεί σε άλλο κράτος μέλος δεν υποχρεούται να έχει ταχυδρομική διεύθυνση στο κράτος μέλος στο οποίο κινείται η διαδικασία της μη αναγνώρισης. Ο εν λόγω

διάδικος οφείλει να έχει εξουσιοδοτημένο αντίκλητο στο κράτος μέλος στο οποίο κινείται η διαδικασία της μη αναγνώρισης μόνον αν ο διορισμός του εν λόγω αντικλήτου είναι υποχρεωτικός σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο κινείται η διαδικασία της μη αναγνώρισης ανεξάρτητα από την ιθαγένεια των διαδίκων.

Άρθρο 33

Προσβολή ή προσφυγή

1. Προσβολή δικαστικής απόφασης σχετικά με την αίτηση για άρνηση της αναγνώρισης, ή προσφυγή κατά αυτής, μπορεί να ασκηθεί και από κάθε διάδικο.
2. Η προσβολή ή η προσφυγή ασκείται ενώπιον του δικαστηρίου το οποίο τα κράτη μέλη έχουν κοινοποιήσει στην Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 71 ως το δικαστήριο που επιλαμβάνεται των συγκεκριμένων προσβολών ή προσφυγών.

Άρθρο 34

Περαιτέρω προσβολή ή προσφυγή

Δικαστική απόφαση επί της προσβολής ή προσφυγής μπορεί να προσβληθεί με προσβολή ή προσφυγή μόνο εφόσον το οικείο κράτος μέλος έχει κοινοποιήσει στην Επιτροπή τα δικαστήρια που επιλαμβάνονται τυχόν περαιτέρω προσβολής ή προσφυγής σύμφωνα με το άρθρο 71.

ΤΜΗΜΑ 3

Δημόσια έγγραφα με δεσμευτική νομική ισχύ

Άρθρο 35

Πεδίο εφαρμογής

Το παρόν τμήμα εφαρμόζεται σε δημόσια έγγραφα που θεμελιώνουν γονική σχέση και τα οποία:

- α) έχουν συνταχθεί ή καταχωριστεί επίσημα σε κράτος μέλος που κρίνει εαυτό αρμόδιο δυνάμει του κεφαλαίου II· και
- β) έχουν δεσμευτική νομική ισχύ στο κράτος μέλος στο οποίο συντάχθηκαν ή καταχωρίστηκαν επίσημα.

Άρθρο 36

Αναγνώριση των δημόσιων εγγράφων

Τα δημόσια έγγραφα που θεμελιώνουν γονική σχέση με δεσμευτική νομική ισχύ στο κράτος μέλος προέλευσης αναγνωρίζονται σε άλλα κράτη μέλη χωρίς να απαιτείται ειδική διαδικασία. Τα τμήματα 1 και 2 του παρόντος κεφαλαίου εφαρμόζονται αναλόγως, εκτός αν προβλέπεται άλλως στο παρόν τμήμα.

Άρθρο 37

Βεβαίωση

1. Η αρμόδια αρχή του κράτους μέλους προέλευσης που έχει κοινοποιηθεί στην Επιτροπή κατά το άρθρο 71, εκδίδει, κατόπιν αίτησης διαδίκου, βεβαίωση για δημόσιο έγγραφο που θεμελιώνει γονική σχέση με δεσμευτική νομική ισχύ χρησιμοποιώντας το έντυπο που ορίζεται στο παράρτημα II.
2. Η βεβαίωση μπορεί να εκδίδεται μόνον εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:
 - α) το κράτος μέλος που εξουσιοδότησε τη δημόσια αρχή ή άλλη αρχή να συντάξει ή να καταχωρίσει επίσημα το δημόσιο έγγραφο που θεμελιώνει γονική σχέση είχε δικαιοδοσία δυνάμει του κεφαλαίου II·
 - β) το δημόσιο έγγραφο έχει δεσμευτική νομική ισχύ στο εν λόγω κράτος μέλος.
3. Η βεβαίωση συμπληρώνεται στη γλώσσα του δημόσιου εγγράφου. Μπορεί, επίσης, να εκδίδεται σε όποια άλλη επίσημη γλώσσα των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει ζητήσει ο διάδικος. Το γεγονός αυτό δεν δημιουργεί υποχρέωση για την αρμόδια αρχή που εκδίδει τη βεβαίωση να παράσχει μετάφραση ή μεταγραμματισμό του μεταφράσιμου περιεχομένου των πεδίων ελεύθερου κειμένου.
4. Η βεβαίωση περιλαμβάνει δήλωση με την οποία ενημερώνονται οι πολίτες της Ένωσης και τα μέλη των οικογενειών τους ότι η βεβαίωση δεν θίγει τα δικαιώματα που το τέκνο αντλεί από το δίκαιο της Ένωσης και ότι, για την άσκηση των εν λόγω δικαιωμάτων, η απόδειξη της γονικής σχέσης μπορεί να προσκομιστεί με οποιοδήποτε μέσο.
5. Αν δεν προσκομιστεί η βεβαίωση, το δημόσιο έγγραφο δεν αναγνωρίζεται σε άλλο κράτος μέλος.

Άρθρο 38

Διόρθωση και ανάκληση της βεβαίωσης

1. Η αρμόδια αρχή του κράτους μέλους προέλευσης που έχει κοινοποιηθεί στην Επιτροπή κατά το άρθρο 71, διορθώνει κατόπιν αίτησης ή μπορεί να διορθώσει αυτεπαγγέλτως τη βεβαίωση όταν, λόγω ουσιαστικού σφάλματος ή παράλειψης, υπάρχει αναντιστοιχία μεταξύ του δημόσιου εγγράφου και της συμφωνίας.

2. Η αρμόδια αρχή της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, κατόπιν αίτησης ή αυτεπαγγέλτως, ανακαλεί τη βεβαίωση, αν χορηγήθηκε εσφαλμένα, λαμβανομένων υπόψη των απαιτήσεων που καθορίζονται στο άρθρο 37.
3. Η διαδικασία, συμπεριλαμβανομένης τυχόν άσκησης προσφυγής, σχετικά με τη διόρθωση ή την ανάκληση της βεβαίωσης διέπεται από το δίκαιο του κράτους μέλους προέλευσης.

Άρθρο 39

Λόγοι άρνησης της αναγνώρισης

1. Η αναγνώριση δημόσιου εγγράφου που θεμελιώνει γονική σχέση με δεσμευτική νομική ισχύ απορρίπτεται:
 - α) αν η αναγνώριση αντίκειται προδήλως στη δημόσια τάξη του κράτους μέλους αναγνώρισης, λαμβανομένου υπόψη του συμφέροντος του τέκνου·
 - β) κατόπιν αίτησης οποιουδήποτε προσώπου το οποίο ισχυρίζεται ότι το δημόσιο έγγραφο παραβιάζει την πατρότητά του ή τη μητρότητά της του τέκνου, εάν το δημόσιο έγγραφο συντάχθηκε ή καταχωρίστηκε επίσημα χωρίς να έχει συμμετάσχει το εν λόγω πρόσωπο·
 - γ) αν και στον βαθμό που το δημόσιο έγγραφο είναι ασυμβίβαστο με μεταγενέστερη δικαστική απόφαση σχετική με γονική σχέση η οποία έχει εκδοθεί ή με μεταγενέστερο δημόσιο έγγραφο που θεμελιώνει γονική σχέση με δεσμευτική νομική ισχύ το οποίο έχει συνταχθεί ή καταχωριστεί στο κράτος μέλος στο οποίο γίνεται επίκληση της αναγνώρισης·
 - δ) αν και στον βαθμό που το δημόσιο έγγραφο είναι ασυμβίβαστο με μεταγενέστερη δικαστική απόφαση σχετική με γονική σχέση που έχει εκδοθεί ή μεταγενέστερο δημόσιο έγγραφο που θεμελιώνει γονική σχέση το οποίο έχει συνταχθεί ή καταχωριστεί σε άλλο κράτος μέλος, εφόσον η μεταγενέστερη δικαστική απόφαση ή το μεταγενέστερο δημόσιο έγγραφο πληροί τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για την αναγνώρισή της/του στο κράτος μέλος στο οποίο γίνεται επίκληση της αναγνώρισης.
2. Η παράγραφος 1 στοιχείο α) εφαρμόζεται από τα δικαστήρια και άλλες αρμόδιες αρχές των κρατών μελών με σεβασμό στα θεμελιώδη δικαιώματα και τις θεμελιώδεις αρχές που αναγνωρίζονται στον Χάρτη, και ιδίως στο άρθρο 21, που αφορά το δικαίωμα στη μη διάκριση.
3. Η αναγνώριση δημόσιου εγγράφου που θεμελιώνει γονική σχέση με δεσμευτική νομική ισχύ μπορεί να απορριφθεί εάν έχει συνταχθεί ή καταχωριστεί επίσημα χωρίς να έχει δοθεί η δυνατότητα στα τέκνα να εκφράσουν τις απόψεις τους. Εάν τα τέκνα ήταν ηλικίας κάτω των 18 ετών, η παρούσα διάταξη εφαρμόζεται σε περιπτώσεις στις οποίες τα τέκνα ήταν σε θέση να διαμορφώσουν ίδια άποψη.

ΤΜΗΜΑ 4

Λοιπές διατάξεις

Άρθρο 40

Απαγόρευση έρευνας της δικαιοδοσίας του δικαστηρίου προέλευσης

Η δικαιοδοσία του δικαστηρίου του κράτους μέλους προέλευσης που θεμελιώνει γονική σχέση δεν ερευνάται. Το κριτήριο της δημόσιας τάξης του άρθρου 31 παράγραφος 1 στοιχείο α) δεν εφαρμόζεται στους κανόνες διεθνούς δικαιοδοσίας των άρθρων 6 έως 9.

Άρθρο 41

Μη αναθεώρηση επί της ουσίας

Σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να αναθεωρηθεί επί της ουσίας δικαστική απόφαση που εκδόθηκε σε άλλο κράτος μέλος ή δημόσιο έγγραφο που θεμελιώνει γονική σχέση με δεσμευτική νομική ισχύ στο κράτος μέλος προέλευσης.

Άρθρο 42

Δαπάνες

Το παρόν κεφάλαιο εφαρμόζεται επίσης για τον καθορισμό του ποσού των δαπανών σε δίκες που διεξάγονται βάσει του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 43

Νομική αρωγή

1. Ο αιτών στον οποίο έχει παρασχεθεί, ολικά ή μερικά, νομική αρωγή ή απαλλαγή από έξοδα και δαπάνες στο κράτος μέλος προέλευσης απολαμβάνει, στο πλαίσιο της διαδικασίας του άρθρου 25 παράγραφος 1 και του άρθρου 32 την ευνοϊκότερη νομική αρωγή ή την ευρύτερη απαλλαγή από έξοδα και δαπάνες που προβλέπει το δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο κινείται η διαδικασία.
2. Ο αιτών ο οποίος στο κράτος μέλος προέλευσης επωφελήθηκε δωρεάν διαδικασίας ενώπιον διοικητικής αρχής που έχει κοινοποιηθεί στην Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 71, δικαιούται, σε οποιαδήποτε διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 25 παράγραφος 1 και στο άρθρο 32, να λάβει νομική αρωγή σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου. Προς τούτο, το εν λόγω μέρος προσκομίζει έγγραφο που έχει εκδώσει η αρμόδια αρχή του κράτους μέλους προέλευσης και το οποίο πιστοποιεί ότι πληροί τις οικονομικές προϋποθέσεις προκειμένου να μπορέσει να επωφεληθεί εν όλω ή εν μέρει της νομικής αρωγής ή απαλλαγής από έξοδα και δαπάνες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΓΓΡΑΦΑ ΧΩΡΙΣ ΔΕΣΜΕΥΤΙΚΗ ΝΟΜΙΚΗ ΙΣΧΥ

Άρθρο 44

Πεδίο εφαρμογής

Το παρόν κεφάλαιο εφαρμόζεται σε δημόσια έγγραφα που δεν έχουν δεσμευτική νομική ισχύ στο κράτος μέλος προέλευσης, αλλά τα οποία έχουν αποδεικτική ισχύ στο εν λόγω κράτος μέλος.

Άρθρο 45

Αποδοχή των δημόσιων εγγράφων

1. Δημόσιο έγγραφο που δεν έχει δεσμευτική νομική ισχύ στο κράτος μέλος προέλευσης έχει την ίδια αποδεικτική ισχύ σε άλλο κράτος μέλος με αυτή που έχει στο κράτος μέλος προέλευσης ή την πλησιέστερη ισχύ, υπό τον όρο ότι αυτό δεν αντιβαίνει προδήλως στη δημόσια τάξη (ordre public) του κράτους μέλους στο οποίο προσκομίζεται.
2. Η δημόσια τάξη (ordre public) που αναφέρεται στην παράγραφο 1 εφαρμόζεται από τα δικαστήρια και άλλες αρμόδιες αρχές των κρατών μελών με σεβασμό στα θεμελιώδη δικαιώματα και τις θεμελιώδεις αρχές που αναγνωρίζονται στον Χάρτη, και ιδίως στο άρθρο 21, που αφορά το δικαίωμα στη μη διάκριση.
3. Κάθε πρόσωπο που επιθυμεί να χρησιμοποιήσει ένα τέτοιο δημόσιο έγγραφο σε άλλο κράτος μέλος μπορεί να ζητήσει από την αρχή που έχει συντάξει ή καταχωρίσει επίσημα το δημόσιο έγγραφο στο κράτος μέλος προέλευσης να συμπληρώσει το έντυπο στο παράρτημα III που περιγράφει την αποδεικτική ισχύ του δημόσιου εγγράφου στο κράτος μέλους προέλευσης.
4. Η βεβαίωση περιλαμβάνει δήλωση με την οποία ενημερώνονται οι πολίτες της Ένωσης και τα μέλη των οικογενειών τους ότι η βεβαίωση δεν θίγει τα δικαιώματα που το τέκνο αντλεί από το δίκαιο της Ένωσης και ότι, για την άσκηση των εν λόγω δικαιωμάτων, η απόδειξη της γονικής σχέσης μπορεί να προσκομιστεί με οποιοδήποτε μέσο.
5. Τυχόν αμφισβήτηση της γνησιότητας δημόσιου εγγράφου αυτού του είδους γίνεται ενώπιον των δικαστηρίων του κράτους μέλους προέλευσης και κρίνεται με βάση το δίκαιο του εν λόγω κράτους μέλους. Το δημόσιο έγγραφο που αμφισβητήθηκε δεν έχει αποδεικτική ισχύ σε άλλο κράτος μέλος για όσο χρονικό διάστημα η αμφισβήτηση εκκρεμεί ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου.
6. Κάθε αμφισβήτηση σχετικά με τις νομικές πράξεις ή τις έννομες σχέσεις που έχουν καταχωριστεί σε ένα τέτοιο δημόσιο έγγραφο εισάγεται ενώπιον των δικαστηρίων που έχουν διεθνή δικαιοδοσία δυνάμει του παρόντος κανονισμού και κρίνεται σύμφωνα με το εφαρμοστέο δίκαιο σύμφωνα με το κεφάλαιο III. Το δημόσιο

έγγραφο που αμφισβητήθηκε δεν έχει αποδεικτική ισχύ σε κράτος μέλος άλλο από το κράτος μέλος προέλευσης όσον αφορά το στοιχείο που αμφισβητήθηκε, για όσο χρονικό διάστημα η αμφισβήτηση εκκρεμεί ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου.

7. Εάν το αποτέλεσμα της διαδικασίας ενώπιον δικαστηρίου κράτους μέλους εξαρτάται από απόφαση σχετικά με παρεμπόδιον ζήτημα όσον αφορά τις νομικές πράξεις ή τις έννομες σχέσεις που έχουν καταχωριστεί σε δημόσιο έγγραφο αυτού του είδους, το εν λόγω δικαστήριο έχει δικαιοδοσία ως προς το θέμα αυτό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΓΟΝΙΚΗΣ ΣΧΕΣΗΣ

Άρθρο 46

Καθιέρωση ευρωπαϊκού πιστοποιητικού γονικής σχέσης

1. Με τον παρόντα κανονισμό δημιουργείται ευρωπαϊκό πιστοποιητικό γονικής σχέσης (στο εξής: πιστοποιητικό) το οποίο εκδίδεται προς χρήση σε άλλο κράτος μέλος και παράγει τα αποτελέσματα που αναφέρονται στο άρθρο 53.
2. Η χρήση του πιστοποιητικού δεν είναι υποχρεωτική.
3. Το πιστοποιητικό δεν υποκαθιστά εσωτερικά έγγραφα που χρησιμοποιούνται για παρόμοιους σκοπούς στα κράτη μέλη. Ωστόσο, το πιστοποιητικό, από τη στιγμή που εκδίδεται για να χρησιμοποιηθεί σε άλλο κράτος μέλος, παράγει τα αποτελέσματα που αναφέρονται στο άρθρο 53 και στο κράτος μέλος του οποίου οι αρχές το εξέδωσαν δυνάμει του παρόντος κεφαλαίου.

Άρθρο 47

Σκοπός του πιστοποιητικού

Το πιστοποιητικό προορίζεται για χρήση από τέκνο ή νόμιμο εκπρόσωπο το οποίο ή ο οποίος, σε άλλο κράτος μέλος, χρειάζεται να επικαλεστεί τη γονική σχέση του τέκνου.

Άρθρο 48

Αρμοδιότητα για την έκδοση του πιστοποιητικού

1. Το πιστοποιητικό εκδίδεται στο κράτος μέλος στο οποίο θεμελιώθηκε η γονική σχέση και του οποίου τα δικαστήρια, όπως ορίζονται στο άρθρο 4 παράγραφος 4, έχουν διεθνή δικαιοδοσία δυνάμει του άρθρου 6, του άρθρου 7 ή του άρθρου 9.
2. Η αρχή έκδοσης, όπως έχει κοινοποιηθεί στην Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 71, του κράτους μέλους που αναφέρεται στην παράγραφο 1 είναι:
 - α) δικαστήριο όπως ορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 4· ή

- β) άλλη αρχή η οποία, βάσει του εθνικού δικαίου, είναι αρμόδια να επιληφθεί υποθέσεων γονικής σχέσης.

Άρθρο 49

Αίτηση έκδοσης πιστοποιητικού

1. Το πιστοποιητικό εκδίδεται κατόπιν αίτησης του τέκνου (στο εξής: αιτών) ή, κατά περίπτωση, του νόμιμου εκπροσώπου.
2. Για τους σκοπούς της υποβολής αίτησης, ο αιτών μπορεί να χρησιμοποιήσει το έντυπο του παραρτήματος IV.
3. Η αίτηση περιέχει τις πληροφορίες που αναφέρονται κατωτέρω, στον βαθμό που οι πληροφορίες αυτές είναι γνωστές στον αιτούντα και είναι απαραίτητες για να μπορέσει η αρχή έκδοσης να πιστοποιήσει τα στοιχεία των οποίων ζητείται η πιστοποίηση, και συνοδεύεται από όλα τα σχετικά έγγραφα, είτε στο πρωτότυπο είτε μέσω αντιγράφων που συγκεντρώνουν τις αναγκαίες προϋποθέσεις γνησιότητας, με την επιφύλαξη του άρθρου 50 παράγραφος 2:
 - α) στοιχεία του αιτούντος: επώνυμο/-α (επώνυμο/-α κατά τη γέννηση, εφόσον είναι διαθέσιμο/-α), όνομα ή ονόματα, φύλο, ημερομηνία και τόπος γέννησης, ιθαγένεια (εάν είναι γνωστή), ατομικός αριθμός αναγνώρισης (εφόσον είναι διαθέσιμος), διεύθυνση·
 - β) εφόσον είναι διαθέσιμα, στοιχεία του νόμιμου εκπροσώπου του αιτούντος: επώνυμο/-α (επώνυμο/-α κατά τη γέννηση, εφόσον είναι διαθέσιμο/-α), όνομα ή ονόματα, διεύθυνση και ικανότητα εκπροσώπησης·
 - γ) στοιχεία για κάθε γονέα: επώνυμο/-α (επώνυμο/-α κατά τη γέννηση, εφόσον είναι διαθέσιμο/-α), όνομα ή ονόματα, ημερομηνία και τόπος γέννησης, ιθαγένεια, ατομικός αριθμός αναγνώρισης (εφόσον είναι διαθέσιμος), διεύθυνση·
 - δ) τον τόπο και το κράτος μέλος στα οποία έχει καταχωριστεί η γονική σχέση·
 - ε) τα στοιχεία στα οποία ο αιτών θεμελιώνει τη γονική σχέση, επισυνάπτοντας το πρωτότυπο ή αντίγραφο του/των εγγράφου/-ων που θεμελιώνουν τη γονική σχέση με δεσμευτική νομική ισχύ ή αποδεικνύουν τη γονική σχέση·
 - στ) τα στοιχεία επικοινωνίας του δικαστηρίου του κράτους μέλους που θεμελίωσε τη γονική σχέση, της αρμόδιας αρχής που εξέδωσε δημόσιο έγγραφο που θεμελιώνει τη γονική σχέση με δεσμευτική νομική ισχύ, ή της αρμόδιας αρχής που εξέδωσε δημόσιο έγγραφο χωρίς δεσμευτική νομική ισχύ στο κράτος μέλος προέλευσης αλλά με αποδεικτική ισχύ στο εν λόγω κράτος μέλος·
 - ζ) δήλωση σύμφωνα με την οποία, από όσα γνωρίζει ο αιτών, δεν εκκρεμεί αμφισβήτηση σχετικά με τα στοιχεία που πρέπει να πιστοποιηθούν·
 - η) κάθε άλλη πληροφορία την οποία ο αιτών θεωρεί χρήσιμη για την έκδοση του πιστοποιητικού.

Εξέταση της αίτησης

1. Μόλις η αρχή έκδοσης παραλάβει την αίτηση, εξακριβώνει τις πληροφορίες, τις δηλώσεις, καθώς και τα έγγραφα και τα λοιπά αποδεικτικά στοιχεία που παρέχονται από τον αιτούντα. Διεξάγει αυτεπαγγέλτως τις έρευνες που απαιτούνται για την εξακρίβωση αυτή, όταν αυτό προβλέπεται ή επιτρέπεται από το εθνικό της δίκαιο, ή καλεί τον αιτούντα να παράσχει τυχόν περαιτέρω αποδεικτικά στοιχεία που κρίνει αναγκαία.
2. Εάν ο αιτών δεν είναι σε θέση να προσκομίσει επικυρωμένα αντίγραφα των σχετικών εγγράφων που να πληρούν τις προϋποθέσεις γνησιότητας, η αρχή έκδοσης μπορεί να αποφασίσει να αποδεχτεί άλλα μέσα απόδειξης.
3. Η αρχή έκδοσης μπορεί να ζητήσει ένορκες βεβαιώσεις ή υπεύθυνες δηλώσεις αντί του όρκου, εάν το εθνικό της δίκαιο το επιτρέπει, και τηρουμένων των προϋποθέσεων τις οποίες θέτει.
4. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, η αρμόδια αρχή κράτους μέλους παρέχει, κατόπιν αίτησης, στην αρχή έκδοσης άλλου κράτους μέλους τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται, ιδίως, στα ληξιαρχεία, στα μητρώα προσωπικής κατάστασης ή στα δημοτολόγια και σε άλλα μητρώα στα οποία έχουν καταχωριστεί πραγματικά περιστατικά που σχετίζονται με τη γονική σχέση του αιτούντος, όταν το εθνικό δίκαιο επιτρέπει σε αυτήν την αρμόδια αρχή να παρέχει σε άλλες εθνικές αρχές αυτές τις πληροφορίες.

Έκδοση του πιστοποιητικού

1. Η αρχή έκδοσης εκδίδει το πιστοποιητικό αμελλητί σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο παρόν κεφάλαιο μόλις τα στοιχεία που πρέπει να πιστοποιηθούν εξακριβωθούν σύμφωνα με το δίκαιο που είναι εφαρμοστέο στη θεμελίωση της γονικής σχέσης. Χρησιμοποιεί το έντυπο του παραρτήματος V.

Η αρχή έκδοσης δεν εκδίδει το πιστοποιητικό, ιδίως εάν:

- α) τα στοιχεία που πρέπει να πιστοποιηθούν αμφισβητούνται ή
 - β) το πιστοποιητικό δεν θα ήταν σύμφωνο με δικαστική απόφαση που αφορά τα ίδια στοιχεία.
2. Το τέλος που εισπράττεται για την έκδοση του πιστοποιητικού δεν υπερβαίνει το τέλος που εισπράττεται για την έκδοση πιστοποιητικού βάσει του εθνικού δικαίου το οποίο αποδεικνύει τη γονική σχέση του αιτούντος.

Περιεχόμενο του πιστοποιητικού

Το πιστοποιητικό περιέχει τις ακόλουθες πληροφορίες, κατά περίπτωση:

- α) το όνομα, τη διεύθυνση και τα στοιχεία επικοινωνίας της αρχής έκδοσης του κράτους μέλους·
- β) εάν είναι διαφορετικά, το όνομα, τη διεύθυνση και τα στοιχεία επικοινωνίας του δικαστηρίου του κράτους μέλους που θεμελίωσε τη γονική σχέση, της αρμόδιας αρχής που εξέδωσε δημόσιο έγγραφο που θεμελιώνει τη γονική σχέση με δεσμευτική νομική ισχύ, ή της αρμόδιας αρχής που εξέδωσε δημόσιο έγγραφο χωρίς δεσμευτική νομική ισχύ στο κράτος μέλος προέλευσης αλλά με αποδεικτική ισχύ στο εν λόγω κράτος μέλος·
- γ) τον αριθμό αναφοράς του φακέλου·
- δ) την ημερομηνία και τον τόπο έκδοσης·
- ε) τον τόπο και το κράτος μέλος στα οποία έχει καταχωριστεί η γονική σχέση του τέκνου·
- στ) στοιχεία του αιτούντος: επώνυμο/-α (επώνυμο/-α κατά τη γέννηση, εφόσον είναι διαθέσιμο/-α), όνομα ή ονόματα, φύλο, ημερομηνία και τόπος γέννησης, ιθαγένεια (εάν είναι γνωστή), ατομικός αριθμός αναγνώρισης (εφόσον είναι διαθέσιμος), διεύθυνση·
- ζ) εφόσον είναι διαθέσιμα, στοιχεία του νόμιμου εκπροσώπου του αιτούντος: επώνυμο/-α (επώνυμο/-α κατά τη γέννηση, εφόσον είναι διαθέσιμο/-α), όνομα ή ονόματα, διεύθυνση και ικανότητα εκπροσώπησης·
- η) στοιχεία για κάθε γονέα: επώνυμο/-α (επώνυμο/-α κατά τη γέννηση, εφόσον είναι διαθέσιμο/-α), όνομα ή ονόματα, ημερομηνία και τόπος γέννησης, ιθαγένεια, ατομικός αριθμός αναγνώρισης (εφόσον είναι διαθέσιμος), διεύθυνση·
- θ) τα στοιχεία βάσει των οποίων η αρχή έκδοσης θεωρεί εαυτή αρμόδια για την έκδοση του πιστοποιητικού·
- ι) το δίκαιο που είναι εφαρμοστέο στη θεμελίωση της γονικής σχέσης και τα στοιχεία βάσει των οποίων προσδιορίστηκε αυτό το δίκαιο·
- ια) δήλωση με την οποία ενημερώνονται οι πολίτες της Ένωσης και τα μέλη των οικογενειών τους ότι το πιστοποιητικό δεν θίγει τα δικαιώματα που το τέκνο αντλεί από το δίκαιο της Ένωσης και ότι, για την άσκηση των εν λόγω δικαιωμάτων, η απόδειξη της γονικής σχέσης μπορεί να προσκομιστεί με οποιοδήποτε μέσο·
- ιβ) υπογραφή και/ή σφραγίδα της αρχής έκδοσης.

Άρθρο 53

Αποτελέσματα του πιστοποιητικού

1. Το πιστοποιητικό παράγει τα αποτελέσματά του σε όλα τα κράτη μέλη χωρίς να απαιτείται καμία ειδική διαδικασία.

2. Το πιστοποιητικό τεκμαίρεται ότι αποδεικνύει με ακρίβεια τα στοιχεία που έχουν διαπιστωθεί σύμφωνα με το δίκαιο που είναι εφαρμοστέο στη θεμελίωση της γονικής σχέσης. Το πρόσωπο που αναφέρεται στο πιστοποιητικό ως τέκνο συγκεκριμένου γονέα ή γονέων τεκμαίρεται ότι έχει το καθεστώς που αναφέρεται στο πιστοποιητικό.
3. Το πιστοποιητικό συνιστά έγκυρο έγγραφο για την καταχώριση της γονικής σχέσης στο οικείο μητρώο ενός κράτους μέλους, με την επιφύλαξη του άρθρου 3 παράγραφος 2 στοιχείο θ).

Άρθρο 54

Επικυρωμένα αντίγραφα του πιστοποιητικού

1. Η αρχή έκδοσης φυλάσσει το πρωτότυπο του πιστοποιητικού και εκδίδει ένα ή περισσότερα επικυρωμένα αντίγραφα για τον αιτούντα ή τον νόμιμο εκπρόσωπο.
2. Η αρχή έκδοσης, για τους σκοπούς του άρθρου 55 παράγραφος 3 και του άρθρου 57 παράγραφος 2, τηρεί κατάλογο των προσώπων για τα οποία έχουν εκδοθεί επικυρωμένα αντίγραφα σύμφωνα με την παράγραφο 1.

Άρθρο 55

Διόρθωση, τροποποίηση ή ανάκληση του πιστοποιητικού

1. Η αρχή έκδοσης, κατ' αίτηση οποιουδήποτε προσώπου αποδεικνύει έννομο συμφέρον ή αυτεπαγγέλτως, διορθώνει το πιστοποιητικό σε περίπτωση λάθους εκ παραδρομής.
2. Η αρχή έκδοσης, κατ' αίτηση οποιουδήποτε προσώπου αποδεικνύει έννομο συμφέρον ή, εφόσον αυτό είναι δυνατόν δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας, αυτεπαγγέλτως, τροποποιεί ή ανακαλεί το πιστοποιητικό όταν διαπιστώνεται ότι το πιστοποιητικό ή μεμονωμένα στοιχεία του δεν είναι ακριβή.
3. Η αρχή έκδοσης γνωστοποιεί αμελλητί σε όλα τα πρόσωπα για τα οποία έχουν εκδοθεί επικυρωμένα αντίγραφα του πιστοποιητικού σύμφωνα με το άρθρο 54 παράγραφος 1 κάθε διόρθωση, τροποποίηση ή ανάκλησή του.

Άρθρο 56

Διαδικασίες προσφυγής

1. Ο αιτών την έκδοση πιστοποιητικού ή νόμιμος εκπρόσωπος μπορούν να προσβάλουν κάθε απόφαση που λαμβάνει η αρχή έκδοσης σύμφωνα με το άρθρο 51.

Οποιοδήποτε πρόσωπο αποδεικνύει έννομο συμφέρον μπορεί να προσβάλει κάθε απόφαση που λαμβάνει η αρχή έκδοσης σύμφωνα με το άρθρο 55 και το άρθρο 57 παράγραφος 1 στοιχείο α).

Η προσφυγή ασκείται ενώπιον δικαστηρίου του κράτους μέλους της αρχής έκδοσης σύμφωνα με το δίκαιο αυτού του κράτους μέλους.

2. Εάν, ως αποτέλεσμα της άσκησης προσφυγής, όπως προβλέπεται στην παράγραφο 1, διαπιστωθεί ότι το εκδοθέν πιστοποιητικό δεν είναι ακριβές, το αρμόδιο δικαστήριο διορθώνει, τροποποιεί ή ανακαλεί το πιστοποιητικό ή μεριμνά ώστε η αρχή έκδοσης να διορθώσει, να τροποποιήσει ή να ανακαλέσει το πιστοποιητικό.

Εάν, ως αποτέλεσμα της άσκησης προσφυγής, όπως προβλέπεται στην παράγραφο 1, διαπιστωθεί ότι η άρνηση έκδοσης του πιστοποιητικού ήταν αδικαιολόγητη, η αρμόδια δικαστική αρχή εκδίδει το πιστοποιητικό ή διασφαλίζει ότι η αρχή έκδοσης θα επανεξετάσει την υπόθεση και θα εκδώσει νέα απόφαση.

Άρθρο 57

Αναστολή ισχύος του πιστοποιητικού

1. Τα αποτελέσματα του πιστοποιητικού μπορούν να ανασταλούν από:
 - α) την εκδίδουσα αρχή, κατ' αίτηση οποιουδήποτε προσώπου αποδεικνύει έννομο συμφέρον ενόσω εκκρεμεί η τροποποίηση ή ανάκληση του πιστοποιητικού σύμφωνα με το άρθρο 55· ή
 - β) το δικαστήριο, κατ' αίτηση οποιουδήποτε δικαιούται να προσβάλει απόφαση που λαμβάνει η αρχή έκδοσης σύμφωνα με το άρθρο 56, ενόσω εκκρεμεί η προσφυγή.
2. Η αρχή έκδοσης ή, ανάλογα με την περίπτωση, το δικαστήριο γνωστοποιεί σε όλα τα πρόσωπα για τα οποία έχουν εκδοθεί επικυρωμένα αντίγραφα του πιστοποιητικού σύμφωνα με το άρθρο 54 παράγραφος 1 οποιαδήποτε αναστολή της ισχύος του πιστοποιητικού.

Κατά τη διάρκεια της αναστολής της ισχύος του πιστοποιητικού δεν εκδίδονται άλλα επικυρωμένα αντίγραφα του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VII

ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Άρθρο 58

Επικοινωνία μέσω του ευρωπαϊκού σημείου ηλεκτρονικής πρόσβασης

1. Το ευρωπαϊκό σημείο ηλεκτρονικής πρόσβασης που έχει δημιουργηθεί στη διαδικτυακή πύλη της ευρωπαϊκής ηλεκτρονικής δικαιοσύνης σύμφωνα με το άρθρο 4 του [κανονισμού για την ψηφιοποίηση] μπορεί να χρησιμοποιείται για την ηλεκτρονική επικοινωνία μεταξύ των φυσικών προσώπων ή των νόμιμων

εκπροσώπων τους και των δικαστηρίων των κρατών μελών ή άλλων αρμόδιων αρχών σε σχέση με τα ακόλουθα:

- α) διαδικασία για την έκδοση απόφασης με την οποία διαπιστώνεται ότι δεν συντρέχουν λόγοι άρνησης της αναγνώρισης δικαστικής απόφασης ή δημόσιου εγγράφου που αφορά γονική σχέση, ή διαδικασία για την άρνηση αναγνώρισης δικαστικής απόφασης ή δημόσιου εγγράφου που αφορά γονική σχέση·
 - β) τις διαδικασίες αίτησης, έκδοσης, διόρθωσης, τροποποίησης, ανάκλησης, αναστολής ή άσκησης προσφυγής όσον αφορά το ευρωπαϊκό πιστοποιητικό γονικής σχέσης.
2. Το άρθρο 4 παράγραφος 3, το άρθρο 5 παράγραφοι 2 και 3, το άρθρο 6, το άρθρο 9 παράγραφοι 1 και 3 και το άρθρο 10 του [κανονισμού για την ψηφιοποίηση] εφαρμόζονται στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες σύμφωνα με την παράγραφο 1.

Άρθρο 59

Έκδοση εκτελεστικών πράξεων από την Επιτροπή

1. Για τους σκοπούς των ηλεκτρονικών επικοινωνιών σύμφωνα με το άρθρο 58 παράγραφος 1, η Επιτροπή εκδίδει εκτελεστικές πράξεις που καθορίζουν τα ακόλουθα:
- α) τις τεχνικές προδιαγραφές που καθορίζουν τις μεθόδους επικοινωνίας με ηλεκτρονικά μέσα·
 - β) τις τεχνικές προδιαγραφές των πρωτοκόλλων επικοινωνίας·
 - γ) τους στόχους που αφορούν την ασφάλεια των πληροφοριών και τα σχετικά τεχνικά μέτρα για τη διασφάλιση των ελάχιστων προτύπων ασφάλειας πληροφοριών και υψηλού επιπέδου κυβερνοασφάλειας για την επεξεργασία και την κοινοποίηση πληροφοριών·
 - δ) τους στόχους ελάχιστης διαθεσιμότητας και τις ενδεχόμενες σχετικές τεχνικές απαιτήσεις για την ηλεκτρονική επικοινωνία μέσω του αποκεντρωμένου συστήματος ΤΠ.
2. Οι εκτελεστικές πράξεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης που αναφέρεται στο άρθρο 62 παράγραφος 2.
3. Οι εκτελεστικές πράξεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 εκδίδονται έως [2 έτη μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού].

Άρθρο 60

Λογισμικό εφαρμογής αναφοράς

1. Η Επιτροπή είναι υπεύθυνη για τη δημιουργία, τη συντήρηση και την ανάπτυξη λογισμικού εφαρμογής αναφοράς, το οποίο τα κράτη μέλη μπορούν να επιλέξουν να

εφαρμόζουν ως οικείο σύστημα υποστηρικτικών λειτουργιών αντί του εθνικού συστήματος ΤΠ. Η δημιουργία, η συντήρηση και η ανάπτυξη λογισμικού εφαρμογής αναφοράς χρηματοδοτούνται από τον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης.

2. Η Επιτροπή παρέχει, συντηρεί και υποστηρίζει δωρεάν το λογισμικό εφαρμογής αναφοράς.

Άρθρο 61

Δαπάνες για το αποκεντρωμένο σύστημα ΤΠ, το ευρωπαϊκό σημείο ηλεκτρονικής πρόσβασης και τις εθνικές πύλες ΤΠ

1. Κάθε κράτος μέλος αναλαμβάνει τις δαπάνες εγκατάστασης, λειτουργίας και συντήρησης των σημείων πρόσβασης του αποκεντρωμένου συστήματος ΤΠ που βρίσκονται στην επικράτειά του.
2. Κάθε κράτος μέλος αναλαμβάνει τις δαπάνες εγκατάστασης και προσαρμογής των οικείων εθνικών συστημάτων ΤΠ, ώστε να είναι διαλειτουργικά με τα σημεία πρόσβασης, καθώς και τις δαπάνες διαχείρισης, λειτουργίας και συντήρησης των εν λόγω συστημάτων.
3. Τα κράτη μέλη μπορούν να υποβάλουν αίτηση επιχορήγησης για τη στήριξη των δραστηριοτήτων που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2, στο πλαίσιο των σχετικών χρηματοδοτικών προγραμμάτων της Ένωσης.
4. Η Επιτροπή αναλαμβάνει όλες τις δαπάνες που σχετίζονται με την εισαγωγή στήριξης για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες μέσω του ευρωπαϊκού σημείου ηλεκτρονικής πρόσβασης σύμφωνα με το άρθρο 58 παράγραφος 1.

Άρθρο 62

Διαδικασία επιτροπής

1. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επικουρείται από επιτροπή. Η εν λόγω επιτροπή αποτελεί επιτροπή κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³⁶.
2. Όταν γίνεται παραπομπή στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζεται το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

³⁶ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή (ΕΕ L 55 της 28.2.2011, σ. 13).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VIII

ΚΑΤ' ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΣΗ ΠΡΑΞΕΙΣ

Άρθρο 63

Εξουσιοδότηση

Η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 64 σχετικά με την τροποποίηση των παραρτημάτων Ι έως V προκειμένου να επικαιροποιήσει ή να εισαγάγει τεχνικές αλλαγές στα εν λόγω παραρτήματα.

Άρθρο 64

Άσκηση της εξουσιοδότησης

1. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις υπό τους όρους του παρόντος άρθρου.
2. Η προβλεπόμενη στο άρθρο 63 εξουσία έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων ανατίθεται στην Επιτροπή για αόριστο χρονικό διάστημα από την *[ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού]*.
3. Η εξουσιοδότηση που αναφέρεται στο άρθρο 63 μπορεί να ανακληθεί οποτεδήποτε από το Συμβούλιο. Η απόφαση ανάκλησης περατώνει την εξουσιοδότηση που προσδιορίζεται στην εν λόγω απόφαση. Αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσης της απόφασης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* ή σε μεταγενέστερη ημερομηνία που ορίζεται σε αυτήν. Δεν θίγει το κύρος των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που ισχύουν ήδη.
4. Πριν εκδώσει κατ' εξουσιοδότηση πράξη, η Επιτροπή διεξάγει διαβουλεύσεις με εμπειρογνώμονες που ορίζουν τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις αρχές της διοργανικής συμφωνίας της 13ης Απριλίου 2016 για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου.
5. Μόλις η Επιτροπή εκδώσει κατ' εξουσιοδότηση πράξη, την κοινοποιεί στο Συμβούλιο.
6. Κατ' εξουσιοδότηση πράξη που έχει εκδοθεί σύμφωνα με το άρθρο 63 τίθεται σε ισχύ μόνο εάν δεν διατυπωθούν αντιρρήσεις από το Συμβούλιο εντός προθεσμίας δύο μηνών από την κοινοποίηση της εν λόγω πράξης στο Συμβούλιο ή εάν, πριν από τη λήξη της προθεσμίας αυτής, το Συμβούλιο ενημερώσει την Επιτροπή ότι δεν πρόκειται να προβάλει αντιρρήσεις. Η ανωτέρω προθεσμία παρατείνεται κατά δύο μήνες με πρωτοβουλία του Συμβουλίου.
7. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενημερώνεται για την έκδοση κατ' εξουσιοδότηση πράξεων από την Επιτροπή, για τις αντιρρήσεις που τυχόν έχουν διατυπωθεί εναντίον τους και για την ανάκληση της εξουσιοδότησης από το Συμβούλιο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΧ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 65

Επικύρωση ή άλλη ανάλογη διατύπωση

Καμιά επικύρωση ή άλλη ανάλογη διατύπωση δεν απαιτείται στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 66

Σχέση με ισχύουσες διεθνείς συμβάσεις

1. Ο παρών κανονισμός δεν θίγει τις διεθνείς συμβάσεις στις οποίες ένα ή περισσότερα κράτη μέλη είναι συμβαλλόμενα μέρη κατά τον χρόνο έκδοσης του παρόντος κανονισμού και οι οποίες προβλέπουν διατάξεις για θέματα που ρυθμίζονται με τον παρόντα κανονισμό.
2. Ωστόσο, μεταξύ κρατών μελών, ο παρών κανονισμός υπερισχύει των συμβάσεων που έχουν συναφθεί αποκλειστικά μεταξύ δύο ή περισσότερων απ' αυτά, στο μέτρο που οι εν λόγω συμβάσεις αφορούν θέματα τα οποία ρυθμίζονται με τον παρόντα κανονισμό.
3. Ο παρών κανονισμός δεν θίγει τη Σύμβαση της Χάγης, της 29ης Μαΐου 1993, για την προστασία των παιδιών και τη συνεργασία σχετικά με τη διακρατική νομοθεσία.
4. Ο παρών κανονισμός δεν θίγει τις συμβάσεις αριθ. 16, αριθ. 33 και αριθ. 34 της Διεθνούς Επιτροπής Προσωπικής Κατάστασης.

Άρθρο 67

Κατάλογος συμβάσεων

1. Έως [έξι μήνες πριν από την ημερομηνία εφαρμογής του παρόντος κανονισμού], τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή τις συμβάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 66 παράγραφος 1. Μετά την παρέλευση της ημερομηνίας αυτής, τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή κάθε καταγγελία αυτών των συμβάσεων.
2. Εντός έξι μηνών από την παραλαβή των κοινοποιήσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 1, η Επιτροπή δημοσιεύει στη διαδικτυακή πύλη της ευρωπαϊκής ηλεκτρονικής δικαιοσύνης:
 - α) κατάλογο των συμβάσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 1·
 - β) τις καταγγελίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1.

Προστασία των δεδομένων

1. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που απαιτούνται για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού υποβάλλονται σε επεξεργασία από τα δικαστήρια ή άλλες αρμόδιες αρχές των κρατών μελών για τους σκοπούς της θεμελίωσης γονικής σχέσης σε διασυνοριακές καταστάσεις και της αναγνώρισης γονικής σχέσης, σε σχέση με τη θεμελίωση γονικής σχέσης σύμφωνα με το κεφάλαιο II, της έκδοσης βεβαιώσεων σύμφωνα με τα άρθρα 29, 37 και 45, της έκδοσης ευρωπαϊκού πιστοποιητικού γονικής σχέσης σύμφωνα με το άρθρο 51, της υποβολής των εγγράφων για την αναγνώριση γονικής σχέσης σύμφωνα με το άρθρο 26, της έκδοσης απόφασης ότι δεν συντρέχουν λόγοι άρνησης της αναγνώρισης γονικής σχέσης σύμφωνα με το άρθρο 25 και της αίτησης άρνησης αναγνώρισης γονικής σχέσης σύμφωνα με το άρθρο 32.
2. Η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δυνάμει του παρόντος κανονισμού περιορίζεται στον βαθμό που απαιτείται για τους σκοπούς που ορίζονται στην παράγραφο 1, με την επιφύλαξη της περαιτέρω επεξεργασίας για σκοπούς αρχειοθέτησης προς το δημόσιο συμφέρον σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο β) και το άρθρο 89 του ΓΚΠΔ.
3. Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, τα δικαστήρια ή άλλες αρμόδιες αρχές των κρατών μελών θεωρούνται υπεύθυνοι επεξεργασίας δεδομένων κατά την έννοια του άρθρου 4 σημείο 7) του ΓΚΠΔ.
4. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που απαιτούνται για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού υποβάλλονται σε επεξεργασία από την Επιτροπή σε σχέση με την ηλεκτρονική επικοινωνία μεταξύ των φυσικών προσώπων ή των νομικών εκπροσώπων τους και των δικαστηρίων ή άλλων αρμόδιων αρχών των κρατών μελών μέσω του ευρωπαϊκού σημείου ηλεκτρονικής πρόσβασης στο πλαίσιο του αποκεντρωμένου συστήματος ΤΠ.
5. Η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δυνάμει του παρόντος κανονισμού περιορίζεται στον βαθμό που απαιτείται για τους σκοπούς που ορίζονται στην παράγραφο 4.
6. Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, η Επιτροπή θεωρείται υπεύθυνος επεξεργασίας κατά την έννοια του άρθρου 3 σημείο 8) του EUDPR.

Μεταβατικές διατάξεις

1. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται στις δικαστικές διαδικασίες που κινούνται και στα δημόσια έγγραφα που συντάσσονται ή καταχωρίζονται επίσημα κατά ή μετά την [ημερομηνία εφαρμογής του παρόντος κανονισμού].
2. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, όταν η γονική σχέση θεμελιώθηκε σύμφωνα με ένα από τα δίκαια που ορίζονται ως εφαρμοστέα δυνάμει του

κεφαλαίου ΙΙΙ σε κράτος μέλος τα δικαστήρια του οποίου είχαν διεθνή δικαιοδοσία δυνάμει του κεφαλαίου ΙΙ, τα κράτη μέλη αναγνωρίζουν:

- α) δικαστική απόφαση με την οποία θεμελιώνεται γονική σχέση σε άλλο κράτος μέλος στο πλαίσιο δικαστικής διαδικασίας που κινήθηκε πριν από την [ημερομηνία εφαρμογής του παρόντος κανονισμού], και
- β) δημόσιο έγγραφο που θεμελιώνει γονική σχέση με δεσμευτική νομική ισχύ στο κράτος μέλος προέλευσης, το οποίο συντάχθηκε ή καταχωρίστηκε επίσημα πριν από την [ημερομηνία εφαρμογής του παρόντος κανονισμού].

Το κεφάλαιο ΙV εφαρμόζεται στις δικαστικές αποφάσεις και στα δημόσια έγγραφα που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο.

3. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, τα κράτη μέλη αποδέχονται δημόσιο έγγραφο το οποίο δεν έχει δεσμευτική νομική ισχύ στο κράτος μέλος προέλευσης, αλλά έχει αποδεικτική ισχύ στο εν λόγω κράτος μέλος, υπό τον όρο ότι αυτό δεν αντίκειται προδήλως στη δημόσια τάξη (*ordre public*) του κράτους μέλους στο οποίο ζητείται η αποδοχή.

Το κεφάλαιο V εφαρμόζεται στα δημόσια έγγραφα που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο.

Άρθρο 70

Επανεξέταση

- 1. Η Επιτροπή, έως [5 έτη από την ημερομηνία εφαρμογής του παρόντος κανονισμού], υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο και στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, στην οποία περιλαμβάνεται αξιολόγηση τυχόν πρακτικών προβλημάτων που προέκυψαν, η οποία βασίζεται σε πληροφορίες που παρέχουν τα κράτη μέλη. Η έκθεση συνοδεύεται, όταν είναι αναγκαίο, από νομοθετική πρόταση.
- 2. Τα κράτη μέλη παρέχουν στην Επιτροπή κατόπιν αιτήματος, κατά περίπτωση, πληροφορίες που είναι χρήσιμες για την αξιολόγηση της λειτουργίας και της εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, ιδίως σχετικά με τα ακόλουθα:
 - α) τον αριθμό των αιτήσεων για την άρνηση αναγνώρισης δικαστικής απόφασης ή δημόσιου εγγράφου που θεμελιώνει γονική σχέση με δεσμευτική νομική ισχύ στο κράτος μέλος προέλευσης σύμφωνα με το άρθρο 32, και τον αριθμό των υποθέσεων στις οποίες έγινε δεκτή η αίτηση άρνησης της αναγνώρισης·
 - β) τον αριθμό των προσφυγών που ασκήθηκαν σύμφωνα με τα άρθρα 33 και 34, αντίστοιχα·
 - γ) τον αριθμό των αιτήσεων που αμφισβητούν το περιεχόμενο δημόσιου εγγράφου το οποίο δεν έχει δεσμευτική νομική ισχύ στο κράτος μέλος προέλευσης, αλλά έχει αποδεικτική ισχύ στο εν λόγω κράτος μέλος, και τον αριθμό των υποθέσεων στις οποίες η αμφισβήτηση έγινε δεκτή·

- δ) τον αριθμό των εκδοθέντων ευρωπαϊκών πιστοποιητικών γονικής σχέσης· και
- ε) τις δαπάνες που πραγματοποιήσαν σύμφωνα με το άρθρο 61 παράγραφος 2 του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 71

Πληροφορίες που πρέπει να κοινοποιούνται στην Επιτροπή

1. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή τα ακόλουθα:
 - α) τις αρχές που είναι εξουσιοδοτημένες να συντάσσουν ή να καταχωρίζουν δημόσια έγγραφα σε θέματα γονικής σχέσης, όπως αναφέρονται στο άρθρο 4 σημείο 6)·
 - β) τα δικαστήρια και τις αρχές που είναι αρμόδια για την έκδοση των βεβαιώσεων που αναφέρονται στο άρθρο 29, στο άρθρο 37 και στο άρθρο 45, καθώς και τα δικαστήρια και τις αρχές που είναι αρμόδια για τη διόρθωση των βεβαιώσεων που αναφέρεται στο άρθρο 38·
 - γ) τα δικαστήρια που είναι αρμόδια να εξετάζουν αιτήσεις για την έκδοση απόφασης η οποία ορίζει ότι δεν συντρέχουν λόγοι άρνησης της αναγνώρισης σύμφωνα με το άρθρο 25, και τα δικαστήρια που είναι αρμόδια να εξετάζουν τις αιτήσεις άρνησης της αναγνώρισης σύμφωνα με το άρθρο 32 και τις προσφυγές κατά δικαστικών αποφάσεων επί των εν λόγω αιτήσεων άρνησης σύμφωνα με τα άρθρα 33 και 34, αντίστοιχα· και
 - δ) τα δικαστήρια και τις αρχές που είναι αρμόδια για την έκδοση του ευρωπαϊκού πιστοποιητικού γονικής σχέσης σύμφωνα με το άρθρο 51, καθώς και τα δικαστήρια που είναι αρμόδια για τις διαδικασίες προσφυγής που αναφέρονται στο άρθρο 56.
2. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν τις πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στην Επιτροπή έως [6 μήνες από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού].
3. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή κάθε τροποποίηση των πληροφοριών που αναφέρονται στην παράγραφο 1.
4. Η Επιτροπή θέτει τις αναφερόμενες στην παράγραφο 1 πληροφορίες στη διάθεση του κοινού με κατάλληλα μέσα, μεταξύ άλλων μέσω της διαδικτυακής πύλης της ευρωπαϊκής ηλεκτρονικής δικαιοσύνης (e-Justice).

Άρθρο 72

Έναρξη ισχύος και εφαρμογή

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Εφαρμόζεται από [την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί την περίοδο των 18 μηνών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού].

Ωστόσο, το άρθρο 71 εφαρμόζεται από την [ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού].

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα στα κράτη μέλη σύμφωνα με τις Συνθήκες.

Βρυξέλλες,

*Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος*